

UBL: BKNOOG 330

330

Baekenoogen
330

Lustow manna
vander Hoffstadt

1713-23

18330

DUYFKENS en
WILLEMYNKENS
PELGRIMAGIE,

Tot haren
BEMINDEN
Binnen
JERUSALEM.

*Haer lieder tegenspoet,
belet en eynde.*

Uytgegeven door
BOETIUS á BOLSWERT.

t'AMSTERDAM,
Byde Erfg: van de W:G. de
Grooten Antony van Dam.

Mijn Pelgrimage; ja al mijn
doen ende laten, offere ick op
met al mijn krachten en geheel mijn
herte, aen u, ô Alderoppersten Min-
naer van mijn DUYFKEN, En dat
door de heylige Liefde van uwe lieve
Moeder, Och laet doch mijne Pelgri-
mage een goet eynde hebben.

MJ. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN.

KORT BEGRYP

van het Inhoudt deses

BOECKS.

Met t' samen een bysondere
op-offeringe aen alle

EERBARE ZEEDEN

En

DEUGHDENRYKE

JONG - VROUWEN.

B Eminde en Godtvruchtige
Dochters, indien u-lieden
belieft eenige vermakelik-
heyt ofte den rechten Zin van
dit Boeckken te genieten, soo
wilt niet alleen een punt hier en
daer, maer 't selve vervolgende
heel door-lesen; want dan sulr gy

4 VOOR-REDE N.

veel beter vernoeght en voldaan welen.

Gy sult hier in 't kort sommige punten (die ons dagelijks ontmoeten) kluchts-wijs voorgestelt vinden, en dat in maniere als het leven van een dag-reyfers en Pelgrimage van twee Gefusters; d'eene Suster (Willemijnken onser aller Maegschap zijnde) wilt meestentijt over al buyten den regten weg loopen. Wiens quade parten, ongeregeltheden en beletselen, hebben wy hier openbaerlijk ten toon gestelt. Door welcke quade feyten (nademael sy de berispinge en waerschouwing van Duyf ken haer Suster niet en wil achten) sy geraekt tot een uiterste elende: Maer Duyf ken haer verlatende, verkrijgt haer gewenschte ruste, vrede en liefde van haer Lief; met eeuwige wel-

VOOR-REDEN. 3

welvaert ; het welck ick u (ô Godvruchtige Dochters) van goeder herten oock toewenschte.

Daer-en-boven is 't meer dan reden dat ick met behoorlijcke heusheyten en eerbiedingh dit Boecksken op-offer, en dat bysonder op desen eersten dag van May, op welcken dag gy alle begracijt, begroent, met bloemtjes verciert, met kransjes vereert, en tot liefde verwekt moet worden van Duyfkens getrouwe Vryer, in dit Boexken verhaelt. Ik verfoeck dat mijn wenschen en opoffering met so goeder herten by u-lieden mag ontfangen worden als 't u toe-ge-eygent wort. My hertelijck aenbiedende in uwe goede jonst en Godvruchtige gebeden.

Uyt Brussel den 1 May, in 't laer 1627.

U Lieden Dienstwiiligen

BOETIUS à BOLSWERT.

3

Het eerste Capittel.

Duyfken is vlijtigh om den roep
van haren Beminden te volgen: maer 't is
Willemycke veel te vroegh, die meer ge-
negen is tot slapen in de Keuken.

Duyfken. **S**uster / hoorz wat ick gehoorz
heb: ik sliep / maer mijn herte
waeckte / en de stemme van mijn Beminde
riep: doet my open / mijn Suster / mijn
Beminde / mijn Duyve / mijn onbesmette:
Want mijn Hoofst is vol Dauws / en mijn
harpz vlechten vol druppelen der nagten. Ik
gae u booz om de plaetsen te bereyden / hebt
gy my lief / so word wacker / haest u / sup-
bert u / en volgt my tot in Jerusalem / mijn
heerlycke Stad / en mijn Paleys blinkende
van goude. Mijn ztel is gesmolten doen hy
sprack; ik heb de grendelen mynder deuren
mijn Beminden geopent / ick heb hem
gesocht / en heb hem niet gebonden / ick heb
geroepen / hy heeft my niet geantwoort /
want hy was geweken en booz-by gegaen;
Maer hy heeft booz my eenige smakelycke
Confituren gelaten / om my (soo ick hem
wilde volgen) daer mede op de reyse te ver-
stercken. Hoorz gy wel / Suster / wat ik seg?
Wille-

Willemynken. Ja ick hoorz 't wel: Maer maecht gy daer so veel werks af / dat ghy alreede op de beenen zyt? Hy heeft my ook geroepen / also hertelyck als hy u sou mogen geroepen hebben! hy heeft my ook also goede en also veel Confituren gelaten: dan ick en mag my daerom so niet haesten / noch mijn soeten slaep so niet dooz-breken / besonder daer 't noch so vzoegh in den morgenstont is: Maer suster ick moet u seggen / dat ick in dese sake seer verwondert ben / oermits desen Wyjer ons alle beyden dus vzyd / dus roept en bemint. Wat vzeemde dingen zyn dit! het moet wel een wonderliken geest zyn: oock wat een wonderlijck Lant moet dat wesen / daer hy meer dan een Wyjdt mach kiezen en beminnen.

Duyfken. Het is doch al een wonderlijcken Wyjer / en ons gebeurt al een wonderlijck groot geluk / dat hy van so verre ons slechte mepsgens alle beyde komat kiezen en roepen tot sulcken heerlijken staet. Wat sullen wy seggen / het schijnt dat hy in dat land noch de maniere houdt / die men in oude tijden plach te gebzupcken; want wy weten dat Jacob in den ouden tijd ook twee Gesusters gekosen en getroud heeft. Doch wy hebben daer niet af te ondersoecken; Maer ons te haesten / te volgen en te soecken hem die onse ziele bemint.

haren Bruydegom volgen.

9

Willemynk. Wat hebben wy so te haesten? laet ons wachten tot naer den noen/ en onsen geneughlijcken morgenstont so niet verquisten met reysen.

Duyfken. Noemt gy dat verquisten / suster? 't en is niet mogelijk dat wy den morgenstont beeter ofte geneugelijcker souden kunnen besteden. Dat sult gy seker gewaer worden; staet maer op / en begint eens / hoe vroeger hoe beeter.

Willemynken. Ick heb liever noch wat te slapen: Dan dog als gy immers wilt / en so drifstig zyt / so sal ik dan mede gaen / om dat ghy niet alleen dolen en verlooren lopen soud. Maer ik moet voozal onse keucken mede nemen om met den eersten wat te ontbijten / want mijn Mage is al open.

Duyfken. Wel/ dat doet my byhang lagchen / dat u den lust van den ontbijt so vroeg doet sorgen: nochtans de zorgvuldigheyt is goet? en dat is een teecken dat het verstant begint wacker te worden.

Willemynken. Suster / gy segt van wacker worden / ick meynde wel dat ik wacker was / maer al wijbe ick vast den slaep uyt mijne oogen: eventwel en kan ick niet hen waer ick trede ofte ga / want nu stappe ick veel te hoog dan te leeg: nu in een plas / dan op een steen. Wat Duyfke-hot / hoe verdrietig en onseker gaet men ook struikelen en stompvoeten in 't doncker.

A. 5

Duyf-

Duyfken. En is 't niet waer / Suster /
hoe aangenaem is 't licht / hoe gelukkig zijt
sy / die dat altoos genieten! Siet Suster /
hier zijn wy aen de Beviere geraekt / wascht
en supbert u nu wel / gelijk ik oock verhoop
te doen.

Willemynten. Is dit de Beviere? Wel
siet eens hoe dat ick my wassen en plassen
sal / gelijk een jong End-vogelken. Maer
och my / hoe koud is dit water boozden son-
nenschijn. Maer seght my doch eens Su-
ster / van waer komt dit klaer water / en hoe
langh sal dit dus wel loopen?

Duyfken. Het loopt en bloept altydt /
't neemt sijn oorspronck van Bomen / upt
het berghachtig Itallen / bloeyende tot in
Jerusalem toe.

Willemynten. Dat is boozwaer wel een
groote zegeningh / welke dese Landen upt
Bomen genieten / dus heb danck dat goede
Itallen.

Duyfken. Dat is doch waer Suster / en
aen den kant van dese Beviere moeten wy
ons eenpaerlyk houden / oft wy souden van
den wegh geraken: maer weet booz-seker
dat wy noch een beel schoonderen bloet bin-
nen Jerusalem vinden sullen / den welken
bloept upt een fonteyn / die geheel de Stad
laest en vercleert.

Willemynt. Ja laet my dan binnen Je-
rusalem

haren Bruydegom volgen. II
rusalem komen / hoe sal ick spiegelende spee-
len in die Fonteyn / ende daer upt dzinken.

Duyfken. Sult gp seker? och dat gunt
ong God. Nu Suster / ick ben gesuybert /
Godt lof / hebt gp u ook afgewasschen?

Willemynten. Ja / ick heb oock al ge-
daen: sie ick ben so net en so klaer / als een
peerl upt den Ooste.

Duyfken. Godt heb lof. Maer wat een
berbersingh en verheugingh is 't oock als
men so suyper gewasschen is! wat een
breugt / wat een leven is 't! het welk men
niet gewaer en wort / booz dat men de gron-
dige nuttigheyt pzoest. Iff onnutte vuylen
gront / een walgh / booz alle suyperen oogen.
O edele nettigheyt! o blinkende suyperheit:
wanneer men u waerdeert na behoren / hoe
aengenaem zyt ghy / hoe vermaeckelijck
zyt ghy: O suyper Minnaer / hoe wel
hebt ghy ons geraden / wat danck zyn wy
u schuldigh dat gp dooz u goede raed / ons
dese geneugte van suyperheit doet genieten?
Maer wat danck zyn wy u schuldigh / dat
ghy ons (in sulcken vuylichheit blindende)
niet hebt versoept / veracht en verlaten:
hoe konden u suyperen oogen / sonder afkeer
sulckis berdzagen: O getrouwen Minnaer /
vergeeft doch onse groote onachtsaemheyt!
Wat danck zyn wy u oock schuldigh / dat
gp ons wasker makende / hebt opgeroepen
M. 6 upt

uyt dien vergeetachtigen slaep / om u te vol-
 gen! **O** wat een deugt hebt gy ons gedaen!
O hoogste goedertierentheyt / wat een won-
 derlijcke vromicheyt doet gy mijn hert ge-
 nieten! **O** onbegrijpelijke goetheyt / u liefde
 ombange en binde my; **M**y is goet mijn
Beminden in oprechte supberheyt te vol-
 gen / niet anders dan hem te soecken. **D**at
 ick in my selven bezwijck / op dat ick met
 hem mach leven. **M**ijn alderlieffste **M**in-
 naer / hope van mijn verlangende ziele / u
 soecken en volgen de tranen van mijn in-
 wendigh vperigh hert. **K**omt / lieve suster /
 laet ons blijdelijk verheugen in dese supber-
 heyt / in dit groot geluck / en boven al in on-
 sen supberen getrouwen **M**innaer; **O**ch
 laet ons nu ter eeren van hem / wat van sijn
 goede **C**onfituren gebuycken / en met een
 wackere neersigheyt hem volgen op sijne
 soete aenlockinge / en onse geluckige vopagie.

Geestelijcke Uptlegging.

Onderfoecker. Wat een vlijtigh wesen, wateen soe-
ren klap komt daer oock van sommige Meyskens voort :
als sy verliest zijn, hoe qualijck kunnen sy haer liefde
binnen houden, gelijk wy hierook merken atn Duyf-
ken, die heel verliest is, ende schijnt van haren Vryer
gelockt te zijn, tot grooten staet, ja tot gulde Kaste-
len: welcke dit soete kindt geloovende, is yverig daer
af te spreken, en vlijtigh om hem te volgen. Maer d'an-
dere (al is sy oock gevryd) en schijnt so niet verliest te
zijn, daeromme is sy oock so haestigh niet.

Verklaerder. Hoe verstaet gy dese r'samenspraeck so ?
My dunckt dat het Geestelijck te verstaen is: Te weten:
dat dese twee Gesusters beyde (als slapende vervult in
sonden) door Christus goede inspraken, opgeweckt
worden, om haer door de Biechte (als aen een Riviere)
te wassen, te suyveren, en hem te volgen. Welcke in-
spraken den eenen ter herten nemende, wil terstont in
den morgenstont (dat is van hare Jonkheyd) volbren-
gen: en ontfanght de Confituren (die my duncken de
gratie Gods, ende de H. Sacramenten te wesen) waer door
sy gesuyvert wordende, verfoeyt de sonde als schrome-
lijcke vuyligheyt. Maer d'andere Suster, en word naem-
lijcks beroert, blijft staen, en traegh.

15

Het tweede Beeldt.

Het tweede Capittel.

Duyfkens wackeren Geest geloofst, hoopt en vlaemt, door liefde tot haer Lief: Maer Willemynten is koel, traegh en onachtsaem, spottigh ende spijtigh.

Duyf- **K**omt Suster / laet ons nu onsen ken. **K**lere Mantels aendoen ende onse Rieps-hoeden op-setten / met onse Palster-stocken in de hant / als Pelgrims beginnen te reysen / en te haesten naer onsen Beminden Lief hebben / die ons boozge gac is. Siet eens hoe stillekens / hoe heugelyck / hoe blosende / hoe schoon / hoe gepurperrt / en hoe wonder aengenaem dat nu den dageraet is opgegaen / hoe klaer beginnen de stralen van de goude Sonne te lichten / hoe soet / hoe versck / hoe vriendelyck vlecken dese bloemen en krupdekens.

Willemynten. Dat is geassureert Maesur / so soet als een Vyge / neen als Muskus / ofte een Muskaet-noot wil ik seggen.

Duyfken. Ay Suster / en spotter dog niet mede / noch en brabbelt so geene vzeemde woorden onder u redenen / laet ons supber onverbalscht onse eigen Lants ofte moeders Tale spreken. En merckt eens hoe vzolijk /
hoe

hoe lieffelijck / hoe neerstigh dat alle dese vo-
gelkens besigh zijn om haren Schepper te
dancken / met huppelen / quinceleren / en
door de lucht te zwieren / met singen / schitte-
ren / tiere-lieren / verheugen en verwecken
alle Menschen. Liebe laet ons oock God
dancken en bidden dat hy ons wil geleiden.
Och of onse wegen geschickt en onse gangen
bolmaekt worden in de rechte paden ! en dat
onse boetstappen niet beroert worden tot
quade wegen ! Hoozt lieve beminde Suster /
nu hebben wy sommige saken te bemercken /
en wel ter herten te nemen. Dat is ten eer-
sten: dat wy doch in geenderley maniere
eenighsints mogen twijffelen aen de seker-
heyt van de deugt / getrouwigheyt / Liefde
en beloften van onsen beminden Wyper / nog
aen eenige sijner woorden: want dit twijffe-
len sou ons een perijckel van buyten te blij-
ven aenbzingen.

Willemynken. Suster zyt ghy ook so
flecht / dat ghy alles so vast wilt gelooven
dat de Wyers seggen? daer houde ick mijn
gek mede: want dat heb ick meermaels ge-
proeft. Sp stoffen en roemen / sp zwetsen en
blasen / sp bouwen soo veel kasteelen in de
Lucht / gelyck of sp 't al vermochten / sp
maken sp de Menskens wondere supkens
wijs: sp loben en prijsen de menskens als of
het Goddinnen waren / sp stuijen en neygen

't is al Matresse boozen na; ja dienen de so-
 len upt de schoen: maer wel-berstaende / tot
 dat sy se vast hebben: sy sonden glistkens en-
 de geschencken / Iedekens en minne-brief-
 kens / met goud en zijde toe gepalleert / vol
 klachten en vriendelijke bewegingen. Sy
 geven violonsen / banketten / tournopen / en
 kamer-speelen. Sy doen schilderen Sinne-
 beelden en Conterseptelen / die sy in goude
 oft ybolre kasken aen de hals dragen: zij-
 de bandekens / die sy fabeurken en leberejen-
 noemen / aen den hoed / aen 't rapier / oft aen
 den arm: Sy suchten / klagen / lonken en
 wenken / gebzupken duysenderley listen en
 moepte; ja konnen tranen laten als oft sy
 smolten van Iefde / besonder als 'er by het
 Meyssken wat te vangen is / willen dan de
 slechte Schaepkens lichtelijck gelooben / ho /
 ho / so is 't vischken haest in 't net / en dik-
 wils deerlijk bedrogen. Maer sy sullen my
 so haest niet hebben / want ik weet het al
 lustigh wederom te kaetsen. Indien ik mer-
 ke dat sommige aen my wat beginnen te
 bzyen / en dat hun Iefde begint te vallen / so
 heb ick dobbel genoeghte / want dan gelaet
 ick my / aen elck een bysonder / gelijk of elck
 de Iefste in mijn herte waer. Hier zijn sy dan
 so schoon mede / en loopen dan dat sy zwee-
 ten / elck om het seerste / soecken listen en la-
 gen om in mijn goede jonst te blijven. Also
 onder-

onderhou ickse alle / gevende elck een so-
 een vrendelijck behagen / waer door ick on-
 dertussen al schoone gifckens krijg: Maer
 laet my eens ghout wesen / soo wil ick wel
 beloben dat ik nog veel meerder vrpigheyt /
 gemak en geneugte sal gebuycken. Ghy
 hebt my nu vroeg wacker gemaecht / en op-
 geroepen / maer dan denck ick mijn vollen
 lust met slapen te blusschen; latende my
 dienen en blieden van Man en Maegt; ep-
 schen 's morgens op mijn bedde een warm
 kommeken suppen tot mijn ontbijt / daer op
 dan noch wat sluymeren / en passen dat ik
 effen tegen het Moenmael gekleed en gepal-
 leert ben: gaen des achter-noens wandelen
 ofte wat kouten by mijn gebuickens / laten
 also de sozge van 't hups en kinderen aen
 mijn Man / en het keucken-gesozgh aen de
 Dienstmaegt. Siet dit en nog meer ander-
 re wellustige geneugelijcke saken (hier te lan-
 ge om te verhalen) heb ick voozgenomen.
 Maer nu ondertusschen leef ik met de Vrp-
 ers gelijk ik gesent heb / en worde van veel
 Jongmans vooz een geneughlijck wel-lie-
 vende dochter gepresen.

Duyfken Maer als gy so doet Suster /
 dunckt u dat het van een eerlijcke degelijcke
 dochter wel gedaen is? weet gy niet / dat
 na sulck doen een leelijcke schandige opspra-
 ke volgt? dat een goet Houwelijck dick wils
 daer

daer dooz geheel agter-gelaten wort? merkt
 ghy niet / dat veel Jongmans al ist dat sy
 u prijsen en booz tijdverdrijf geern in u gesel-
 schap zijn / nochtans om die oorzaecke niet
 geern met u houtwen en willen / maer agter-
 rugge den spot met u houden / want een
 Dochter die so heel gemeynsaem met alder-
 hande Jongmans is / ofte giften en gaben
 van Jongmans ontfangt / daer heeft mer-
 gemeinlyk al vzeemde gedachten af / en ver-
 moeden dat sy (gehoutwd zijnde) seer qualijk
 dat geselschap sou konnen af-snijden. Maer
 als gy gehoutwd wesende / so weelderig / lup-
 en onbesozgt wilt leven / sonder op u Man /
 op u kinderen en hups-houdingh te passen /
 wat ongeregelde slosachtige lasterlijke ma-
 nieren souden dat doch zijn? wie sou sulken
 vrou konnen lief hebben / of in weerden kon-
 nen houden? ghy menght dan wel van ge-
 luck spreken / dat ghy noch van desen onsen
 goeden getrouwen Minnaer soo oprechte-
 lyk bemint en versocht wort: want desen
 is niet gelijk de sulcke / daer ghy af gesepd
 hebt / als de licht-hoofdige / wulpsche on-
 trouwe gasten / die de Dochters valsche-
 lyk beel wijs-maecken / ont-strijcken / oude ont-
 zeren. Siet alle dese saeken stryden plat te-
 gen de supbere liefde / tegen de soete een-
 drachtigheyt / en tegen de trouwe beloften.
 Daerom doen de Meysters (gelijk ghy
 wel

Duyfken geloof, wel gesept hebt) seer qualijck en onboozsig- tigh/ dat sy dickwils so haest (sonder vaste getrouwe getuggenisse van des Dypers Deugt / en oprechthghept) so lichtbeerdigh gelooben / maer (om tot ons boozgaende redenen te komen) also wy waerachtigh dit geluck hebben / en dat wy weten door sekere getuggen / dat desen onsen Dyper van sul- ken grooten principalen magt en middel is / waer tegen wy van so kleynen staet zijn / gelijk hem ook wel bekent is / so is't klaer genoeg dat hy ons niet soeckte oft begeert om sijn profijt / maer alleen upt opregte lief- de tot ons boozdeel. Wederom / aengesien dat sijn groot-achtbaerhept van deught en trouhertighhept so groot / so vermaert en so seker is / dat het niet mogelijk is / een de alderminste faute van hem te hooren / gelijk de getrouwe getuggen ons versekeren / so gaen wy wederom vast / en mogen vastelijck gelooben / dat alles so is als hy ons geopen- baert / en belooft heeft: want oock sijne lasti- ge bezre reys om hier te komen (welck hem so veel arbept / zweet / en bloet gekost heeft) dat is boozwaer geen kinder-spel / oft sot- spel geweest / om ons te bedriegen? maer wel een seker teken van oprechte goedhepd en liefde tot ons.

Willemyken. Het mag wel wesen / dat hy om ons so veel moepte gedaen heeft / en dat

Dat alles so groot is / als hy roemt ofte wel op-geeft. Ick heb 't oock eensdeel so wel gelooft / omdat'er so veel af gesept word / maer wie kan 't seker weten? als ik het sie / dan sal ik 't noch beter geloben; want hy hier by ons zijnde / en heeft niet anders geweest dan slecht en recht / gelijk onse gebueren Joseph den Timmerman / en Pieter den Bisscher / daer hy mede verkeert heeft / veel die hem wel gesien hebben / hebben hem niet beele geacht.

Duytken. Suster twijffelt doch niet / ten is geen roemen van desen Bzjer / want onsen getrouwen Pieter den Bisscher / die veel met hem verkeert heeft / en alle sijn gelegentheyt wel heeft leeren kennen / geeft selber ook (behalven alle d' andere) sulken sterken getuygenisse van sijn wonderlijcke heerschapppe / en uytstekende edele getrouwe natuere / dat het niet mogelijk is seckerder te krijgen / maer dat hy hem so slecht gehouden heeft / dat is alleen geweest om gemakelijker tot ons te komen / waer toe hem de liefde also gedwongen heeft. Dit mogen wy nu secker geloben / maer als wy het sien / dan isser geen geloof van noode. Ten tweede / op dese sekerheyt van sijn liefde / sijn macht en goetheyt / en daer by / indien dat wy onse neersigheyt toonen / om dooz sijn roep / op sijn woord tot hem te komen / soo mogen wy

wy ook wel met reden / grootelijck en seckerlijck hoopen / dat hy ons eenige hulpe / in dese lastige pelgrimage te gemoet sal senden / en dat hy sijn goede beloften sal onderhouden. Dus laet ons grootelijck hopen / ende na hem verlangen / want dat sullem sporen en vleugels zyn / om ons dapper woort te haesten.

Willemyken Ick hope dat u predikatie haest upt sal zyn / dat ik haest wat ontbypen sal / belangende daer gy af spreeckt / daer heb ik wepnigh verstant van / want ik sie dat niet: 't is oock soo bzeemt en soo bezre / wie weet wat daer noch tusschen beyde kan komen.

Duyfken. Maer Suster / hoe is 't mogelijck dat ghy dit niet treffelijcker ter herten neemt? daer ons so grooten geluck aen gelegens. Ten derden ock / alsoo wy secker weten en beyde belijden / dat hy ons so hertelijck gebryd ende geroepen heeft / 't welck soo wy gesepd hebben / een secker teecken van sijn getrouwe liefde tot ons is / hoe seer zijn wy dan schuldigh hem wederom lief te hebben? daeromme / Och Suster / laet ons doch nu onse herten openen / op dat onse blammen der liefden mogen uptbersten en blickeren tot hem / gelijk hy tot ons doet: laet ons also dooz desen alder-edelsten graed van liefde / dooz het beroeren van dit alder-
supberste

supberste bloet / dooꝛ desen alder-uytnemen-
sten smaeck / dooꝛ dese alder-geneugelijckste
saecke / beweegt / gedzeben / getrocken en ge-
locht worden / tot hem die alles weerdig is.

Willemynken. Hola Suster / sal ick hem
lief hebben / so moet ik daer profijt en voor-
deel af genieten / want daerom is 't my te
doen / ook om tot staet te geraken.

Duyfken. En ist niet voordeel gensegh /
dat ghy van sulcken een bemind word / en dat
ghy hem wederom meught lief hebben? ge-
nieten also dese onuytsprekelycke bzeught
in u herte? Daer-en-boven als wy hem om
sijn eppen selfs wille / oprachtelyck bemina-
nen / meynt ghy dat dat ongeloont sal blij-
ven? 't Is immers seker / hoe dat ghy hem
meer bemind / hoe dat u bzuighd grooter is /
en is dat dan alreede geen loon / en voordeel
genoegh? So behoort dan dese oorsaecke
ons seer te bewegen. En wat sake isser ter
werelt / die ons meer sou konnen vermaec-
ken / dan supbere lief de? in Hemel noch op
Werden / en is 'er niet aengenamer / niet edel-
der / niet heerlijcker noch krachtiger dan de
lief de / pepst wat ghy wilt / de lief de sakt al
verwinnen. Och laet ons alle onse kragten /
alle ons verstant / ende geheel onse herte te
werk stellen / om dese supbere lief de (die ons
so geluckigh / en hoogh wilt op-boeren) aen
onsen beminden getrouwelijck wederom te
bewij-

Duyfken waerschouwt
betwijfen / waer door wy van die honingh-
bloeyende soete geneugte / in ons herte ook
sullen genieten.

Geestelijke Aytleggingh.

Onderfoecker. Gy seyde van Geestelijk, daer hoor-
dy nu wel datter niet anders en is, dan dat aen de soete
vryagie aen 't houwen en trouwen vast is.

Verklaerder. Ick sou noch al Geestelijk seggen, dat
door den beginnenden dageraet Duyfkens verstant be-
gint wacker te worden. Dat sy ook haer Suster het hey-
lig geloove, hope en liefde Christi wil aenprijsen: waer
in Duyfken heel schijnt in verslonden te zijn.

Onderfoecker. Gy legthet naer u sin uyt, dat hoor-
ick wel.

Verklaerder. Ik legge 't dog naer mijn sin uyt, en dat
alleen voor de Dochters, die dit toe-geeygent is, want
voor de geleerde, noch ook voor de neus-wijse is 't niet.

Het derde Capittel.

Duyfken waerschout haer Suster
voor alle ongeval, en vermaent haer om
bloemkens te brengen aen haer Lief; Wil-
lemijnken doet veel schoone beloften,
maer 't en zijn niet dan blaeuwe bloemen,
die sy pluckt.

Duyfken. **N**A hebben wy nog te bemer-
ken / liebe Suster / dat onsen
beminden (door de uptnemende liefde die hy
ons draegt) seer salourg is om onse liefde
volke

volkomelijck wederom te genieten. Dat hy
 ook veel bespieders heeft / om al onse woord-
 den en werken: na alle onse gepenssen en
 meyningen te beloeren / waer te nemen / en
 gade te slaen om te weten hoe wy ons in dese
 pelgrimagie tot hem komende / sal dragen:
 of wy met volle begeerte en liefde alles om
 sijner wille oock doen / gelijk dat wel be-
 hoort. De sommige van dese spien sullen on-
 se vrienden / en de sommige onse benijdende
 vanden zijn; daerom is't wel nodigh dat
 wy voorzichtig en wijselijck op onse saken
 letten: want alle ons doen en laten sal dog
 boozseker hem ter ooren komen; ja het ge-
 heel hof dooz verkondicht worden. So laet
 ons dan met opregter herten (om onse liefde
 openbaerlijck te toonen) alles doen / daer wy
 weten dat hy sijn geneugte in neemt. En is/
 ten eersten wel een der boozmaemste pun-
 ten (waer van hy ons selver so hertelijck ge-
 waerschout heeft) dat wy dog wel booz ons
 sien / en ons wagten van alle buyligheyt die
 ons veel / ja met hoopen op den wegh ont-
 moeten sal: dat wy booz al supber en niet in
 sijn tegenwoordigheyt komen.

Willemynken. Wat seghdy doch! zynse
 daer so schizckelijck vies en keurigh / so sou
 in altijd wercks genoeg vinden / niet keeren
 en kuysschen / ick mogt dan wel een spiegel
 met een spongie kopen / om mijn smetten te
 sien / en af te vagen.

Duyfken. Spiegelt u in de Kibiere / die wy hier sonder onnutte kosten aen de handt hebbe : Hier suldy veel beter de vleckten sien / ende bequame gelegentheyd hebben om terstont supber upt te wasschen. Ten tweeden / hebben wy te bemercken / en wel sterck in gedachten te houden / hoe dat wy een bezren wegh te reysen hebben / ons de tyt seer kort sal vallen / en wy weten dat 'er also ondersproken is / dat wy t'abont met der sonnen ondergank binnen Jerusalem moeten zijn / of anders sullen wy altoos moeten in donkeren nacht in een vzeemt Lant / met onbekent geselschap / sonder eenigh gelt oft middelen / in groote elende / ja in groot perijckel van straetschenders / robers / moorders / ook van grouwelyke beesten verscheurt / en verstonnen te worden / daer buiten blijven : uptgesooten en berooft van al ons lebens welbaert / en (dat bezre 't meeste is) verstonnen en verwoyden van 't heffelijck / aengenaem / on-uptspreeckelijck verheugende aenschijn van onsen edelen Beminden. Dus bid ick / en laet ons doch geen tyd versupmen / want ons hier aen te veel gelegen is.

Willemynken. Wat hebt ghy al sorgh op uw' hals Suster ? hoe meugdy u hoeft met al dese dinge dus quellen ? 't is immers noch langh eer dat het avondt is. Wy hebben den heelen langen dag vooz handen. Ghy

Gy zorgt van tijt te kort te komen / en ick weet niet waer dat wy al den langen tijt laten sullen / ick sie geen sonderlinge vermaeckelijckheyt / ofte tijt-kortinge op desen weeg voo: handen. Wat hebben wy ons doch so te vermoeijen met haestig reysen / en sulcken sozge van tijd-verlies aen te nemen. Wat is doch aen den tijd gelegen? Daerom ick sou al mede de haestige voo: laten loopen.

Duyfken. Aen den tijd Suster / en aen desen dagh / hanght immers al ons welbaert / en is daer dan niet aengelegen? Die hem laet duncken dat hy altoos vroegh genoegh komt / die siet men gemeynlijk te laet komen / waer aen wy wel moogen geleert worden / om in tijds voo:zichtig te wesen / latende so schandigh oock andere niet voo: ons lopen. Ten derden / wy moeten alle middelen gebuyken: om in de goede jonste van onsen Beminden / meer en meer bevestight te worden. Hier toe sou wel konnen helpen / so wy eenige weerdige gaben daer konden brengen / maer mits wy niet met allen hebben / so isser niet beeter dan dat wy eenige schoone bloemen plucken om voo: onsen beminden daer een krankken af te maecken / want wy hebben verstaen / dat hy gebooren zijnde in een besloten hof / een seer groot lief-hebber van bloemen is; ja dat hy sich selve wel een bloeme des Velds / een
 B 2 een

een Helpe der Dellingen genoemt / en oock een
 grooten schoonen Bloem-hof geplant heeft.
 Daer-en-boven ons roepende seide hy : staet
 op / haest u mijn vriendinne / mijn Duyve /
 mijn schoone / en komt / want den winter is
 boozhy / den regen is wegh / en verleden / de
 Bloemen zijn gesien in ons Land. Soo is
 't seker beminde Suster / dat een krankken
 van supbere Bloemen / en Helpen / hem wel
 aengenaem sal wesen / als het hem maer upt
 een supbere liefde geschoncken wordt. Wy
 moeten oock van nu af leeren (so veel als
 ons mogelijk is) alle weerdighepd / ootmoe-
 dighepd / eere en liefde aen sijn heerlijcken
 Vader te toonen : want hy heeft toegelaten
 dat onsen Beminden (op ons berliest zijnde)
 ons tot dien heerlijcken staet souw roepen.
 Daer-en-boven / gelijk het hoogh-nodigh
 is / dat een Bzupd oock vriendschap toont
 aen haers Bzupdegoms Moeder / so moe-
 ten wy niet alle blijd / een sonderlinge gene-
 genthepd / dese uptnemende Brouwte / dese
 groote Princeffe / oock groote eere / en liefde
 bewijfen : Want dese Moeder Koninginne
 algemeyn ober 't heele Hof van Jerusalem
 gestelt is / so is boven al 't Hof-gesin ge-eert /
 en gebiert / konden wy haer liefde tot ons
 verwerben / so hadden wy wel een groote
 kans gewonnen. En hoorz eens lieve Su-
 ster / my dunckt dat dit wel lichtelijck om
 doen

doen sal wesen / dooz dien sy uitermaten
 barmhertigh & beweeglyk / goed-dadig / en
 mede weerdigh is / en de Nederlanders seer
 bemind / aen wien sy veele denigden doet /
 waer van wy secker bewijs hebben. Van
 gelijcken soude't seer goed zijn / dat wy het
 ander hofgesin ook te vziend hebben / waer
 onder veele van onse Lands-lieden zijn / die
 ons lichtelijck sullen toe gedaen wesen / en
 als men also goede vzienden in 't Hof heeft /
 so blijft men in de goede jonste / en men doet
 bykans met den Prince al dat men wil ;
 So is dan mijn raedt / dat wy noch eenige
 bloemen vergaderen / om het Hofgesin aen
 te bleden : bysonder eenige supvere Kroese-
 kransken maken om de weerdige Moeder
 van onsen beminden te vereeren / dooz wel-
 ke vereeringh (al is 't seer kleyn) sy lieden
 nochtans sullen mercken / dat wy naer onse
 macht / dooz goedhertigheyd al doen dat wy
 konnen / en al upt groote liefde tot onsen be-
 minden. Also sullen wy dooz haer lieden be-
 sonder dooz die goede / milde soete Moeder /
 meer en meer aengeprezen en gebozderet wer-
 den / by onsen weerdigen Bzupdegom / die
 dit alles seer wel sal behagen. Aldus naer
 mijn goedduncken sal 't seer goed zijn / dat
 wy ons aen alle kanten besorgen / so veel als
 't mogelijk is / om in de goede jonst van on-
 sen beminden te blijven : de spien sullen doen

Duyfken waerschouwt
alles overdragen. Dit is beminde Suster
dat ick u heb willen indachtigh maken.

Willemyken. Ick heb het al wel ver-
staen Suster / so dan om kort te maecten /
en om u te beliben / so segh ick seker dat-
ter aen my niet gebzecken sal / dat beloobe
ick u vastelijck. Ick sal my wel van buy-
ligheyt wachten / ick sal my haestigh spoe-
ken / en ick sal met u bloemkens plucken / so
veel als ghy begeert / komt laet ons begin-
nen / siet hoe dat ick pluckte / maer heb ick
noch cetens genoegh mede genomen ? En
is 't al wel gekoocht ? heb ick al sout ? heb ick
al mostert ? Ik bzeese dat den edick wat te
slap sal zijn / en sou 't met dat andere saus-
ken / ofte soppcken niet beter smaecten ? och
waer ick daer al aen ! ick heb sulcken honger.
Of mijn Suster noch langer plucken sal ?
Suster hier heb ick een groote hoop fraeye
blaeuwe bloemen gebonden / 't is soo
schoone koleur.

Duyfken. Dat is waer / ick heb 't wel
gesien dat sy al blaeuwe zijn / maer 't en is
met die schoone verwe alleen niet te doen /
sy moeten wel van allerhande soorten zijn /
maer bysonder moeten sy wel riecken / die
kop brengen sullen. En dese zijn alsoo be-
smoddet / gelijk of sy alle van de keucken
beroocht waren / daerom bzeese ick dat sy niet
en sullen aengenaem zijn by onse weerdigen

Minnaer / onsen uptnemenden Liefhebber
 van supbere bloemen. **O** gy heerlyche
 Minnaer! **O**p die daer getweyd en geboed
 word onder de Welken die selver in persoon /
 uw' bloem-hof met veel zweetg bearbeydt /
 beackert / ende geplant heeft / die selver uw
 bloem-hof begiet ende besproept met een
 weerdig sap / die dagelycks u vermaeckt
 neemt in die te sijn wassen. Die so veel
 werck-lieden onderhout / om 't onkrupt uyt
 te wieden / om alle fenijnige gedierten / spin-
 ne-koppen / Rupsen / Slecken / Woet-woz-
 men / en schadelijche Drogkens die de Wijn-
 gaerden en Bloem-hoven bederven / te van-
 gen / en uyt te weeren. Hoe sorghevuldigh be-
 stelt gy alles / om supbere Bloemen te ge-
 nieten : Hoe veel verscheyden Hof-bedde-
 kens hebt gy beplant / hoe wonderlijck tier-
 lijck hebdyse al verdeypt / hoe veelderhande
 soorten van Bloemen hebdy gezaept / hoe
 kostelijck / hoe weerdigh / en hoe edel worden
 sy by u geacht! **O**ch dit beklag ick / met
 groote beschaemtheyt / doch neme ick vaste-
 lijck boozmp / hier beter op te letten / want
 ick vzeese nadien dat ghy so veel supbere /
 schoone bloemen / uyt uwen vermakelijken
 Hof geniet dat onse magere bestoben bloem-
 kens u niet konnen behagen / 't en ware dat
 uw' beleeftheyt onsen goeden wille aensag /
 en onse fauten soo ten besten keerde. **Hoozt**

32 Duyfken waerschouwt
Iebe Suster / wy moeten weten / dat onsen
Geminden / seer keurigh / en snnelyck op de
bloemen is / dat hyse oock scherp sal onder-
soeckten / en dat hy tweerdig is d' alderbeste :
dus moeten wy wel scherpeijck letten / om
supbere / wel-reeckende bloemen te plucken
en in dien tyt op geen andere dingen ter We-
relt pensen / want dit gaet boben al / en son-
der dit alleen / souden wy oock wel buyten
moeten blijven.

Geestelijcke Uytlegging.

Ondersoeker. Hoe wilt gynu dese propooften Gee-
telijck verstaen ?

Verklaerder. Seer wel. Ik versta door de bespieders,
de goede en quade Engelen. Door de vuyligheyt de son-
de. Door desen dag of Sonne-schijn, ons leven. Door
het sluytender poorte het buyten blijven van den He-
mel. Door den grouwelijken nacht, en quaet geselschap
de Helle, ende Duyvelen. Door het plucken der Bloe-
men, versta ick bidden en deugdelijcke wercken. Door
de bemodderde blaeuwe bloemen, verstrooyde gebeden,
en flaeuwe goede wercken ; Door des Bruydegoms Moe-
der, en Hof-gefin, onse lieve Moeder, en d' andere
Heyligen. En door den grooten Bloem-Hof is te ver-
staen de heylige Kercke. Op welckesaken Duyfken al-
les wel wil gelet hebben, tot voordeel van hare salig-
heyt.

Het

Het vierde Capittel.

Willemynken wil haren begeeri-
gen lust met brassen blussen: waer door
sy haer bekladdert, en banckt haer deel
al t' seffens op.

Willemyn- **S**ouden wy wel buypen blij-
ken. **S**oen Suster? is'er so veel aen
de bloemen gelegen / so moet ick daer beter
op letten. Maer gy segt van de keucken /
't is waer ick heb al grooten honger. **A**plaet
ons hier onse keucken eens groeten.

Duyfken. **E**n heb ick 't niet wel geraden?
Wel aen dan / laet ons een Benedictie seg-
gen. Maer eet doch niet te veel / spaert vooz
al wat: Want wy weten niet wat ons noch
op den wegh ontmoeten of gebreken sal.

Willemynken. **N**een Suster / en sozght
niet / maer lachere bouten hoe smaken sy /
als men lust en honger heeft: ick moet noch
wat / en noch wat ja 't moet nu voozt op / al
haddet noch eens so veel gekost / siet daer
lepd nu den pot / ha den brag / en daer lepd
ooch den lepel.

Duyfken. **O** Suster / hoe zijt ghy soo
dertel? 't is te veel / **O** ghy doet seer qua-
lijck dat gy niet wat spaert: schaemt u dat
ghy u gedeekte / dat God u gegeven heeft /
niet beter waerneemt / so gulfigh op brast /

so onachtsaem verquift / ende met de boet
stoot. Siet hoe veel isser verlooren gegaen /
hoe hebt ghy u verflabbert gelijk een kint /
of sot mensche. Hoe veel beter was 't aen de
armen gegeven / die groote honger lyden :
nu dat is te laet / ik moet gedult hebben / wat
sal ick doen ? komt seght / Deo gratias, en
laet ons gaen.

Willemynken. Jae gaen / ghy segt van
gaen / ick kan nu niet gaen : ick ben 't ober=
laden / ick kan niet boort / want ick word
qualijck.

Duytken. O gy onnut mensch / zijn wy
niet genoegh gewaerschoutot / dat wy ons
van alle vuyghedyt wachten souden / hebt
ghy niet beloost en seker gesept / dat het aen
u niet gebreken sou ? is u stercke belofte al=
reets vergeeten ? hoe zyt ghy so ligtbeerdig
Suster ? dat gy niet pepst op u belofte / nog
op 't gene dat ghy noch gebrek sult hebben :
en gy begeeft u dus ten eersten tot dese ober=
dadige gulsighepdt. Siet dus komen veel
Menschen tot armoede en groote elende / die
sammige met haer onbesuyt dylackien / gle=
ten / stozten / plengen / zwieren / en tieren. An=
dere door vlese lackerijen / geen gelt of kost /
en sparen (gelijk ghy nu doet) met snoepen /
schupmen / smulien / brassen / sticken en pac=
ken het een op 't ander / den buyck opbul=
len als tonnen / van pupsten / repken / slapen /
snoort

snorcken/ gapen en geeuwen/ ofte doen zwa-
 ten/ steenen/ nicken en bzaen/ bzenen hen
 selver in groote siekten/ haer hooft ontstelt/
 ende haer bozse beropt. Dooz allen welken
 oberdaet/ ick u / O liebe Suster / noch eens
 wel hertelijck waerschoutwe / u biddende dat
 gy voortaan doch boozsichtiger op u belof-
 ten en saecken wilt letten / in nettigheyt / in
 sobere matigheyt / dat een eerlijcke / profyte-
 lijcke / en seer geneugelijcke saecke is : het sal
 u gesontheyt bewaren / ghy sult veel ligter
 reysen / het maect u by al de werelt aenge-
 naem / en in u selfs een gerust en bly gemoet.
 Daer-en-boven gy zijt van veel vuylichheyt
 bezyd / gelijk gy nu gewaer word / dat de
 oberdaet u dus kladdigh beschildert heeft /
 en waer hebt gy nu u Bloemkens oock ge-
 laten ?

Willemynken. Ick weet seker niet / ick
 soeck alle mijn schappelacken dooz / maer ick
 blindse niet.

Duyfken. Sledy wel / die zijn nu dooz u
 ongeschicktheyt al mede verlooren / en is dat
 niet te beklagen ? gaet al u beste weder aen
 de rebiere / en wasch u noch eens.

Willemynken. Suster / ick ben dzoef / en
 beschaeemt / maer naer u goeden raed so gae
 ick my weder wasschen. Hoe ben ick oock
 so sot geweest / dat ick om die korte bzuughe
 om die klepne lachieren smaeck / al mijn deel

so onnuttelijck verdaen heb? ick sie wel ick
moet wijser worden / want dit sou geen goed
eynde nemen / siet Suster nu ben ick weer
gewasschen. Komt laet ons dit achter-om
gaen om 't volck te schouwen. Siet / ap goe-
de Suster / daer binde ick mijn Bloemkens
weder.

Duyken. Dat is dobbel goed / supber
gewasschen / ende de bloemkens wederom
gebonden / hier af ist wel noodigh dat wy
God grotelijck dancken. Ick ben herte-
lijck met u verblijd Suster. Ick bid laet
ons nu voort haesten / met de smaeckelijcke
Confituren van onsen grooten Lief-heb-
ber / en al wandelende dese blijdschap voc-
den met gepepsen op den soeten roep van on-
sen beminden. De soetighepd van sijn stem-
me is noch in mijn ooren / en streelt al sma-
kelijck in 't binnenste van mijn herte. Komt
(seyde hy) mijn Duybe / mijn Schone / doe
my open / mijn Suster / mijn Beminde / mijn
Duybe / mijn onbesmette. Och wat vrien-
delijcke woorden! Staet op (seyde hy) haest
u mijn Vriendinne / mijn Duybe / mijn scho-
ne / en komt. Komt zy dy beladen / ick sal u
vermaecken seyde hy: Och ziel-treckende
woorden / o smekende stemme! wie sou kon-
nen wepgeren te komen / als hy u so vrien-
delijck nood? Och geneugelijck komen / och
wel gekomen / tot sulcken staet / tot sulcken
gesel-

Gefelschap / en boben al / tot sulcken getrou-
 wen Minnaer ! Hoe lacker / hoe aengenaem
 klinkt dat Hemels woord / by dat sou luy-
 den / dat af keerig wreed woord : Gaet van
 my. O gelukkig en ober luckigh ! mijn Bes-
 minde sepde tot my : komt mijn vriendinne.
 Wel aen dan mijn hertgrondigen vriendt /
 Ich kome op uw woord met mijn Suster / siet
 wy komen / en wat een onmenschelyke on-
 achtfaemhepd sou het wesen / dat wy upt-
 stelden te komen ! daerom komen wy tot
 u onsen Beminden / wy komen met allen
 ons herte / met alle onse begeerte. Och Su-
 ster / laet ons voort haesten / en niet luyeren te
 komen tot onsen weerdigen lief-hebber / die
 ons so hertelyck geroeven heeft.

Geestelycke Uytleggingh.

Onderfoecker. Maer wat seght gy nu van den langen
 Keucken-kou.

Verklaerder Anders niet dan gelijk daer staet : dat
 Duyfken haer Suster berispt over de vuyle doot sonde
 van gulsigheyt en onnut ydel geldt quisten , waer door
 Willemynken al haer bloemen (dat zijn haer goede wer-
 ken) verliest. Dan so sy haer door berou , en Biechte
 (als wasschende aen de Riviere) wederom suyvert , so
 krijght sy se wederom. Enten lesten verheugt Duyfken
 haer , over den heerlijcken roep van Christus haren
 Bruydegom.

Het derde Beeldt.

Het vijfde Capittel.

Duyfken fou geerne voort haesten en tijdt winnen, maer Willemynken vergeet haer selven by een Guychelaer, en wint daer al krievelachtige luyskens.

Willemynken. **I** Ek sal my nu wel wachten Suster / volgende u als een simpel supber lammeken. Maer wat een schoon Bozp is dit! het schijnt dat het hier al kermis is / het krietelt hier so / de Boeren zijn so wilt / so bertel / en so dzoncken.

Duyfken. **E**plaes! sy veranderen den blijden Feest-dagh / in boose broodt-dzonkenschap / en soo verliezen sy dooz haer onachtsaemheyt / die goede gelegentheit van de vreugt! en profijt des Feest-daegs: want in plaets dat sy behoorden hun reeckeninge effen te stellen / en hen selven te supberen / so sullen sy hen dickwils meer en meer besmetten met overdaet / sottigheyt / klappernijen / en lanterfanten / laten hem also geheel in den gront verbuylen / oock hun reeckening geheel doncker verwezzen / maer soo sullen sy dan ook den stanch / die de buyligheyt volgt moeten riecken: den onlust / en zwaerhoofdige verdzieten / die de lugigheyt / en verwerde

De reeckeninge volgt / moeten verdragen :
 het welck hen al wat hert vallen sal. Dan
 doch wat gaet ons dat aen? goede Suster /
 laet ons den Feest-dag gebuycken daer hy
 ons toe gegeven is. Suster waer vertoef de
 gy daer? Ick meynde dat ghy hier by my
 waert.

Willemynken. Alhier / siet hier eens / hier
 zijn Gupchelaers / die speelen met poppen :
 ick stae wat / en sie toe. Het is so dzolligh /
 so dzolligh / ick lach dat mijn oogen tranen :
 Maer my dunckt dat die sielten my al een
 luycken of twee by geset hebben : want het
 kittelt my so in de borst.

Duyken. Jae op sulcken water vangt
 men sulcken visch. Wat hebt ghy daer te
 doen? Het rleckt daer al van Toeback / en
 sulcke mozfighent. 't Is al met den sot ge-
 speelt en tijd-verlijs / wat dat men daer doet.
 Ghy stelt u selven daer in perijckel om u
 borse te verliesen / om geperst en op uw teen
 getreden te worden : het welck u wel leet
 spijt en spot veroorzaken mochte / want gy
 en zijt niet greene geraeckt : en is 't dat gy 't
 u aentreckt / so wordy nog bespot daer toe.
 Dit is inniets booz ons al te grooten tijd
 verlies liebe Suster / 't is beter dat wy wat
 Bloemkens plucken / op den goeden Feest-
 dagh.

Willemynk. Tut / tut / Suster / ick moet
 ma

perijckeleuse geneugte.

47

immerſ oock wat geneughte hebben: den
boogh kan ſo altyt niet geſpannen ſtaen.
Het ſou ſchijnen gelijck ofter geen luſt noch
leben in ons ware. Men dat is niet met al-
len / ghy ſult my dat niet anders wijs ma-
ken / iek moet al-te-met eens lacchen / dat
het aen mijn herteken raecht.

Duyſken. Seer wel Suſter / maer ſoecke
dan geen geneugte die met vupligheyt / op-
ſpzaeck en tijd-berlies gemengelt is: want
die bodderpe bederft de ſoetighepd van de
vermakelijckheyt / vermits ſulchs een wal-
gende bitter nadencken mede-bzenght / en
alſſer dat mede gemengelt is / ſo kan den
grond van 't herte niet recht verheuyt / nog
de geneughte volmaecht weſen: Maer als
de oorſaek van onſe vrolijckhepd ſupber is /
noch onſe repſe en berlet / dan is 't ſeer te pzi-
ſen / dat wy met een bly herte en vrolijck ge-
moed / ſo onſen wegh korten; waer toe onſ
beel ſal helpen / dat wy dickwils pepſen op
den ſoete name / op de groote liefde van on-
ſen Beminden / en de wonderlijcke vzeugd
die wy t' avond te verwachten hebben. Og
daer ſullen wy alle bepde oberbloepen van
ſupſtere geneughte / die geduerigh ſonder
eenigh bitter achter-dencken zijn ſal. Daer
ſullen wy oprecht / goet / en vermakelijck
geſelſchap binden. Onſen Beminden onſen
ſupberen Beminden ſal ons leyden / in ſijne
Wijn-kelder /

Mijn kleederen / daer sulken wy droncken
 worden van den nieuwen most en van alle
 overbloedigheyt sijns hups: Met den bloet
 van alle sijn wellusten / sal hy ons beschen-
 ken ende versaden / so dat geen ooge gesien
 geen oore gehoozt / noch in geen menschen
 herte en is opgekomen de bzeugd die onsen
 beminden booz ons bereypt heeft. **O** Suster
 dit sal al wat anders zijn / dan de geneugte
 van onsen wegh / die terstondt verandert in
 groote onlust: dus en laet ons nu desen tijd
 niet verquisten / dat wy buypen souden moe-
 ten blijven / berliesende den waerachtigen
 bzeugt / om desen korten oogenblich / niet
 weerdig bzeugt genoemt te worden.

Geestelycke Uytleggingh.

Ondersoecker. Kont ghy nu desen Feest-dagh en den
 Guychelaer wel Geestelyck uytleggen.

Verklaerder. Jae ick. Naer mijn duncken soo wilt
 Duyfken dat men den Feest-dagh heylig sal over-bren-
 gen, met Gods dienst, met het suyverender ziele, en
 danck seggen van Gods weldaden, maer niet met ydele
 Guychelerye, daer men niet anders dan vuyle woorden
 ende quade manieren en hoort ofte leert, die als luy-
 ken voort-groeyen. Sy prijft ook waerachtige geneug-
 te, welcke zijn Hemelsche saken te soecken.

48

Het seste Capittel.

Willemynken siet eene proncken-
de Pauwe, ende sy wil haer oock pal-
leren: Maer gelijk de Pauwe leelijcke voeten
heeft, so maect sy oock haer voeten vuyl.

Willemyn- **M**er siet eens Suster daer
ken. op de gallerije / hoe heer-
lijck staet de Pauwe daer pronkt en draeyt
met haer gepluymt hooft / blinckende upt-
gerechten hals / opsteekende borst / breed
upt-gespreyden / ende op-gesetten staert.
Siet wat een grootshheit toont hy in 't gaen
en treden! heh hoe trots staet dat. Ja seer-
ker dat gebalt my wel; ick moet my oock
wat fraey opstellen / ik ben dit slecht-hoof-
digh kleet al moede: want men en is aldus
by niemant gesien of geacht / maer gelijk
wy nu op de Pauwe sien / so vallen alle de
oogen op de schoone gepalleerde / die wo-
den ober-al booz-geset / daer neygt / ende
buygt men booz / die kust men de handen /
ende die wo- den bligtig gedient: Somma /
de pronckerije is een fraeye / ende groot-ge-
achte saecke. Daerom (segh ick noch eens)
ick moet my oock wat vercleren / daer en
valt geen seggen tegen.

Duyfken. En breegden ick niet wel / dat
de luyghens ende poppekens souden wer-
ken!

44 Willemynken wil haer
ken? En is u-lieden niet een supberlijck dier-
ken om te vercleren? Weynst eens hoe dat u
oberdaed u verclert hadde / ende siet nu met
de Paeuwe eens naer u boeten / hoe schoon
dat die gepalkeert zijn. Waer af heb dyse
doch so leelijck buyt gemacckt.

Willemynken. Ick hebbe daer terstond
in dien grooten verbrabbelden asch-hoop
getreden; en het hangt so aen / dat het mi
in het gaen belet.

Duyfken. Dit komt van Paeuwen seer-
ten te sien / en noch veel meer sou 't belet-
ten / wanneer ghy u oock begost al te veel te
palleren / met draenien booz den spiegel / met
strijcken / lecken / krollen / tuperen / wijven /
poeheren / blanketten / onnutte semelachtige
futselerijen / kinderachtige sotrighepd / ende
oberdaed / gelijk veel menschen doen / praes-
men / ende belasten hem selven / dat sy hen
naeuwelijck konnen ofte derben bezroeren:
so aen hun lichaem als in hups-houdinge /
veel kostelijcken tyd verliesen / veel verlo-
ren arbeyd doen / veel ongemak lyden / veel
geld spillen / veel moeyte hebben om dat te
vercrigen. Endan is 't immers seker dat
ghy met al uw' proncken / met alle uw' scaep-
opstellen / ende alle u groote moeyte / u reyse
so wel niet soud konnen verboozderen / dat
ghy siet wel aen de Paeuwe / die met sijn
pronckenden staert oock so qualijck booz
kan

kan. Maer houd gy u nettekens / eerlijck
 en degelyck / dat sal u gemackelycke ballen /
 dat verlost u van veel moeyte / van veel quel-
 linge; dat maecht u cassigheyt / dat sal seer u
 weg doen boozt-spoeyen / en dat sal u groot-
 achtbaerhepd geven by verstandige lieden /
 die niet alleen na den upterlijcken hals ofte
 staert sien / maer meer na het binnenste / en
 na de boeten; want al schijnt het boben en
 bupten wat bont nochtans sal het binnenste
 ofte onderste dickwils niet veel deugen: En
 alsulke gepalleerde zijn optechte spot-weer-
 digh; ja dat zijn gelijck de Pauwe / met
 sinen pronckende staert / maer geschubde
 schuyfde boeten.

Willemynten. Zijne spot-weerdig / hoe
 komt het nochtans datse overal voorgeset /
 ge-eert en gedient worden?

Duyfken. Dat geschiede door mis-ver-
 stant van sommige sotte bollen / die alleen
 op het upterlijck palleersel sien / en niet na
 den persoon: want alwaer 't so dat een sim-
 pel of slecht gekleed Mensch / supber en net
 ware / en een opgepronckte van binnen ver-
 rotte van burlichhepd / noch souden die sotte-
 bollen / den pronckaert liever dienen / en ee-
 ren dan d'anderen / maer dat den stinkende
 mozzelen niet gepalleert ware / so souden sy
 hem niet omtrent willen komen: so dwase-
 lijck word van sommige de pronckerp ge-
 eert

Willemynten wil haer
 eert ende gebiert. Doch ik meyne (als ghy
 de waerheyt wilt plaetse geben) dat gy met
 my bekennen sult / dat de sulcke niet verder
 en sien / dan hun neuse langh is. Maer gy
 en ick Peigrims zijnde / beminde Suster /
 wat hebben wy met sulck een mis-verstan-
 digh oordeel / en ook met so onnut ofte over-
 dadigh palleersel op den wegh te doen : t' W-
 bond in 't hups van onsen beminden / daer
 sullen wy kostelyk verciert zijnde / blincken
 als Sonnen. Och mijn beminde / keert
 doch af onse oogen / dat wy de ydelheyt niet
 sien. Liebe Suster / laet ons hier liever wat
 bloemen plucken / om onsen Beminden te
 palleeren : want de liefde bereyscht dat wy
 meer booz hem / dan booz ons selven moeten
 besozgt zijn / ook wat dat wy aen hem doen /
 dat sal ons eppen tieraet mede zijn : dit is
 het alderbeste / en onsen beminden het aen-
 genaemste / dat wy op desen weg doen kon-
 nen / ende waerom en doen wy niet het beste /
 terwijlen dat'et ook het alder-geneugelijck-
 ste is ? dat wy booz onsen lieben beminden
 Bypdegom doen.

Willemynten. Ho / ho ! is dat het alder-
 geneugelijckste ? dat dunkt my niet Suster /
 al stelt ghy dat so hoogh. Ghy begeert de
 bloemen oock so keurigh en supber : wie
 kan daer op althijt so scherpleeten ? men heeft
 somtijts saecken in 't hoost.

Duyf-

Duyfken. Doch't zijn wondere saeckien /
 Poppen en Pauwen plupmen die ghy in't
 hooft hebt / waer booz dat gy onse reyse ver-
 achtert / geen verlangen hebt / noch pepst op
 de soete supbere liefde van onsen beminden
 Minnaer.

Willemynken. Wat sou ick daer op al-
 tijt mogen pepnsen? ik pepnse op het gene dat
 ik tegenwoozdig heb / dat ik hooz en sie.

Duyfken. Och lieve Suster / hebt ghy
 dan geen treck / geen aenlockinge / geen ge-
 boelen ofte bewegen / van de edele / tedere /
 hertelijcke soete liefde / soo laet u dan ver-
 schrieken / boozt-perffen en drijven / de wrede
 grouwelijcke bittere ellende die wy te ver-
 wachten hebben / is het dat wy moeten buy-
 ten blijven.

Het vierde Beeld.

Het zevende Capittel.

Willemynten veroordeelt en ver-
smaedt de Verckens, om daise haer van
geen vuyligheyt wachten, en sy en bewaert
haer eygen tronie niet, van een vuylen
Kalver-steert.

Willemynten. **S**After ghy hebt my daer
bzeemde gepeynsen in heb
hoofst gebzogt / als gy seide van buyten blij-
ben in bittere elende; voozwaer / het waer
goet dat ick daer wat beter op letten; daer-
om my dunckt / ick moet met u op een beter
wijlsijker maniere beginnen te reysen / want
als 't al om komt / ick ben so sot niet / ick
peyse wel dat 't buyten blijven / en die elende
al zwaerder soude wegen / dan dese spelende
Poppen / en palleerende plupmen / daer wy
af gesproken hebben / en die ons beletten sou-
den. Ick bebinde oock u woorden waerag-
tigh te wesen / dat ons veel vuyligheyt op
den wegh ontmoet: Maer ick ben verwon-
dert / dat dese onnute Verckens daer geen
schroom af hebben. Sietse daer eens in wen-
telen: soep die prijen / hoe zynse beslingert &
sy nemen daer geneugt in / ende het staet my
tegen / dat ick sulchs sie.

C

Duyfken,

30 Willemynken wilt haer
Duyfken. **Ay!** zijt ghy so teerckens **Su-**
ster / dat is seer goet. **De** arme schepsels we-
ten niet beters / ik bid u vriendelyck / blyft
doch van sulcken oneerlycken buylighepdt /
schoutwt / ep wilt u wel wachten / want het
hangt lichtelyck aen.

Willemynken. **Hoe?** wat meynt ghy dat
ick een **Dercken** gelyck ben / wat quelt ghy
my hier? gy meugt u selven waer nemen:
ick heb geen meer perijckel van sulcke buy-
lighept dan gy doet.

Duyfken. **Wel** suster siet toe / ick bid u
noch eens vermeet u niet te veel / nochte be-
schuldicht ofte versmaet de arme schepselen
niet so lichtelycke. **Het** waer beter dat men
haer wat op een supberen wegh leyde.

Willemynken. **'t** Is haer beestighepdt
schult / waerom konnen sy haer so wel niet
wachten als ick my doe? wat magh men
doch niet sulcke **Karongien** in de werelde
doen? sy geven niet dan schandael / sy woete
altoos in de buylighept daer komt ook niet
vriendelycks uyt: 't is al nozen / knozren /
schreeuwen / bijten en ongeschickhepd wat se
doen / so gaen de **Sogen** booz / en de **Big-**
gen volgen so naer.

Duyfken. **Gy** roemt en oordeelt al we-
der / **O** Suster / dat is een quade saecke.
Ghy kent de **Natuur** van de **Schepselen**
immers niet / noch gy weet ofter oock wat
goeds

te veel beroemen.

51

goets aen is / wat wilt ghyse dan so veroorzaken?
Deelen? ghy moet weten al ist dat haer Natuur
wat treckt tot sulcke woeterp (dat men niet kan prijsen)
dat men nochtans van haer wel wat goets kan trecken
en koocken: te weeten; sy toonen ons hoe leelyck dat
sulck woeten in de buyghghed / dat suur onbedelyck
knozen en schreeuwen is / dus behooren wy ons
daer af te wachten / en haer tot eenen supberen
weg te stieren. Hoe zyt ghy so onboozsichtig
in 't bonnissen / haer booz onnutte beesten
verfoejende? Siet toe dog Suster.

Willemyken. Wy Suster! ick sie daer genoeg booz toe:
Ick kan my van sulck seer wel wachten / want ick sie
liever wat vrolicks / gelijk als daer ginder / daer sien ick
die jonge bocken / die geptjes in de klaveren
hippelen en danssen / daer moet ick eens by gaen.

Duyfken. Suster 'ten is immers niet gesraden
dat wy onsen tijd verliesen / met sulck danssen
en hippelen der gepten te sien. Wy sullen al
andere dans-feesten by onsen Beminde binden.
Ach! mijn beminden / mijn uytverkoren schat!
booz u is al de begeerte mijns herten / en als ick
op u dans-feesten pepnse / op de dans-feesten
der dochters van Jerusaleem / och hoe danst dan
mijn herte / hoe verheugt dan mijn gemoet / og

hoe verlanght ik naer den dans der supbere
 Maeghden van Jerusaleem / daer mijn Be-
 minnden den Lepdsman sal wesen / daer hy
 hoor sal gaen / ende al de schare volgen / met
 witte supbere kostelyke klederen / lauwet-
 kranssen en Palm-tacken van Jerusaleem.
 Daer wy sullen vrylyck zyn / in de gulde
 Saletten: daer wy sullen wandelen in de
 groote Lusthoven / in de Gallerijen en Dre-
 ven / die over geblochten zyn / van Wijn-
 rancken en Maeghden-palm: in de Hof-
 beddekens der kostelycker krupden / in de
 velden en waranden / gemarmert van alder-
 hande bloemen / daer mijn Beninden weld
 onder de Telpen daer wy ons sullen verma-
 ken / onder die vruchtbare Olijf-bomen /
 by die aengename Laurieren en Myrthen /
 rusten onder de Popokeren / onder de groene
 Linden: aen de bloeyende wateren van de
 groote blinkende en soete Fonteyne. Och!
 daer wy altoos sullen rusten / onder de soete
 schaduw' van den genen die wy beminnen:
 die schoonder is dan de Son / lieffelijcker
 dan Balsam / soeter dan alle soetigheyt /
 vriendelijcker dan alle andere: ons waer-
 achtigh vermaeck des herten / onsen band
 der liefden / onse vryghd en roem / onse
 goedheyt en geluck / onse zee van oprechte
 wellust onser zielen / die ons sal leyden / ver-
 maecken / en altoos geselschap houden / daer
 sijn

sijn Hemel-soet Musijck / sijn Engelsche
Nachtegalen / ons altijd sullen volgen en
ontrent zijn. Wat zijn doch alle vuple dans-
merckten en 't ydel gedzil / van de lichte
Dochters van Babylonten / hier by te gelij-
ken? Och Suster waer loopt gy daer nae
de Kudden uwer gesellen? naer wat wulpse
vuple springen en hippelen / van de dertele
stinchende bocken en kalveren?

Willemyken. Hier ben ick / maer liebe
Suster / siet eens / hoe dat ick niet somer-
spzoeten / in mijn aensicht gemarmert ben.

Duyfken. God zegen ons / wel hoe komt
dit doch?

Willemyken. Ick stond daer met een
Boerinneken koutende wat kluchtighs /
om te lacchen / wy aenmerckten met geneug-
te het danssen en dertel springen der kalve-
ren: de bebrabbelde kalveren ende de vuple
stinchende Bocken / daer in de stal / maer sy
wylpsteertende / om en om en wederom slij-
gerden ons recht in 't aensicht.

Duyfken. Ghy meugt wel roymen / dat
ghy u wel kond wachten / en staet het u niet
tegen? gy hebt 'er wel geweest met u kluch-
tigh kouten / u gedachten niet geneugte te
laten speelen op alsulcke oneerlijcke vuplig-
heyt en danssen te sien van alsulcken gesel-
schap. Weet gy niet als de Koe selber vuplig
is / dat sy dan met den steert slijngert? pepnse

54 Willemynten stelt haer
nu eens hoe schandigh dat u roemen en selfs
bermeten uptkomt / hoe leelijc dat het oorz-
deel (welck ghy flus van anderen gegeven
hebt) nu op u selven valt: als gy seyde / dat
het hun beestighepts schult was: wat schult
is 't nu? Al goede Suster / gy zijt nu in 't
bloeyen van u jeugt / merckt wat een tijds-
berlies dat dit is / met dit onboozsichtig kijc-
ken en gapen: 't is hoogh tijd dat gy weder-
aen de Kibicre gaet.

Willemynten. Wil ick dat secker doen
Suster? maer waer zijn mijn bloemkens?
O ben ick die al weder quijt: hem / hier han-
gense noch in dien hocck van mijn rock / so
waren bpkang verlooren. Wat het spijt
my dat ick dus tospelturigh ben / dan ick
beloof / ik sal my beter wachten / laet ik my
nu maer gewasschen hebben.

Duyfken. Dat booznemen is goed Su-
ster / maer onderhoud het dog / ende dankte
God van dese Kibiere.

Willemynt. Ick sal 't doen Suster / siet
nu gaet 't wel / komt al boort / al boort / laet
ons haestigh boortlopen / ha sa / sa.

Duyfken. Ghy zijt een wonder wicht /
nu wilt gy loopen en dan wilt gy niet boort:
hoe zijt gy dus veranderlijc? gaet maer een
goeden tred / sonder bertoeben / want met al
te seer loopen en sult gy niet volherden?

Geestelijke Uptlegging.

Onderfoecker. Wat mogense hier seggen willen door dese Verckens?

Verklaerder. Willemynken doemt en veroordeelt de Menschen, die in sonden van onkuysheyt leven, als onnutte Verckens; Sy vermeet haer selven van sulcke sonden suyver te blijven. Maer so sy last heeft in lichtveerdige geselschappen en sulcke danfferyen, daer veel onsuivere manieren onder schuylen, so wordt sy oock met gelycke sonden besmet. Maer Duyfken verheughe haer, door den suyveren dans van 't Hemels geselschap, daer sy na verlanght.

Het vijfde Beeldt.

Het achtste Capittel.

Willemynten gepresen zynde, ver-
hef: haer om gezien te worden, waer door
sy valt, en wort schandigh bespot.

Willemynten. **W** At magh hier te doen zijn
Suster / dat hier so veel
volck is? sy sien al op ons / ende ik hoorse
al houten / gelyck oftse al verwondert zijn;
laet ons wat langhsaem en stillekens aen-
gaen / op dat wy kunnen hooren / wat datse
al seggen: hoorst gy wel / hoorst hoe prijsense
ons om dat wy so net zijn / en om dat wy
sulcken effen kleed aen hebben.

Duyfken. Maer sy hebben niet gezien /
dat ghy so fraey beschildert hebt geweest.
Daerom ghy weet immers wel / indiensse
ons van nettigheyt prijsen / datse verdoolt
zijn / ofte zynse verwondert / dat is oock
door misverstandt / want sy meynen mis-
schien dat dit ons slecht kleedt wonderse
krachten heeft / 't welck altemet veel volck
bedriegt: het schijnt dickwils so net / so
vast / en goet / dat'er niet op sou kunnen
hechten / wat'er sou komen aenkomen van
ontweer / quade bupen / hagel ofte heggen:
Maer eplaeg: 't is dickwils recht anders

Dan het schijnt: van binnen geboeyert vol
 quade bodden / dol en ydel. Dit vzeese ik dat
 wy oock aen u kleed gewaer sullen worden /
 want het laet hem aensien / dat het stof
 welck ghy draegt / niet veel deugen en wil.
 Ag mijn Beminde: ick begeer ontbonden
 te zijn / van dit broos kleed: wanneer sal 't
 komen dat wy met andere klederen bekleed
 sullen worden? waer blijft ghy Suster / ghy
 meugt na dat pepnsen so niet lupsteren.

Willemynken. En kijft niet / ik sal u ver=
 blijden met Bloemkens / maer eerst moet
 ick u mijn ongeluck klagen. Siet daer by
 al dat volck op dien ouden muer / daer was=
 sen van dese geele Bloemen / ick klaberde
 daer op / ick was soo besigh om te plucken /
 daer begost den muer te waggelen / en ick
 botste met den ouden broeck van boben neder
 sol ober bol / mijn hoed van 't hoost / mijn rok
 dus gescheurt en besinoddert: maer het spij=
 tigste van allen / die verbraddelde boeren /
 (besonder een groote boerin) met opene mon=
 den / staen gabberen en bespotten my noch
 toe.

Duyfken. Wat een slechtigheyt is dat?
 en hebt u willen verheffen / om dat ghy
 van de Boeren wat gepresen zijt: dat doet u
 nederballen. Weet ghy niet / dat dit secker
 volgen moct; alle die hem verheft / die sal
 vernedert worden: Daer-en-boven ghy hebt
 daer

Daer wullen bloemen plucken / om dat hee
 van 't volck gesien sou worden. Dese sottig-
 heyt mercken de Boeren seer wel / daerom
 bespottense en belacchense met recht: want
 sy weten wel dat gy daer verloren arbeyd
 doet / endat sulke Bloemen niet deugden:
 sy zijn oock sonder sap ofte wortel / werpse
 byp wegh / en danckt God dat ghy u niet
 meer gequetst hebt.

Willemyken. Wegghwerpen? en heb ik
 dan anders geen danck ofte loon voor myne
 moepte? so mag ik wel rusten.

Duyfken. Wat danck wil dy hebben van
 bloemen die niet deugen / of die gy niet ge-
 plukt hebt / om de liefde van onsen bemin-
 den / maer alleen om van 't volck gesien te
 zijn. Wy hebben immers genoeg geseyd
 Suster / hoe veel dat aen opregte schoone
 bloemen gelegen is. Welck men seer qua-
 lijck krijgen kan / onder alle dat gedrommel
 van 't volck / daerse dickwils bestoben /
 ja geheel betreden worde. Ook onder hee
 volck heeft men dickwils so veel te kijken
 en te gapen / dat men op de bloemen niet
 letten kan / en so doet men al verloren ar-
 beyt. Maer in een hoeck daer geen geloop
 is / op een effen stil veld / ofte op den smallen
 wegh in eenigheyt daer kan mense binden /
 stillekens en siet als mense dan wel betwaert
 bedeckt en supber houd / dat zijns / daer wy

een soeten reuck en een vziendelijcke schoon-
 heyt af genieten / ach Suster dat zijne die
 onsen beminden sullen behagen. Daerom
 mijn goede Suster / hoorz ghy wel? Wel
 waer is sy al weder gelopen? Ick sie dat ick
 al weder wachte moet al ballet my pijnlijck.
 Mijn herte vliegt en verlangt naer u mijn
 Beminden / en de liefde van mijn suster be-
 weegt my aen d'andere kant / dat ick haer
 geern mee sou leyden: Waer aen (so ik wel
 weet) ick u ook vziendenschap doen sal. Maer
 wee my: dat mijn pelgrimage des langh
 verlangt word / seer langh heeft mijn ziel
 een vzeemdelingh geweest / wie sal my bede-
 ren geben als een Dypbe / en dat ick magh
 bliegen en rusten by mijn Beminden? Ach
 mijn Lief / hoe geneugelijck ketelen my in de
 gedagten uw' gesuykerde woorden u vziendelijcke
 aenlokingen / onder allen als ghy
 eens sepde: Mijn hooft is vol dau en mijn
 hanz-blechten vol dzoppelen der nachten.
 Is 't mogelijk mijn Beminden? is u blin-
 kende hanz en heerlijck hooft vol dzoppelen
 van dau om mijnent wille? Og had ik nu
 van dese dzoppelen / hoe sou ick my verber-
 schen / hoe krachtigh sou ick loopen! ach ik
 verlangh / ik verlang naer een dzoppelken /
 van 't hooft van mijn Beminden / om mijn
 soeten bzant daer mede te blusschen. Maer
 mijn Suster / waer magh sy blijven?

Geeste

Geestelijcke Uptleggingh.

Ondersoecker. Hoefal men dit verstaen? Mag men sijneygen lof niet hooren, ofte geen effen klederen dragen?

Verklaerder. Duyken berispt haer Suster, dat sy in sulcke saken ydel behagen schept. Seyt ook dat de kap alleen den Monnick niet maect, dat'er een simpel hert by een simpel kleed behoort te wesen: dat de simpel geklede, om haer kleeds wille dickwils niet meer dan andere kunnen verdragen. Sy wil ook datmen niet ten opsicht van de menschen maer ter liefde Gods, goede werken behoort te doen. En eyndelik geeft sy een geestelijcke suctingh tot Christum haren Bruydegom.

Het seste Beelde.

Het negende Capittel.

Willemynken bespot zijnde, wilt haer leet wreken: maer sy haelt een groote plage op haer hals.

Willemyn- **S**uster hier kome ick gelopen-
ken. **S** dat ick zweet / maer krijten-
de en huplende van spijt.

Duyfken. **W**at God zegen ons / met he-
hepligh krcups / gy siet'er uyt als een kool-
draegster / die met slijck geworpen is. Gy
gelijckt geen Mensch. Waer hebt gy soo
langh geweest? en hoe zijt gy dus verbaest?

Willemynk. **H**oozt ick sal't u vertellen:
De loose Boerinne belacht en bespote my
so schandigh / doen ick met den ouden muer
van boben neder viel: dat spreet my soo seer
dat ick op mijn tanden beet; doch ick be-
dwongh my vooz dien tijd / dat ick haer niet
in't gesicht en bloogh / want daer was doen
al te veel volks by / so dat ick beynsde met
een blijde gelaet / maer ik zwoer dat ick my
wzecken / en dat ick 't haer vergelden sou /
om so die schande met groote eere te verbe-
teren / en mijn hier gerust stellen. **D**it
hoozde een hekelvrouw / die ook van deselve
Boerinne eens belacht was / (so sy seyde)

64. Willemynken bespot zijnde
en braegde my / of ik met haer wilde aen-
spannen ! en een getuygenisse doen / om de
Boerinne wederom eenen schandigen spijt
aen te doen : ick dochte dit is een rechte gele-
gentheyt / daerom was ik met haer gereet ;
wy gingen t' samen naer den Rechter / en be-
klaegden de Boerinne : datse over sommige
dagen van de hekelvrou een kapzoen gesto-
len had / ik zwoer dat ick dat gesien had ; den
Rechter bespotte (in't eerste) wel half met
ons / maer wy stacken hem een geschenck
in de buyst / doen begost hy hem wijslyker
te houden. De Boerinne wierde ontboden /
ende den Rechter gaf het vonnisse dat den
boerinne den kapzoen moeste betalen ; daer-
en boven / datse vooz boete met eens sotska-
pzoen al het Doorp dooz gelept sou worden /
tot spot van alie man ; en (dat oock om te
lacchen is) den Rechter gaf den klerck / die
t' bonnis sou schryben / den liet-pot / dien hy
over al sijn lijf storte. Had ghy gesien / hoe
den Rechter besleutert was : De boerinne
wiert upt gelept / met den sots kapzoen aen :
daer begon het volk over hoop te loopen ; en
wy bespotten de boerinne. Maer een klep-
men schelmsen jongen / broeder van de boe-
rinne / heeft ons bevraden / en seyde tegen de
andere jongers / dat het al gelogen was / en
dat ick sulckis niet kon gesien hebben / over-
mits ik van mijn leven in het Doorp niet ge-
weest

Weest had / maer nu eerst van buyten in
 quam. Daer dzeben ons de jongers alle ge-
 lijk naer den Heer van 't Doorp / aen wien
 sp ons beklaeghden / hy ontbood den Rich-
 ter / en sp t' samen riepen my alleen / vzaeg-
 den wat couleur den kapzoen gehad had / die
 de Boerinne gestolen had? Ik was beters-
 tert / pepsfende (hondert duyfsent Francos-
 sen) hoe raek ik hier upt? niet te min / ick
 moestet wat af maken / en sepde een geele.
 Doen vzaegden sp het de hekel-vrouw oock
 alleen / die was bedeesf / sepde een blaewwe.
 Den Heer van 't Doorp strasten ons / en wy
 moesten openbaerlijck die loose Boerinne
 wederom ontschuldigen: maer tot boete soo
 wierde my een geele / ende de Hekel-vrouw
 een blaewwe kapzoen aengedaen / daer kras-
 gen wy hondert jongers achter ons. De
 Boeren alle aen 't lachehen: de Jongers aen
 't joutwen / ons dus ellendigh met slijck en
 modder te werpen / tot dat wy in des Hekel-
 vrouwens hups quamen gelopen: Wy lay-
 ten de deur toe / de kappen upt / maer de jon-
 gens stieten de deur om bezre / ik vloog ag-
 ter ober heck en ober dam / siet alsoo kome
 ick hier.

Duyfken. Maer liebe Heer / wat een
 grouwel: och Sustet / al hingh de geheele
 wereldt daer aen / soudt gy derben pepnsen
 een valschen eed te zweeren? weet gy niet
 wat

Willemynten bespot zijnde
 wat een schroomelijcken laster dat de sulcke
 volght? datse gehaet en mispresen worden
 van alle menschen; noch en dezen hun hooft
 oprechten by eerlijcke lieden: noch en zijn in
 eenige degelijcke Ampten vertrouwt/ en moe-
 ten al hun leven den naem van meyn-eedig
 behouden? Sult ghy dat doen om sulcken
 rechten saeck? draegt gy de wraek / met
 een lachende gelaet so gebeynst in uw' hert?
 O bulepne bebeynstheyt / met u pluymsstrij-
 kende gelaet / ghy schijnt bylend te zijn / tot
 dat ghy u schoonste siet / en dan steekt ghy
 met uw' fenijulgen steert / wie sal hem van
 sulcke Serpents trecken konnen wachten?
 en dit diekwils om seer slechte beusellingen?
 gelijk ghy nu ook doet. Och Suster / wat
 schrikelijcke stucken zijn doch dat?

Willemynten. Wie sou ook pepsen / dat
 openbaer sou worden / daer het so loofelyk
 besteken was?

Duyfken. Doch te wonderloos / van twee
 wijse hoofden / daer een jongen / een kind /
 uw' loosheyt konde ontdecken.

Willemynten. Wel den Rechter had het
 niet gemerckt / want hy had het vonnis al
 tegen de Boerinne gegeven.

Duyfken. Ghy had den Rechter met u
 gifte de hand gebuld / en so ook d'ooge ver-
 blind; het moest ook wel een wijsen Rech-
 ter zijn / die hem so liet d'oogen upt-steken /
 gebende

gebende so haestigh lichtveerdigh **Oordeel** s
 Des worde hem sijn boozsichtighepd oock
 fraey betaelt / met het kladden van den inct-
 pot / welke kladden / al wat langh en vast
 sullen aenkleben als hy wel gewaer sal wor-
 den. Maer al was 't dan het niemant ter
 wereld gemercht had / soud ghy die onge-
 rusthepd van sulken leugen en valschen eede
 so in u hert mogen dzagen? wat woegen-
 den onlust sou dat dan zijn? wat raed nu
 ook met dese utwe schizckelijke vuplighepd?
 't is al bedorven wat ghy om en aen hebt.
Och Suster hoe veel beter waer 't geweest /
 (doende boerin u belagte) dat ghy in plaets
 van die vilepne wzaek / een goed booznemen
 had gemaecte / van wijser en boozsichtiger
 te zijn / so had gy rust / eere / vzeugd / en nut-
 tighhepd / daer gy nu dese hatelijcke schande
 en vuplighepd hebt : hoe sult ghy dese
 schand-bleck upt krijgen? 't is niet moge-
 lijk een goeden grond te maken / ten zy dat
 ghy eerst de Boerinne haer eere wederom
 geeft.

Willemynken. Dat hebben wy al moeten
 doen / al speet het ons.

Duyfken. Neen / laet u dat niet spijten /
 maer laet het u leed zijn / dat gy u selven die
 schandig verdriet op den hals gehaelt hebt.
 En laet ons terstond aen de riviere gaen om
 dit af te kuysschen. Want dit is al te grou-
 welijck

68 Willemynken bespot zijnde
welijck om by menschen te komen. De hond-
den sullen u aenbassen / want ghy gelycket
geen mensch.

Willemynken. Goede Suster / ghy be-
weeght my / als ick my oock wel bedenck /
soo moet ick belijden mijn groote mis-ber-
stant. Ick mochte gerust en vrolijck zijn /
daer ik nu vol vermoeptheit / wroegen en in
groote beschaemthepd ben / maer wat sal ik
doen ? liebe Heer wat sal ik doen ? Wacker /
komt Suster / terstont aen de rebiere : ik sal
't wel anders schickken / dat beloof ik.

Duyfken. Wy wascht u doch supber / en
slaet niet ober : ick sal met u gaen / om my
selven oock wat te supberen / en wijft dog
de vleckken wel upt ; want onsen Bemindend
siet seer scherp / komt sijn versterkende con-
situren sullen ons helpen.

Willemynken. So / so / dat is nu so wel :
Och had ick nu mijn Bloemkens weder-
om / die ick gelaten hebbe by de Heechel-
brouwe / daer ick eerst dien hoosen raed toe-
gestaen heb. Willen wy dat al stillekens ter-
zijden om gaen / sien oft ick se by avontuer
daer in dat huys noch binden kan ?

Duyfken. 't Is dog wel de moepte weer-
dig daer naer te soeken : maer wacht u wel
in dat huys van vuyghedot / by alle dat
blaffen en hekelen.

Willemynken. Dreeft niet Suster / ick
sal

wilt haer wreecken.

69

sal my wel wachten. Vrouwen hoe vaerde ghy al? en hoe zijt ghy dooch de jongers ontkomen?

De Hekelvrouw. Ick heb't met de ghyten en sielten quaed genoegh gehad / siet hoe datse my toegemaect hebben / soo waert ghy immers ook gestelt / hoe zijt ghy nu sonet weder ongeschikt? Maer pepst eens / de supbelsche Boerinne / hoe sal ikse noch eens doozden mostert slepen.

Willemynken. Sus / sus / bepepst u wel / 't is ons eppen onbedachtshypt schuld: hadden wy t' samen wat mede gegabbert / doen sy ons eerst belachte / so hadden wy alle dese groote moepte en schande ontgaen / vrede en vziendenschap gehad. Maer / also dat nu niet te herdoen en is / so en isser nu niet beter / dan dat te vergeten / te vergeben / sich selven weder supber te maken / en op een ander tijd weder dooz hem te sien.

De Hekel-vrouw. Wel wijs-hoofst / soo spraecktlghy niet / doen ghy zwoert u te sulden wzeken / en doe wy t' samen aenspanden / want doen meynde ghy / dat wzaeck te nemen / uw grootste lusten eer souzijn.

Willemynken. Dat is waer / maer de onbedachte sotte buyen hebben ons alle dit spel gemaect.

De Hekel-vrouw. 't Is ons secker de waerhepd: ik mocht 't mede wel vergeten /
my

50 Willemynken bespot zijnde
my in vrede stellen / en ook wat afkuyfchen.

Willemynken. Liebe doet dat : en wilt
met de Boerinne niet kijben; maer ick sie
hier al vast om naer mijn bloemen / welke
ik hier verloren heb: ep doet die venster eens
open. Siet daer liggense / ick ben verblind /
in 't doncker had ickse verloren / in 't licht
vinde ickse weder. Ik wensch u vrede vrou-
ken / besonder met de Boerinne. Komt Su-
ster / gaen wy nu voort / al eer my yemand
siet / ik ben verheugt met mijn bloemkens.

Duyfken. Danckt God Suster: weest
voorsichtiger / en word so niet van u quade
driesten vermeestert. Wepst hoe schandig dat
alle quade stucken zijn: dat wijst de nature
selber; want siet / ghy soeckt nu terstont al
upt 't gesicht van de menschen te zijn? wepst
oock al eer dat het stuck gedaen is / hoe dat
het des menschen gesicht toe lacht / en heftig
daer toe ophist met een dullen blinden driest /
maer daer na toont het een yselyk droef ge-
laet / en gedaen zijnde / moet altoos gedaen
blijben / nog men kan 't niet weder ontdoen /
hoe seer dat men daer na beschaemt is; oock
het leelijck gerucht en sterft nimmermeer /
ja / alwaer dat een mensch hem dan keert
ofte went: het genoot / als bezrot en bedoz-
ben / blijft heel ongerust.

Geestelijcke Uytleggingh.

Onderfoecker. Hier schijnt al veel spels uyt het bespotten van dese Boerinne gckomen te zijn.

Verklaerder. Dat is waer, sulcken verbitterheyde, valsche geruygenis en zwarigheyt komt altemet uyt sulke kleyne saken: waer door den mensch leelijcke sonden (welcke groote vuyligheyt is) op sijn ziele haelt, also word oock desen Rechter besmet, om dat hy een lichtveerdigh vonnis gaf. Willemynken door haer boos besluyt, hare goede wercken verloren hebbende, krijgt die wederom door goet voornemen, en biechten of suyveren der ziele.

Het lebende Beeldt.

Het thiende Capittel.

Willemynken wilt naer hoogheyt loeren: en een kleyne hoogte, doet haer vallen.

Willemyn-**I**ck heb my immers daer in ken. **I** dat Hekel-hups wel gedragen Suster / en so denck ick booztaen altijd te doen / want ick sie wel dat ick my selbe wel wijsfelyck kan bestieren / als ick daer maer op let: ick kan andere oock wel goede raed geben; waer door ick wel geacht en ge-eert sal worden / ja oock wel tot staet geraken / als ick so altijd doe / ist niet waer Suster? Suster sie daer / sie hola / daer val ick dat ik pof. Duyfken. Hoe komt gy te vallen?

Willemynken. Ik scrupkel daer ober dien hoogen heubel / ick sag naer de vogelen die daer vliegen al om dien tooren. Siet gy wel? daer sit een Arent boven op den spits / houdende sijn grootshedydt als heer en meester; alle d'andere vogelen / vliegen elk om 't hoogste / al rontom den arent. Ap hoe frap is 't oock in hoogen staet te zyn? hoe verre wordense gesien / hoe moet mense achten / en eeren / ap waer ik mede in staet geselt / dat ick oock wat hoogh sitten / heerschen en gebieden mochte.

D

Duyf-

Duyfken. Maer wat een verblindhepdt
maecht de pdele eergierighepdt? Gy wile
hier op den wegh hoogh sien / en gy merckt
niet dat een klepne hooghte u daer nu doet
ballen! wat wilt ghy doch dingen op den
wegh begeeren / die u beletten soudent? siet
ghy niet wat al beletselen / wat een last wat
al bekommeringe dat hier een hoogen staet
in heeft; en hoe hooger gcklommen / hoe
meerder perijckel van zwaerder val? Maer
hier tegen / hoe onbesozght / gerust / hoe
stillekens / lief-getal / hoe by en lochugh kan
een gemeen nedzigh Mensch boozispoeyen?
hoe zyt ghy dan so slecht / dat ghy tyd ver-
liest en tredt u effen gangen mis / om naer
dese hooge dingen te sien? Wilt doch wijser
wesen Suster / laet ons aen hun (die hier in
hooger Staet gestelt zijn) de behoortijcke
eere bieden / gaende simpelyck boozby. t' A-
bond dan sal't onsen keer zijn / en dan sullen
wy dat met rust en vrede genieten. Ach mijn
Beminden / als ik pepse op u groot-agtbare
hooge heerlijkhepdt / ober dat vermaert
Land / ober de wijd-beroemde stad van Je-
rusalem / hoe slecht schijnen my dan alle de
hooge Staten en Heerschappyn op desen
wegh / in Dorpen en Blecken. Soo dat
al de trots en pracht / die dese arme buytcr
lieden op hun hoge staetkens willen voeren
en schijnt maer kinder-werck / belacchens
weere

weerdigh / want het heeft doch te seer klep-
 nen glans van heerlijckheyt / tegen alle de on-
 geruste moepten en perijckelen die daer aen
 vast zijn. Maer den heerlijcken staet van u/
 mijn beminde / die steekt upt / die blinkt van
 edelheyt / die is vermaert / machtig en hoog
 gemengelt met vrede / vzeught en geduerige
 sekerheyt : waerachtigh weerdig om te be-
 geeren. Hier na verlangh ick met een groot
 verlangen. Liebe Suster / 't is weerdigh
 dat wy hier groote moepte om doen / met alle
 mogelijke listen en lagen : en om hier toe te
 komen / so heeft onsen lieben hoogen Prince
 selver ons een groot vertrouwen / ja een se-
 kerheyt gegeven : te weten / door sijn liefde
 die hy ons draegt / so dat wy seker gaen /
 is 't dat wy selver niet en verbzodden / welc-
 ken Staet sal vooz ons hoogh boben alle
 Staten zijn. O Suster laet ons doch wac-
 ker / tot desen hoogen Staet spoeyen / waer
 blijft ghy nu so bezre achter.

Geestelijcke Uptleggingh.

Ondersoecker, Dit punt is licht om te verstaen ; elck
 een is bykans hegeerigh om hogen staet te hebben.

Verklaerder. Den hoogen staet op de werelddt, doet
 menige menschen in sonden vallen, en veel deughde-
 lijcke werken versuymen, maer den Hemelschen hogen
 staet is weerdigh te beminnen en te soecken.

Het elfste Capittel.

Willemynten wil haer tegen een
bassaert verweeren: en sy maect haer sel-
ven hoe langs hoe vuylder.

Willemynt- **S**uster ick moet my hier ver-
ken. **S**weren tegen een rijdigen
hondt / hy bast op my en bijt op mijn stock /
dat hy schuddebolt: daerom woep ick hem
weer met een steen in sijn grinnende back-
hups: Want ick kan dit bassen doch niet
berdzagen.

Duyfken. Maer siet gy niet / dat ghy u
selber noch al vuylder maect / met het woep-
pen van die vuple steenen?

Willemynten. Ick moet my immers ter
weer stellen Suster.

Duyfken. Suster wilt ghy allen bassen
van de honden beletten / so hebben wy lang
werck. 't Is veel beter al stillekens booz by
gegaen / tergen hem niet: Want dat hy
op den stock bijt / dat quest u niet. Komt ber-
geet dat / laet ons hier wat bloemkens pluc-
ken / want hier is nu van dese soorte / seer
goede gelegentheyt.

Willemynten. Neen / ick en kan my nu
niet bukken naer de Bloemen.

Duyfken. Ende ghy kost u wel bukken
naer de steenen.

Wille-

Willemynken. Wel en wat is 't nu? wat heeft dien nijdigen grimmer op my te bassen / en hy weet van geen ophouden.

Duyfken. Hy kent u misschien noch van dat ghy so sottelijck met den sots kapzoen door het Doorp geloopt hebt. Ofte hy heeft misschien gecrooken / dat ghy oock op den Tooren woud bliegen. Ofte oock gy meugt hem wel een steen in den wegh geworpen hebben.

Willemynken. Heb ick hem een steen in den beck geworpen / dat is om sijn bassen te beletten / en dat hy sijn her ssebecken toe sou houden.

Duyfken. Dan sal hy doch / hoe langh hoe meer bassen en veel vinniger. Daerom wilt ghy wel doen / gaet stillekens voor by. Oock als gy u wel bedenckt / ghy hebt wel wat aen-bassen verdient. Dit heb ick u al van te booren gesept / dus weest daer niet in verwondert. Maer wilt gy voortaan geen aen-bassen meer hebben? so moet gy so veel spels niet meer maecken / maer u gerust houden / en noch sal 't quaed genoegh zijn. Doch als wy hen niet tergen / ofte geen oorsake geven / so behoeven wy dat niet te agten: wat willen wy ons ontstellen op een bassert? 't is beter dat wy onse repse verbozderen / en volgen onsen Beminden / met sijn goed geselschap / onse lands-lieden / die ook

desen wegh af dooz gerepft zijn / en hebben
 hun repse om het baffen der honden / niet
 berachtet. O gy heerlijck Hof-gesin! hoe
 geluckigh hebt gy u repse volbzagt / en zijt
 nu in vrede in dat hoffelijck Hof / in dat glo-
 rieuſ Paleys / in die ſtercke Stadt geraeckt.
 Hoe vlijtig / hoe goetwillig / hoe geruſt dient
 gy nu met malkanderen / aen onsen en uw
 weerdigen Prince. Hoe wel hebt gy geleert
 ſijn goede milde natupre te belieben / en ge-
 lijck te zijn. Wat een liefde en vzcugt. Wat
 een eere en groot agtbaerhept maekt dat on-
 der u alle? Gy weet nu van geen nijd / van
 geen aenbaffen ofte jalofije / van geen bitter-
 hepd ofte trotshcpd / van geen bepnyfen ofte
 valſche pluimſirijkerp / 't en is niet dan op-
 rechte liefde / vzcughd en eere dat gy mal-
 ka der bewijft. Och liebe ſuſter / waren wy
 doek al in hun geluckig gefelſchap / och wa-
 ren wy daer al! ick bid u / laet ons aen hem
 eenige bloemkens bzenen / laet ons aen
 hem eenige eere betwijfen / op dat sy ons een
 goed woord verleenen by onsen Beminden
 en ons met liefde in hun vzedigh gefelſchap
 ontfangen: maer dit alles om de liefde / om
 de waerdighepd en tot meerder Herlijckhepd
 van onsen lieben Prince en Bzupdegom.

Geestelijke Uptleggingh.

Onderfoecker. Die vanden nijdigen hont en verstaem
sick niet seer wel.

Verklaerder. 't Is gemeynt de sonde van nijdige men-
schen, die over al wat op weren te seggen, besonder op de
geene die in eenige saken wat uytsteken, gelijk Wille-
mynken gedaen heeft, en also sy dat al met heftige woor-
den wil verantwoorden, so besmet sy haer selve met nog
meerder sonde. Duyfken prijft het navolgen der Heyli-
gen, die geen oorfaeck van nijd osteopspraecken gaven,
noch oock om kleyne saecken hen en stoorden, en gerust
nu in den Hemel zijn.

Het achtste Beeldt.

Het twaelfste Capittel.

Willemynken wilt den Stier niet wijcken, so krijght sy een kloppeken voor haer scheen.

Willemyn- **H** Elpt my Suster / siet hier ken. **H** is het al wederom te doen. Hier staet een stommen Stier recht in mijn wegh / ick stoot hem op sijn pens. **H** p treed my op den voet.

Duyfken. Maer zijt gy oock gequest?

Willemynken. Neen ick / maer 't doet my feer / ja tot 't binnenste van mijn voet. Ick meet sijn stijben neck met desen stock: **H** p dzept me met sijn hooznen / en slaet achter upt / dattet me wel dapper booz de schenen springt.

Duyfken. Gy soud selver wat ter zijden gegaen hebben / in dien ghy wijser dan den Stier wilde zijn / wat hebt gy u doch tegen een onberstandigh schepsel te stellen? 't is beel beter alffer so wat quaets ontmoet / dan ghy dan al stillekens wat wijckt / ter zijden om gaet / ofte verdraegt het / en treckt het u niet eens aen / op dat u geen meerder leedt geschiede; Want gy siet wel dat desen Stier hooznen heeft / om te quetsen.

Willemynken. En of hy hoozen heeft /
 ick heb een stock: sal ick verdragen dat sul-
 ken hart-neckigen Bul / my in den wegh
 blijft staen / ofte ik sal hem moeten wijken
 sal hy my op den teen treden? sou ick hem de
 eere geben / dat hy my vermeestere? sal ick
 my laten verbrullen van hem? ofte sal ik de
 minste zijn?

Duyfken. Maer siet eens / hoe zijt ghy
 daer nu op de rol geraecht? Waer is nu u
 wijffelijck bestieren / daer gy flug oock van
 geroemt hebt? Merckt / hoe dat Lucifer's
 blaes-balck u nu op-bult / van verstant be-
 rooft / verwert en ongerust maect.

Willemynk. Is het mijn schult? 't is im-
 mers den Scler / die uyt den weegh niet wilt
 gaen.

Duyfken. 't Is u hobaerdije dat gy hem
 oock niet wijken en wilt.

Willemynken. Souw ick sulcke domme
 sijbe koppen wijken / en hem toegeben / dan
 soudense noch trotser zijn / en dan souden an-
 dere meymen dat ick groot ongelyck / ofte
 geen moet en hadt.

Duyfken. Gy mercke selver niet / dat
 ghy misdoet / hoe veel dat men 't u seyd /
 siet met wat een blaewen misverstant dat
 gy u hobaerdije noch wilt verbloemen: Het
 had immers veel wijffelijcker gedaen ge-
 weest / dat gy den onberstandigen wat had

toe gegeven / hoe eerlijck en degelijck soude 't
geweest hebben / dat gij sijn stijve sinuen /
met sachtmoedighepd wat in 't gemoed had
gekomen / hoe bzedigh en gerust / dat gij met
ootmoedighepd sijn trots wat geweecten
had / so sou ghy oock niet op den teen getre-
den / noch booz den scheen geslagen geweest
hebben.

Willem. Ja / by de beleefden kan men
met beleefthepd wel eer en prijs behalen ;
maer de onberstandige en verstaen geen be-
leefthept noch de trotse geen ootmoedighepd.

Duyfken. Wel / de sotte en verstaen oock
geen wijshepd / wilt ghy daerom tegen hen
al eben sot zijn ? en altijd gelijcke personagte
speelen ? Wat eer ofte kunst is 't / dat ghy
den genen die goed doet / met goedhepd we-
der besegent / of wie sou u dat dank weeten ?
maer dat gij den onbeleefden met wijshepd
en deugd ontmoet / dat is 't punt van eer en
wijshepd. Menmerckt eens hoe dat gij nu
gestelt zijt / als oft ghy de Hell' opgeblasen
had / met 't hant om 't hooft / bezweet en
bemodderet.

Willemynken. Ick zweer by ganssackes
drocke potten / ick sal dien botten dick-kop
sijn bzeden bek boozt opscheuren / dat hem
dusffent katte-klaeuwen op sijn perffack
moeten baren / om sijn schurffe huyt waer
te krabben.

Duyfken. **A**p **S**uster / bloeckt noch en
 zweert doch so niet: want het is een grou-
 wel boozdegelyke Menschen te hooren / in
 schrieken en schroomen van sulke woorden /
 en ghy hebtse so gereed in den mondt / ja
 so booz een gewoonte / dat ghyse al geseydt
 hebt / eer ghy 't selve merckt. **D**aer-en-bo-
 ven pepst ook / hoe qualijk dat 't krakeelen /
 ongeschickt spreekken / en alle sulcke onge-
 temde manieren / een vrouw-persoon / maer
 bysonder een dochter / betamen. **H**oe wo-
 dense bespot / en wat een grooten schande
 is 't / als een dochter so onzedelyck / stuer /
 kribbel-achtigh / upt-berstende van onge-
 schickte woorden ofte daden is / maer daer
 tegen (gelyck wy secker weten) so is de
 grootste eer ende 't meeste cieraedt van een
 dochter / schaemte / beleeftheydt / mildheyt /
 stilligheyt / ootmoedigheyt / supbere nettig-
 heyt en sulke goede zeden; hier dooz wordse
 geacht ge-eert / geprefen / bemint / en groote-
 lyck verheben.

Willemynken. **J**a ick hoor wel wat ghy
 seggen wilt / dat men al stil-zwijgen en ber-
 dragen sal. **M**aer neen / ick houd meer van
 sulcke manieren / daer men hen niet laet op
 't hoeft trararen / maer dat men lustigh stof
 weerom geeft / ofte oock al te met yemant
 proebe / ofte hy wel wederom kampen en
 beek-roeren kan.

Duyfken. **S**uster / dat zijn wel manieren
 van ydele quade helle-begen / maer niet van
 eerbare / stille / zeegbare **M**epshens. En
 sulcke ongeschickte manieren en souden niet
 ober een komen / met dat stil-bzedigh Hof-
 gesin van onsen **B**eminden / daer wy geerne
 by souden wonen: Want hy / als **P**rince /
 en sijn waerde **M**oeder als **K**oninginne /
 van alle heusche goede manieren / en souden
 dat so niet verstaen. **D**aerom bid ick / laet
 ons in de gedachten drucken de edele / vrien-
 delijcke manieren / van onsen lieve **P**rince /
 van sijn hof geselschap / van sijn lieve **M**oe-
 der en hare **S**taet-vrouwen: al de wereld
 heeft de oogen op haer; al de geene die wel /
 leert en ontfangt / goede manieren / groote
 deughden / en vriendschappen van haer.
Daerom is al de wereld soetelijck gedwon-
 gen / haer te beminnen; **M**aer besonder de
 geene die tot **J**erusalem genegentheyt heb-
 ben.

Geestelijcke Hptleggingh.

Onderfoecker. Dit vecht-spel tegen den **S**tier, is dat
 soek al geestelijck te verstaen.

Verklaerder. Ick versta dat gelijk als daer staet, dat
 men de onverschandigen ofte stijfsinnigen (als 't eenig-
 sints **G**odtvruchtigheyt kan by brengen) wat behoort te
 wijcken ofte toe te geven, en so de hatelijke trotse sonde
 van hovaerdye, door ootmoedigheid, de uyt sinnige sonde
 van gramschap, door sachtmoedigheid te schouwen; na-
 volgende de goede manieren en exempelen van onsen
Christus, en onse lieve **V**rouwe, en andere **H**eyligen.

Het dertbiende Capittel.

Willemynken wil den Armen
schouwen, en daer door krijght sy een sop-
peken over haer lyf.

Willemyn- **F** Lustkens hebt gp gelleben /
ken. **F** doen woudt gp hebben dat
ik wijken / en wat ter zijden om upt den weg
soud gaen / alffer wat quaeds ontmoeten /
nu bzaegt ghy waerom dat ick sulckis doe ?
is dit niet een onberdzagelycke sottighepdt ?
ofte spot gp openbaerlyck met my ? senden-
de my willens en wetens dus in dit Bede-
laers sop.

Duyfken. Wat is dat nu weder te seggen ?
Suster ?

Willemynken. Wat sou 't te seggen zijn ?
En hebt gp niet geroken / dat daer een ble-
fen quaden reuck / upt dat Bedelaers Gast-
hups quam / en daerom givack ick die achter-
om. Want ick mach doch dien sieken / be-
ropden / beschimmelden hoop / niet sien of
reucken / sp siender upt als of sp ban de galg
gedzopen waren. En effen met fat ick om
dien hœck home / soo worde daer seep-sop
upt-gegoten / welck my aldus ober al mijn
lyf gestort worde.

Duyfken. Maer wat onbeschepdenhept
is dat **Suster** / en weet gp anders geen ber-
stant

stant te gebuycken / waer dat ghy wijcken
ofte niet wijcken moet? suldy d'arme Men-
schen versmaden / ende die upt den weg gaen
ofte en meugt ghy die niet sien ofte clecken /
daer ghy behoort tot hem te lopen / om dienst
en hulp te doen. Ach Suster / hoe zyt ghy
dus avertrechts? Wat onberantwoordelyke
quade stucken doet ghy? Ap bewijst doch
meer liefde en getrouwicheit tot uwen eben
Mensch / tot u eygen Broeder / die in noot
en pijn is. Depnst oft ghy in gelycken staet
waer / hoe aengenaem sou u een behulpigen
trouwen blynd zyn. En wat een weemoedi-
gen saecke is het booz de arme menschen /
dat men hem versmaed. Sp lieden bidden /
roepen / weenen om hulp / en ghy zyt so af-
keerigh / dat ghy hen niet ontrent komen en
wilt / alle den troost die ghy daer geeft / dat
zyn versmadige woorden / suere gesichten /
en vliepne namen. Hoe zyt ghy soo wreed /
so hert en onbeweeghlyck? Wie sou konnen
mede-lyden met u hebben / oft u oock eenige
elende ober quam: Want het is een gemeen-
nen regel / met sulcken mate als men upt-
meet / sal men in gemeten worden. Daer-
en-boven / beminde Suster / oberlegt eens
wat een groote faute dat dit is / merckelijck
om ons in den haet ofte ongunste van onsen
Beminden te brengen: Want de arme elen-
dige menschen / door hare benautheyt (als

sp sien datmen haer niet helpen wil / ja af=
 keerig van haer is / krijgen licht een nydig
 herte op ons / ende sullen grouwelyk wozaek
 ober ons roepen. Welck de bespieders ver=
 nemende / sullen ons dapper aen onsen Be=
 minden Bzupdegom beschuldigen / en hoe
 qualijck sal hy dese sake nemen / als hy ver=
 staet / dat wy ons niet beter naer sijn milde
 nature en exempel voegen? Hoe meynt gy /
 dat onsen Beminden dit verstaen sal? Wat
 sult gy doch antwoorden / als hy u hier af
 onderbzagen sal? Ghy seght datse een qua=
 de biese locht ober hun hebben / maer siet of
 en riecht gy nu selfs dese vuplighepdt niet /
 daer ghy van den hoofde tot de voeten in
 steecht? O Suster waer is u verstant? En
 pepst gy oock niet / dat wy op dese reyse van
 niemant meer hulp oft dienst te verwachten
 hebben / dan van de arme menschen? Want
 seer selden bindtmen rijcke die dienen willen.
 Soodan / als wy d' arme op de beenen hel=
 pen / hebben wy dobbele deught / en loon
 daer af te verwachten: Ten eersten / hun
 blijtgen dienst: Ten tweeden hun liefde en
 danckbaerhepdt. Maer ghy haer uyt den
 wegh gaende / om dat ghy haer niet sien of
 riecken meugt / aenmerkt eens hoe dat het
 te passe komt / dat ghy nu onbersiens en te=
 gens u wille noch verdrietiger sien en riecken
 moet / dat is het dick sop daer haer be=
 smeurde

sneurde boecken in gewasschen zijn / welck
 ghy ober u ooren krijght : oordeelt selver
 eens / oft ghy 't niet wel verdient hebt.
 Maer ick blijbe noch bekommert in dese
 groote saecke / vreesende : dat de bespieders
 (besonder die ons benijden) die al te qualijck
 sullen overdragen. Daerom roep ick / o gy
 bespieders / gy die onse goede vrienden zijt :
 ghy die siet en weet / al ons doen en laten :
 ghy wackere / snelle en getrouwe Dienaers
 van onsen Prince / ghy die sijn heerlijk hof
 tot een woon-plaetse hebt : die in sijn blinc-
 kende Mogentheyt glorieert / die in sijn lu-
 stige Warand wandelt : die in sijn breedige
 vzeugd zwemt : die in sijn vperige Liefde
 blaecht / die in sijn goede vziendenschap bebes-
 stigt zijt / die sijn soet en vrolijk aenschijn
 gentet / die gereed zijn tot sijn wencke / die u
 meeste lust schept yet tot sijnder eere te doen /
 die altijd vermaeck neemt in wackere goede
 wercken. O ghy goede bespieders / die ge-
 trouw in uw boodschappen zijt ! die hct al-
 derminste punt van deughden / dat ghy in
 ons mercken kond / niet sult vergeten oft
 verzwijgen : die gesonden zijn om onse da-
 den gade te laen / die altoos seer begeerigh
 zijn om eenige goede tijdingen aen u en onse
 Prince te dragen. Is 't dat gy van ons yet
 siet ofte verstaet / welck ghy weet dat onsen
 liebe Prince sou mishagen / ick verklaere
 en

en getuyge booz sijn blinckende oogen / booz
 sijn heerlijck Hof / dat ick in het alderminste
 niet wil toelaten in eenige saecken / die hem
 souden mogen on-aengenaem zijn: Maer
 dat ick my met een vol ober-geben herte
 naer sijn lieben wille begeer te boegen en
 tot hem wil komen. Is het dat wy / ik ofte
 mijn Suster / eenige miswogen gaen / ofte
 beletselen krijgen / ick bid u ontschuldigh
 onse fouten / verantwoord ons booz onsen
 Prince / tegen soo veel ons benijvende be-
 spieders / die doch geen goed / maer alles
 ten quaedsten sullen overdragen / die ons be-
 fleggen / bedriegen / en ober al in den weg sul-
 len zijn. Och onse goedgunstige bespieders /
 toont doch u goet herte / verwilligt oock
 booz ons eenige goede vrienden in 't Hof / og
 maecht doch dat wy de vriendschap van de
 waerdige Moeder van onsen Beminden
 mogen hebben / dat sy een goed woord booz
 ons wil sprecken / op dat wy in de goede
 jonste van onsen heerlijcken lieben Bzupde-
 gom mogen blijven. Komt goede Suster /
 de groote faute moet verbeterd zijn; Hebben
 wy de ellendige armie menschen geschouwt /
 laet ons nu haer gaen soeken / en niet vrient-
 schap dienen.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Dit punct van de arme menschen is wel duydelijck, behalven 't laetste van 't Capittel en verstaec ick niet wel.

Verklaerder. Duyfken vreesst dat de Duyvelen (welcke de quade bespieders zijn) haer over sonde van onbarmhertigheyt: (die Willemynken aen de arme Menschen doet) voor Christus grootelijcks beschuldigen sulden: daerom roept sy die goede Engelen te hulpe dat se haer willen verantwoorden; want sy weet dat Christus sulcke fauten, waer door Willemynken hier nu besmet is, zwaer wegen sal.

Het negende Beeldt.

Het veertziende Capittel.

Willemynden hitst twee Honden
samen, en alsoo wort haer Rocksken met
Bloedt bekladt.

Willemynden. **S**uster tegen alle mijn booz-
ken. **S**gaende verdziet / hebbe ick
daer nu sulcken geneugte gehad. Daer wa-
ren twee Honden / d' een knaegde een been /
den anderen stont en grinde daer op: Ick
klopte in mijn handen en histese aen mals
kanderen / daer hebbense so dapper geplukt-
hapzt / ja hy moest 't been verlaten / en den
anderen heeft hem so gebeeten / dat hem het
bloedt om sijn muyl schuynde: het sou
noch langer geduert hebben / maer sy wo-
den geschepden.

Duyfken. Hebt ghy mede gebochten dat
gy oock so bebloed zyt?

Willemynden. Neen ik / maer den quact-
ten rekel met sijn bebloeden beck: quam al
trijckende en schudden aen mijn Lijf.

Duyfken. Ik hoor wel het bloed van den
Onschuldigen komt mede op u. **O** Suster /
n zyt ghy niet een wonder mensch / dat gy
oock u vermaeck neemt in 't twisten en krac-
elen van andere / daer gy haer daer toe op-
hitst /

hijst / in plaetse dat ghy schuldigh zyt peeg
 en vrede te maken? en dan staet ghy en lacht-
 er om / en is dat niet een quade nature?
 hoe ist mogelijk liebe Suster / dat ghy meer
 geneugte neemt in dat helsch onrustig twi-
 sten / dan in soeten / vriendelijcken / profyte-
 lijcken vrede? Alle schepselen / ja Hemel en
 Aerde / belijden en roepen immers dat vrede
 een alderoprechtste / een aldersoetste / een al-
 dermaekeljkste fonteyn is: een bewaerster
 een moeder en een vermeerster van alle goe-
 de saken / buyten wien geen vreugt / geen
 volstandigheyt / geen vertroutwen / nog geen
 rust en is; hoe zyt ghy dan dus dwers tegen
 alle menschelijcke vredige gemeenschaemheyt
 tegen alle hemelsche soetigheyt / en vriend-
 schap? Och hoe sult ghy t' avond uwe
 dwaesheyt en u schandig tijd verlies bekla-
 gen? En ick vreesse dat ghy al u bloemkens
 weder verliesen sult met alle dese sprentelin-
 gen: Waer zijns? bewaertse doch wel.

Willemynken. Ho / ho al langh verloren
 met het kraakel tegen den hont en den stier.

Duyfken. Ach Suster / hoe ben ick be-
 droeft ober uw' schande / ober uw' ongere-
 gelde praten: en ghy selver neemt'et niet ter
 herten? Ach waer ick by mijn Beminden /
 by mijn heugelijcken troost! Ach sal de kort-
 heyt van mijn tijt niet haestig een eynde ne-
 men / so magh ick mijn ongebal wel bewe-
 nen.

krackeel te stoocken.

95

men: My goede Suster / en kan ick dan so
vriendelijck niet bidden / dat ghy alle dese
quade stucken achterlaet / en niet my hae-
stigh boozspoeyt? Liebe Suster laet u bes-
wegen en aenlocken de groote wonderlijcke
Stad / dat kostelick Paleys / dat aengenaem
geselschap / dien overtreffelijcken schat / de
uynemende bzeugd / en boben al d'ontwaer-
deerlijcke liefde / daer onsen Beminden ons
mede bemint.

Geestelijcke Uytlegging.

Onderfoecker. Dese honden vlamen te hissen en is
maer geneugte, waerom magh sy daer so over kieven?

Verklaerder. Men is schuldig de onvredige tot vrede
te brengen, so is 't wel seker datse groote sonden doen,
die meerder krackeelen onvrede (sonder eenige reden)
soeken te stoken: en ook de geene die oorsaek is dat den
onschuldigen verdruckt wordt, die haelt het bloet der
selve, als wraeck roepende, en alsoo een groote sonde
op zijn ziele.

Het

Het vijfthiende Capittel.

Willemynkens leckere tonge wilt snoepen, en sy krijgt een flecksken in haer mont.

Willemyn- **O** Ma dat gy so vrendelijck ken. spreekt / ende de saken so groot maect / so nu dan Suster / de heftighepd van sluskens is nu wat ober / komt ick haest my met u boort. Maer siet eens / hoe schoon staet het Hoop daer en bloept ? Hoe sterck vlecktse ? en siet hoe aengenaem staen de Wjngaerden ? My dunckt datse daer ginder nieuwen Wijn persen / liebe laet ons die eens gaen proeben / liebe Susterken.

Dayfken. Neen/neen Susterken/de hop die speelt u eensdeels in den kop / soudent wy nu noch nieuwen Most gaen drincken / hier / daer wy sulcken sorgelijcken repse boorhanden hebben / dat sou al quaet werck maken / gelijk heden morgen u ontbijt dede.

Willemynken. Maer ghy zijt oock vles Suster / als gy begint. Ik moet nochtans wat Druyfkens snoepen.

Dayfken. De Druyben en behooren u immers niet toe / Suster / gy en meugt die so niet begeeren. Pluckt lieber een Bloemken. Siet toe dat u lust niet bedriegt.

Willemynk. Neen Suster / ten heeft geen noot: en de vruchten die aen den weg staen die

W. lackere tong wilt snoepen. 97

Die zijn booz alle man. Wy hoe lacker zijnsen!
Ik heb gepeuselt dat ick moede ben / ick en
mach niet meer. Maer ick sie daer wat an-
ders / daer moet ick nu eens achter: esp / esp
dien fenijnigen toverbos.

Duyfken. Hoe spreekt ghy soo heftigh?
Schaemt u.

Willemynken. En souw ick niet heftigh
spreken? Ick ben dul op dien braembos.

Duyfken. Gy meugt dul zijn van alle u
Wijnbesien: Wat let u op de braemhage?

Willemynken. Ik weet wel dat mijn let:
Ik ben verzaed van dzyppen / en sie daer lec-
kere braembesen / waer van ick plucke / maer
op een van die sit een flecke / die ick niet gesien
heb / daer byt ick in dat my het slym om de
tanden strijckt / esp dien gedzongen / scherpen
klonterbos.

Duyfken. So neemt dat booz u leckere
tonge: Dat komt'er af dat gy uw' lackeren
lust niet in den toom houdt. Soo moet hy
baren die hem van sijn lusten so laet vermee-
sieren. De nature is met soberheydt / met
flechtigheyt seer wel te vreden / geboet en seer
wel te pas: Maer den begeerigen onberzaa-
delijcken lust soecht altoos wat anders / en
moet niet wat hy wil: Dan is dit te suur /
dan dat te soet: Dan is 't te versch / dan te
out / dan te vet / dan te mager: Dan is 't te
groen / en dan te blaeu: Daer sit den armen

98 Willemynkens lackere tonge
lackermont / geboept van sijn lusten / al sijn
gedachten besigh en ongerust met sijne lac-
kere tonge. O elendigh kliecken-hoofst / wat
geeft gy u selver al verloren hoofst-zweer / en
haelt een spot / een hatelijcke mis-gonst en
laster op u hals. Maer nu / om dien smaek
wat te vergeten / komt pluckt wat wel-riec-
kende Bloemkens / en onthoud u wat van u
begeerige lusten.

Willemynken. Wat Bloemen plucken
neen / mijn hoofst staet daer nu al te licht toe :
'k sie dien gehoornden kruppert : noch is my
dat sijn in den mont.

Duyfken. Wel komt dan / en spoelt u
mont aen de ribiere / dat sal heel den quaden
smaeck veranderen : en reynicht u met een
van alle dese onnutighepdt / daer ghy niet
op en peynst.

Willemynken. A ! sy mogen walgen soo
sy willen : Wat heb ick daer mede te doen ?
't En lust my nu niet aen de ribiere te gaen /
die my niet mach sien / die mach sijn ooghen
slupten / ick pas nergens op.

Duyfken. Ach ! mijn Beminde / dat ick u
geen meer brychten kan bryngen / en dat ick
niet tot u kan vliegen / hoe leet is my dat ?
och mijn wonderlijcke Koninck en edel
ompheder / met onuytsprekelycke soetig-
heyt. Geen tonge kan uyt spreken / noch geen
schryften begrijpen / maer die 't geproeft heeft
mach

magh't gelooben / wat sake dat 't is / mijn
 Minnaer te beminnen. De gestadige liefde
 van mijn Beminden is my een geduerige
 vzeughde / is dat ikse maer beware! Och
 mijn goethertige / mijn goedwillige / mijn
 lieve milde onclaste / mijn lust / mijn vzedek
 mijn verlangen / hoe verlange ick naer u
 en mijn Suster past nergens op. Siet
 hoe ongeregelt / hoe ongebonden / hoe onbe-
 dacht loopt sy daer henen. Ach of sy wijs
 waer / en verstant / en dat sy haer upterste
 boosfage. Waer loopt ghy daer nu weder
 Suster? Dat is immers onsen rechten weg
 niet / hoe moet ghy zijn.

Geestelijcke Uptlegging.

Onderfoecker. Also in een sleck te bijten, daer sou
 ick seker oock niet veel smaek in vinden.

Verklaerder. Daer zijn al veel menschen die om hare
 lusten te voldoen, van d'eene spijsse tot de andere begeer-
 righ zijn, en door hare leckere tonge, dickwils haer
 Ziele met sonden besmetten. Duyfken raed haer Suster
 die sonde en alle d'andere af te suyveren; maer Wille-
 mynken verwoest van sinnen, en wilt naer geen Biech-
 ten hooren.

Het tsiende Beeldt.

Het sestiende Capittel.

Willemynken wilt een affcheyt of
verkeerden weg loopen, en valt met de al-
derbotste Koe in den gracht.

Willemyn- **W**ilt ghy noch kijven Su-
ken. ster? en ick ligge hier by
hang tot de ooren toe in den modderpoel / en
hebt gy anders geen liefde / oft medelijden
met my.

Duyfken. Dunct u dat men behoort
medelijden met u te hebben / als gy nergens
op en past? Zijn dat behoorlycke woorden
van een jonge Dochter gesproken? en zijn
dit behoorlycke daden / die gy doet? koud gy
my noch beschuldigen dat ick kijve / gelijk
oft ick daer geen reden toe had? Och mijn
beminde Suster / de groote liefde / die ick u
drage / perst my tot medelijden over u doo-
lingen / en daer upt volgt dese berispinge:
ick bid u wilt 't my vergeven / en ick sal be-
kennen / dat ghy my oock waerachtig lief
hebt / als ghy my in mijn doolinge oock wilt
kijven en berispen. Maer 't valt my te
pynlijck in 't herte / dat gy segt nergens op
te willen passen / dat gy den rechten weg
niet wilt volgen / maer naer u eygen qua-
den

den sin en verkeerden wegh kiest: noch en
siet meer van u dan den blinden mol.

Willemynken **Hoe?** Wilt ghy hebben
dat ick booz my sal sien? Het booz my sien
heeft my bedrogen / en in desen moeras ge-
-bracht. Want ick sagh booz my desen ge-
meynen ganck van de koeijen / die my dogte
sraep en geneugelyck te wesen / waerom
dat ick se oock volghde; De eene koe gingh
booz en d'ander nae / maer in den weg was
desen quaden slag / daer valt de eene koe in:
maer hoewel de andere wisten te wijcken / en
ter zyden om te gaen / so heb ick effen het
ongeluck oock / dat ick mede by dit domme
beest in den vuyle-braet valle.

Duyfken **O** ghy dom meyken: waert
ghy so wijs ofte so boozsichtigh niet als de
andere koeijen / die wel ter zyden wisten om
te gaen / en den anderen slag te schoutwen?
besonder doese sagen dat d'eene koe daer so
leelijck gevallen was? en was u dat geent
exempel genoegh? Hoe soud gy klaerder
konnen gewaerschoutwt zijn? en wilt ghy
aldus een verkeerden weg nemen / volgende
so onbedacht de alder-botste van de onwe-
tende schepselen / hoe sullen wy dan t'advant
geraken daer wy geerne zijn souden? Dat
is immers niet mogelijk / noch dit u doen
en is niet te verantwoorden.

Willemynken. Ick volgde also met haer
gemeyn

gemeynen gangh / *Suster* / wat kon ick we-
ten waer henē datse lepdē.

Duyfken. Soo moet ghy dan wel heel
blint ofte sot zyn / dat gy willens en wetens
een wegh neemt / die ghy niet en weet waer
heenen dat hy lepdē / daer-en-boven in dien
gracht loopt / niet tegenstaende ghy wel siet
datter een ander in gevallen lept. Gy toont
u veel botter dan de koejen / die wel wisten
ter zijden om te gaen. Siet *Suster* ick moet
u waerschouwen / soo ghy nergens op en
wilt passen / noch oock dooz bidden u quade
parten wilt laten / sal ick u moeten verla-
ten? Want ik kan of behoort my selven niet
te bederven / en mijn groot geluck te versup-
men / om uwent wille / oock sal ick sonder u
veel gereeder reysen tot mijn *Bruydegom* /
wiens liefde my noch krachtiger behoort te
zijn dan ghy my zyt.

Willemyken. *Suster* / 't is seker mijn
schult / maer lettereens op / ik sal my boort-
aen so nae u believen schickē / dat gy geen
reden meer sult hebben ober my te klagen.

Duyfken. Och! hadden wy dat geluck /
mocht dat geschieden / dat wy volkomelijck
volbrachten het geene / dat wy boornemen
ende beloben! Och dat wy mochten op den
rechten weg blijven / ons net en supber hou-
den / en dat wy t'samen een lijn trocken / met
wat een geneugte souden wy dan reysen? Al

den tijdt die wy nu met sulcken moeyts
 kraakelende verdrietigh verliesen / dien sou-
 den wy mogen niet bezugd gebzupcken / om
 sulcke Bloemen te plucken. **O** wat een
 moed / wat een lustige wackerheyt / en wat
 een groot vertrouwen sou ons dat geben /
 om in tijds binnen te geraken / om wel ont-
 fangen te worden / om aengenaem en welle-
 kom te wesen by onsen herteliken Minnaer !
O heerlijcken Liefhebber / ghy gaet ons
 booz / gy hebt ons den rechtsten kouten weg
 gewesen. Wy sien en kennen u voet-stappen/
 ebenwel loopen wy ter zijden verlooren / en
 vallen in den gracht. Hoe ist mogelijk dat
 wy so onboozsichtigh zijn. Wat isser doch
 dat ons so verblind en verleydt / dat wy op
 uw' voetstappen niet letten ? **O**ch dat wy
 uw' gangen sonder missen volghden / hoe
 seker / hoe gerust / hoe gemakelijck en hoe
 onbesozgt souden wy dan t'avondt by u kō-
 men ? En waer mede sullen wy ons doch
 ontschuldigen / is 't dat wy verdooft en ver-
 looren loopen ? daer ghy u treden so seker /
 so wel bekent ons booz-geplant hebt ? Komt
 goede Suster / wy sien het spooz wy kennen
 de treden van onsen Beminden / wy weten
 dat hy den sekersten wegh heeft gekosen
 waerom willen wy doch een anderen wegh
 nemen ? verliesen veel tijds en stellen ons sel-
 ven in sulken perijckel ? **I**a wel / siet wat hel-
 pen

een verkeerden wegh. 109
pen alle hare schoone beloften? hier is sy nu
al weder verloren. Och wat is dat een onge-
rust licht-hoofst!

Geestelijcke Uytlegging.

Ondersoecker. Hier heeft Willemynken haer wel bot-
telijsk gedragen in desen verkeerden weg te kiezen.

Verklaerder. So bottelijck doen de menschen diese
verkeert buyten den weg van Gods geboden lopen. Men
fiet, eylaes, klaer voor oogen dat de sulcke tot de keel
toe bykans versmoort in seker sonden liggen, evenwel
willen sommige andere haer daer af niet wachen, maer
ook door den selven quaden ongoddelijcken weg in den
moras van sonden loopen en verlaten den suyveren ge-
rusten sekeren weg van Gods heyligen wille, die Duyf-
ken prijft te volgen.

Het elfde Beeldt.

Het seventiende Capittel.

Willemyuken wilt te Peerde rijden, vermadende jock en breydel, ende brenghet haer selven in perijckel om hals en been te breecken.

Willemyuken. **H**etwel ick weet / liebe Suster / dat ghy my al weder wat bekijben sult / so moet ick u nochtans vertellen in wat een perijckel en gebaer daer ick in geweest ben. Ik sag daer twee ossen / die waren so gemoedigh / so simpel / datse haer van selfs boeghden onder een jock dat haer den Meester opiepde / en lieten haer drijben soo hy begeerde. Desgelychs een Peerd / dat liet hem zadelen / toomen / brepdelen / bereyden / wenden / keeren / loopen / en stilstaen / al met een wenck van de meester. Ich bespote haer / en dogt : wat een groote onwetenheyt / wat een bottigheyt is dat s ten eersten / van de arme beesten / die soudemoghen by en vranck lopen / springen / lochtiel onbetaden / eten en dinken van d'eene weyde in de andere / aldaer 't haer sou lusten en gelieven / niemant bykans sou haer konnen vatten ofte bedwingen / als sy haer te weer stelden naer hun kracht en rassigheyt /

en sy geben haer selven so slechtelijck onder
 sulcken bedwaerck. Ten tweeden / ook wat
 een misverstant van den Meester / die hem
 selven alle dat werck op den hals haelt / met
 alle de gereedschap te maken / te schicken / en
 als dan dat den tammien schepselen aen te
 hangen / te binden / te beteren / te trecken en te
 dwingen: daer sy dan mede geladen gaen /
 en daer den Meester van moet op passen!
 Ich aldus peynfende / sagh daer een ander
 Peert / jonck / ongebonden / dat sprong / dat
 huppelde / het had hondert dupsent bzeugde.
 Ich peynse / hier sal ick dien botten hups-
 man / en oock sijn plumpe beest en wel tonen /
 hoe onbeladen / hoe onbekommert / hoe ge-
 neughlyck dat wy alle gader konnen leven /
 sonder dit dwingende / belastende / moeije-
 lijcke gereedschap. Ich nam een roepken van
 een Haege / en ick sprong te Peerd / sonder
 jock sonder zadel / sonder toom / sonder bzei-
 del / ik ketelde met mijn roepken het peerde-
 ken wat van achteren / daer setten wy den
 Hups-man booz-by / die lachte om my /
 en ick om hem: maer achter na / dat ver-
 brabbelde Peerd en wilde geen wegh hou-
 den: Wat dat ick sloeg / schreeude ~~stier-~~
 de / 't was soo langh so erger / 't en pa-
 nergens op / 't sprong / stepgerde / 't sloeg
 achter upt / 't bloog dooz dick en dun te bel-
 dwaert in / of 't den boosen nieker gesien
 had

breydel en toom versmaden. — Tog
had. Ick was in dupsent pijnen / en ten
langen laetsten dus loopende / so schiet het
tot den rugge toe in een diepen moras / daer
lagen wy alle beyde / 't is wonder dat wy
't leven noch behouden hebben.

Duyfken. Dat is doch wonder / en dat
meugt gy God dancken. O Suster / wat
zijt gy vooz een ongebrepdel licht-hoofst!
Siet daer had gy recht uws gelijk gebon-
den : want eben alleens zijn u ongeregelde
parten oock : Nu hebt gy gepzoest met u
jonck ongetoomt peert / dat sijn eppen kop
volgde / hoe wepnig dat het hem selven kan
bestieren / hoe wepnig dat 't wist wat goet
of quaet was / dat 't geen weg kon houden /
en dat het hem selven met u t' saimen in sulc-
ken grooten perijckel bragten / om den neck
en hals te breken. Bekent dan nu hoe won-
der wijselijck en wel datse doen die haer la-
ten gelepden / haer onder sulcken jock en toom
begebende / waer dooz datse van alsulcke
groote quaden sekerlijck bewaert worden.
Andien alle schepselen elck hun bypighet
gebruycken / gelijk gy wilt hebben / soo
soude den een den anderen bederven / welck
sulcken herwertheyt in de werelbt brengen
soud / dat het niet mogelijk soude wesen te
leven. Hier aen kond gy mercken / hoe
noodig / hoe nut / hoe profijtig / hoe nozbaer
dat het jock en den brepdel is / soo wel vooz

110 Willemynken wilt
de gene die hun daer onderwegen / als oock
voozden genen die bestierder oft leydsmā
moet wesen : Want al heeft dese gereedt-
schap wat veel maecken en stellen aen / het
geeft nochtans een groot behulp / om gemak-
kelijk en wel te bestieren. Dus hebt gy dien
huygsmā / noch oock de Schepfelen niet te
beschuldigen van onderstant in dat stuck :
maer bekent doch u eygen ongeregelthepdt /
en besiet eens u schroomelijcke buyligheyt /
men breeft dat men outrent u komt. Hoe sult
ghy also durben komen in de tegenwoordig-
heyt van onsen Beminnden. O goede Suster
laet ons hier op letten / heeft onsen Bemin-
den (dooz liefde tot ons) hem selven onder
ons jock en brydel begeben / laet ons / og
laet ons doch om de liefde van hem sijn ex-
empel volgen. Ik bid u supbert u doch / laet
ons hertelyck hernemen / en beter vooz ons
sien.

Geestelijke Uytlegging.

Onderfoecker. Dit Peerde rijden was wel geneugelijck; maer periculus voor Willemijnken.

Verklaerder. Also schijnt de ongehoorsame vrygheyd wel geneugelijck, maer is vol perijckel van groote sonden en veel quaets, waer van de gene die in gehoorsaemheyd leven, vry zijn gelijk Duyfken bewijft, en sy wil de exempelender gehoorsaemheyd van Christus haeren Bruydegom volgen.

Het twaelfde Beeldt.

Het achtende Capittel.

Willemynken aenbied haren dienste met Hoofsche woorden, maer is traeg in het volbrengen, want sy is meer keurig om den Hasen-nest te besnuffelen, en krijgt een quaden locht in de neus.

Willemyn- **S**uster / nu heb ick door u redesken. **S**nen verstaen / dat het beter is ander Liedes raed te volgen / dan sijn eygen: ja ook beter dat men hem laet commandeeren / dan dat men het self wil doen: daerom ben ick van nu voortaan tot u dienste / voire Servante, employeert my vrpelijck naet u believen / ick kan u doch niet refuseren. **S**iet **M**asseur / ick wensche dat ik u eenige dienst mocht doen: my sal eer geschieden dat gy my commandeert: en ick sal my voortge-
 luckigh achten / is het dat de Fortuyn so favorabel beliest te wesen / dat ick meede magh sozteren onder de geene die u gehoor-
 saem zijn: want ghy meriteert dit en noch meer. **D**us bid ick laet u commandement ~~geven~~ / doet my de eer en gebied my / want ick kusse u handen.

Duyfken. **S**iet van waer komt dit nijgen en buggen? hoe spreckt gy dus beleest / en heusch?

114 Willemynten wil
heug? van waer komen dog dese Hooffse Ce-
remonien / en nu al weder alle dese uptland-
se woorden gemengelt met u moeders tale.

Willemynten. Suster als men coztose
manieren wil gebuycken / gelijk ick nu
denck te doen / soo is sulcken maniere van
spzeken het cieraet van de tale / want anders
gaet het so bot / so effen / slecht / en dat staet
so schandigh.

Duyfken. Ghy doet u selven en oock u
Moeders Tael schande aen / dat gy sulks
seggt / en weet ghy niet dat onse Tael soo
ryk en oberbloedig is / dat sy dikwils een fin-
met dyle ofte vter verscheden woorden kan
te kennen geven / en dat wel so belesf delijk /
dat sy daer in oock geen andere Talen be-
hoeft te wijken? Warron wilt gy dan upt-
heemsche woorden leeren / en die daer onder
bzabbelen? Houdende daer booz onraedt /
gelijck oft een goet kostelijck eenparigh
Kleed verciert kan worden met alderhande
gekoleurde lappen daer op te plecken. Ghy
maecht met alle de vreemde woorden sulcken
berwarringh en sulcken onklarigheyt in de
tael / dat dickwils u eppen Lands-lijden u
niet verstaen. Is dat noch belesf en
cieraet? 't Is een groote verdwaeltheyt /
dunckt my. Ick vreesse dat ick met dese u
schoon-schijnende aenbiedinge oock wel
mocht bedrogen worden: daerom kon ick
my

my op sulcke hoofsche trecken niet vertrouwen: Ick achte veel meer slechte simpele woorden / oprechte meyninge / en getrouwe daed. Dan doch beminde Suster / gy weet immers wel / dat ick u dienst soo niet bezoek: maer alleen / dat gy (tot u eegen profijt) wat beter voozu wilt sien / en u sulveren van de onnutte byplighepd.

Willemynken. Ghy segt wel Suster / ik sal my eens sulveren / maer 't komt nu noch niet wel te pas: als wy wat voorder zijn: Daer sal dan beter gelegenthepd zijn / en dan sal ick dat geern om u doen.

Duyfken. Doet het niet om mijn / maer om de liefde van onsen sulveren Beminden. Wy hebben immers hier de ribiere met seer goede gelegenthepd aen de hand. Waer na wilt ghy bedden?

Willemynken. Sus / sus / ik sie daer wat vreemds / foep de Karongte.

Duyfken. En breegde ick niet wel dat u schoone woorden niet anders dan schupm ofte pdelen wint en souden wesen? Wat hebt ghy dan nu weer in 't hoost?

Willemynken. Ick sagh daer een Daeg ~~Wijnges~~ zichter dat boschken / ik moest eens snuffelen waer dat dien geslapen had / ende de pyp wippende van daer / rupmt met den stanch / dat komt my regt in de neus: foet dat lichte pypken.

116 Willemynten wilt besnuffelen

Duyfken. Maer is dat mogelijk Suster
dat ghy sulcke nesten wilt ondersoeken / daer
u gantsch niet aen gelegen en is : Hoe zyt ghy
so keurigh ? Iki bid u / verliest doch geen tyd
met sulcke onnutte nieuws-gierigheyt : Wilt
doch op u eygen saken / en niet op andere let-
ten. Want wat baet het u / als ghy 't alles
van andere al dooz-braegt oft dooz-snuffelt
hebt / en als ghy 't al weet wat hups dat an-
dere houden / waer sy slapen of waer sy wa-
ken / wat sy doen of wat sy laten / waer sy
loopen of waer sy reysen / waer sy herber-
gen / of waer sy verteeren / wat sy koocken
oft wat sy sparen / wat sy eeten oft wat sy
drincken / wat sy winnen oft wat sy verlie-
sen / oft sy klyben dan oft sy singen / oft sy
krijten dan oft sy laechen / oft sy wercken
dan oft sy wandelen / wat vrenden oft wat
maegschap / wat hupsraed oft wat kleede-
ren / wat middelen ofte wat bedryf dat sy
hebben. Wat is u doch aen alsulcke en veel
andere beuselingen (die u niet raecken) gele-
gen ? Och mijn Geminde / hoe verkeert zyn
wy van sinnen ! wy zyn keurig en begierig
te ondersoeken dingen / daer ons niet aen ge-
legen en is / en vergeeten de saecken ~~die~~ ons
selven wel dapper treffen / en die ghy om
onsent wille soo sorgbuldigh gedaen hebt.
Waerom doen wy oock so niet ? Waerom
verliezen wy doch den tyd met vzeemde sa-
ken /

ken / en nemen het soet vermaeck niet om
 oock keurigh en scherp te ondersoecken / te
 oberleggen / de wonderlycke goed-hertige
 Daden van u onsen oprechten getrouwen
 vyper? Waerom ondersoecken wy niet / dooz
 wat oorsake gy u Paleys / u Rijk verla-
 tende / so slecht en armelyck tot ons geko-
 men zyt? Dooz wat oorsaecke dat ghy u so
 ootmoedigh en verwozpen gedzagen hebt?
 Sulken spijt / sulken smaet geleden hebt / in
 wat manieren in wat tyd / en hoe gy die alle
 te werck gestelt hebt; Wat gy al gedaen / en
 wie dat gy zyt die dit al gedaen hebt? Wat
 soete vrendelyke woorden / wat heerlike ge-
 denckenis gy ons al gegeven hebt? Waerom
 seggh ick dooz-snuffelen wy dese treffelycke
 saeken niet? Daer wy nochtans voorszeker
 (van elck dit punt grondigh en wel te dooz-
 soecken) geen quade locht / maer wel een soe-
 ten reuck van oprechte getrouwe Liefde
 doozsouden genieten / die krachtigh sou we-
 sen / om in ons op te wecken een verworde-
 rent gemoed / een danck-seggende herte / en
 een ebergroote blijdschap / om uyt te locken
 bewonderlyke soete tranen / met schaem-rode
 kaken / over onse onachtsaemheyt; en met
 een vast voornemen? om u meer te bemin-
 nen met blytiger na-volgingh: op dat alle
 uw' moeyte en goede beleydingen niet ver-
 logren soude zyn. Op goede Suster / laet
 ons

118 W. wil snuffelen wat andere doen.
ons nieuwsgierigh zijn / om dit keurigh te
onderfoecken : want dit trest ons selven :
maer van andere saken mogen wy onse oog-
gen bypelyck wel wat vooz ons houden / en
bedwingen.

Geestelycke Uptlegging.

Onderfoecker. Willemynkens heusheyt word bespot
hoor ik wel : maer de quade lucht van 't hasen-nest ver-
staec ick niet wel.

Verklaerder Valsche beleeftheyt en pluym-frijkerij
is sondig, en bespottens waerdig. Duyfken seyt dat veel
menschen een quade lucht (dat is vuyle sonden) schepe-
pen door haer nieuwsgierigheyt om te ondersoeken wat
andere doen. daerse geen en last over hebben; daerom
raedse liever te ondersoecken de wercken van Christus
onsen Saligmaker.

Het negentiende Capittel.

Willemynken wilt een Valcksken
in de locht vangen: maer sy stoor haer
scheenkens datse hinckt.

Willemyn- **J** A / ja Suster / gy soud mijn
ken. **J** ogen wel willen bedwingen /
evenwel ick sie al weder wat
vermakelijckhepdt / daer ick wel sin in sou
hebben / kon ick daer maer aen geraken.
Siet daer / sie gy: anp! daer stoot ick mijn
scheen dat ick gaen hincken: nochtans / ap!
dien schoonen Vogel. Siet Suster wat een
fraeyen Valck vliegt daer in de lucht. Ick
bid u laet ons die sien te vangen.

Duyfken. God bewaer ons / wat hebt
gy al kriemerijen in't hooft; seker gy moet
droncken zijn. Wilt gy een saeck verbolgen
daer gy noch hulp / noch gereedschap / noch
konst / noch wetenschap / noch gront / noch
middel toe hebt? noch daer eenige gelijcke-
nisse ofte gelegentheyt toe is om te krijgen?
Wilt ghy u tijd verliesen / en u sekere profijt
versuimen om sulcke onsekere saken / om
sulcken Vogel in de locht te vangen? Wat
wonder is't dan dat gy also lopende u hooft
en scheenen stoot tot hinckens toe? jae tot
spot van al de werelt? Hoe meught gy dog
op sulcke sorte dingen peysen?

Wille

Willemynken. Pynsen segt ghy / en gy
pynst ook niet dat my den wegh so verdriet-
telijck halt / en dat ick geern mede wat ver-
anderinge en vernogte sou hebben / 't is al-
tijt met u haesten / boort / boort.

Duyfken. Genogte meer dan genoegh /
dat hebben wy gesept / en dat sal seker gaen
is 't dat wy maer boort haesten / en t' abont
komen by onsen beminden Bzupdegom /
Dus bid ick u / laet ons boort-spoeden: want
het spoeden is selfs ook heel genoeglijck.

Willemynken. Dat is al weder-aen van
boort. Ick sepde dat my den wegh verdriet
en hoort gy dat niet? Wat het is / aw / ick
gaep en geen / 't en weet niet wat ick seggen
wil: hier val ick dat ick supsebel / daer stoot
ick mijn scheen / hier is een quaden sinaeck /
daer een vuylen reuck / Job selver sou on-
berduldigh worden.

Duyfken. Dat komt al van de overdaet
der Bzupben / die gy gegeten hebt: van u
bzoot-droncken lusten / en naer Vogels in de
lucht te sien.

Willemynken. Wel Suster / ghy hebt
self al een balk upt de locht gebangen: mag
ick dan oock mijn best niet doen.

Duyfken. Ho! dat is wat anders: Dien
Balck is u / also wel als my / van selfs ter
hant gekomen / en hy wilt gebangen zijn.
Daerom laet ons vuyelijck ons upterste best
doen /

Doen om by hem te komen/hem te vatten/en
 vast te houden: ja 't sou booz ons al te groo-
 ten schande ende schade zijn / dat wy sulck
 niet deden: mits hy (die sulcken heerlijk
 schoonen valck is: al de Valckenieren sou-
 den ons met recht bespotten / dat wy desen
 Vogel oft vangst versupmden. Hy toont
 oock sijn goede getrouwighepd / dat hy
 ons so langen tijd verwacht/ en daer-en-bo-
 ven aen 't gene / dat hy booz ons beyden be-
 reyd heeft.

Willem. Booz ons beyden bereyd heeft /
 dat seght ghy wel soo / maer nochtans gy
 sult het liefste kind zijn: ghy moet al een
 gesuikert hoeckighen meer dan ick hebben /
 Booz dien dat gy so veel sicfackeri om sijnent
 wille in 't hooft hebt / en so veel werckis daer
 af maect: te weten / dan met alderhande
 bloemen te soeken / die oock booz al wel moe-
 ten riecken / of sy deugen in uw' sin niet /
 dan wilt gy om sijnent wil alle gefelschap-
 pen schoutwen: dan soud ghy niet een treed
 buyten spooz derben wijcken / nog een dzuif-
 ken of groen erreken buyten den wegh der-
 ben sin jepen / maer besonder alffer een dzuif-
 ken of drofken buylighepd omtrent u komt /
 och daer zijt ghy dan al bedozben / daer is
 het dan te doen: daer is het terstont / water /
 water / gelyf of het al verbranden sou daer
 loopt gy aen de ribiere wasschen en wjzben
 tot

122 Willemynken bespot
tot bloedens toe / Ick moet 'er om lacchen.

Duyfken. **O** Suster wilt ghy daer mede
lacchen en spotten? Wilt gy seggen dat sulck
doen / benautheyt en quelling is? Het is im-
mers recht anders: want alle u benautheyt /
u ongeballen / en quellingen / die zyn u aen-
gekomen / om dat ghy bupten den weg lo-
pende u selven buyl gemaect hebt / en dat is
altoos seker de rechte oorsake van de quel-
linge: Welck onsen Beminden wel weten-
de / en vooz ons besorgt zijnde / heeft ons van
sulke so seer gewaerschouwt. Maer het blij-
ven op den rechten wegh / en de nuttigheyt /
dat is een uytnemende genoegte / een lust /
een leven; ja een soete vriendelycke gerustig-
heyt; 't is een eer / een behagen / en een aen-
genaemheyt by al de menschen die daer door
doek gelockt en getrocken worden / om het
selve te volgen. Maer boven alle dit / naer
dien dat wy seker weten / dat onsen Bemin-
den een besonder Liefhebber van de supbere
nettigheyt is / wat hander dan in de wereld
zijn dat ons ook aengenamer behoort te we-
sen? Met wat verwonderinge word daer
ook gesproken van de blinkende supberheyt
van u lieve Moeder / vrienden / en al Hof-
gesin: Hoe sterck en scherp behoren wy ons
dan in de nettigheyt te bewaren / om u te be-
hagen.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Hoe sal ick dit van dese Valck te vangen verstaen.

Verklaerder. Duyfken berispt haer Suster van fortigheyt, datse haer seker profijt versaymt, om veel onsekere saken te bejagen, en seyde datse den Hemelschen Valck Christus, die haer van selfs ter handt gekomen is, wel waer behoorde te nemen ende vast te houden. Willemynken bespöt Duyfken over haer devotie, datse om Christus wille haer soo scherp van sonden wacht: maer Duyfken prijst de gerustheyt, de waerdigheyt van het suyver wachten der sonden, en het oeffenen der deugden om Christus en den suyveren.

L

Het derthiende Beelde.

Het twintighste Capittel.

Willemynken wilt luy liggen en
slapen, sy krapt haer voetkens in de sporen.

Willemyn- **S**uster ick hoor wel gy maechte
ken. **S**al veel werck van de nettig-
hepde / en u stem sou daer af so langh due-
re / dat my den slaep sou oberballen: Want
ick ben dog moede van reysen / daerom moet
ick wat rusten. En siet gy wel / daer gae
ick liggen so langh als ick ben / by dit tam-
beestken. Hola hef / dat dich poos element
daer leyt een paer beslychte sporen in 't stoo-
daer val ick in / en sterck mijn boeten datse
bloeden.

Duyfken. **I**s 't mogelijk Suster / dat
ghy hier op den wegh / en buytens tijds u
wilt vergeten met slapen / hier op dese mest-
hoop? Daer wy t' avont wel rieckende bedden
berwachten? En konnen de sporen oock u
buyghheit niet opwecken? Wat sal ick dan
doen? Gedult moet ik hebben. **O** mijn **B**e-
min! Wie sal mijn hoofde water geven /
en mijn ooggen een fonteyne der wateren / en
dat ick sal weenen dagh en nacht? Want
mijn leven vergaet in pijnen / en mijn saren
in suchten: Dooz dien ick dus belet worden

de / niet haestigh kan komen by mijn soete
 bzeugt / noch met alle mijn klachten / bidden
 en smekten / mijn Suster niet kan doen boozt
 haesten / ofte opstaen uyt de buyligheyt. Op
 Suster / suster ick schzeeu met al mijn herte /
 wort doch wacker / onsen tijdt verloopt.
 Ach wat een on-uypsprekelijcke vergetent-
 heyt is 't / dat ghy hier op niet en pepst / het
 schijnt dat u verstant heel betovert ofte dood
 is / dat ghy all' ons lebens welbaert dus in de
 waeg-schael hangt / dooz u groote onacht-
 fame luygheyt.

Willemynten. O my! Gy wilt van my
 seggen / Suster : Maer wat zijt ghy selver
 een ongerust mensch? Hoe meugt ghy my
 doch so haest wacker maken uyt sulken ge-
 rusten slaep?

Duyfken. Gerust? kondt ghy rusten in
 sulken buyligheyt?

Willemynten. 't Is immers hepligdagh
 Suster / en dan is het tijdt om te rusten /
 doch heb ick nu anders niet te doen.

Duyfken. En of het hepligh of wercken-
 dagh is / hebt ghy anders niet te doen / dan
 so lang so luyte liggen slapen?

Ich bid u wederom / pepst doch ~~een~~ ^{dat}
 dat we hier zijn in een bzeemt Lant / en waer
 dat wy t' avond geern soudent wesen : Hoe
 seer dat ons den tijdt onderloopt / en hoe verre
 dat wy noch van onse rechte rust-plaetse

zijn

zijn. Daer-en-boven merckt doch oock / dat de lupe ledigheyt een mis-hoop is van alle soorten van lupigheyt (gelijck gy hier nu ook met den lupen Ezel gekosen hebt om op te rusten) so datter geen stinkender poel kan gebonden worden.

Willemynken. Is ledigheyt soo quaed als ghy dat op-heft / hoe maecken't dan de rijcke menschen / die immers niet te doen hebben / noch behoeven te wercken?

Duyfken. Al behoeven de rijcken niet te wercken om gelt te winnen / so zijne noch-tans niet altemael lup oft ledig: Want veel oeffenen haer in gelcertheyt en helpen de gemeynte / veel zijn besigh booz de welvaert van't Land / andere gaen arme siecke menschen besoecken / ander arme gebangenen helpen / ontwetende kinderen leeren / doende diergelijcke loffelijcke saken. Maer die met lupe ledigheyt beseten zijn / die soecken altijd vutbluchten: dan is't te zwaer / dan te moeyelijck / dan te kout / dan te heet. En wanneer se eens een upziken wel besteden / daer stoffe se terstont op / meinen dat het wonder veel gedaen is / ja souden geern hebben dat't al de werelt wiste en groot achte / hoewel dat haren meesten tijd niet anders besteed en word / dan om vuypligheyt te vergaderen.

Willemynken. Maer Suster / souden sy dan oock beginnen te wercken / die dat van

te booren in langen tijd niet gedaen hebben /
dat sou immer s al te grooten schande en on-
gewoonte zijn.

Duyfken. 't Is schande in een quade ge-
woonte te blijven: Maer wat schande is 't
den een mensch meer dan den anderen te
wercken als 't so te pas komt? En is 't niet
duysendmael meer schande en schade / soo
luy ledigh te gaen drijven / den tijd te ver-
guisen / dan met neerstigheyt wel te beste-
den? sich selve lustigh eerlijck door te redde-
ren / ofte wat goeds te doen tot profijt van de
gemeente / en behoefelge menschen; Maer
de luygheyt doet / dat se hert noch sin heb-
ben / de luygheyt plaeght en rengel-doort
haer so / dat se selber niet weten wat haer let.
Maer hier tegen de edele neerstigheyt die
ontlast / die maect ruy / rijckelijck / eerlijck /
loflijck / helder / wacker / gerust en vrolijck. Dit
sult gij seker gewaer worden: Suster gaet
maer aen de Biblere / maect u desen buylen-
luyen last quijt / en proeft dan eens de soetig-
heyt van de boozsichtige neerstigheyt.

Geesteliche Aytlegging.

Ondersoecker Dat is oock een vreemt ongeval daer
Willemijntje so onnosel haer voeten in de spooren kom-
te krabben

Verklaerder. 't Is een bewijs. dat de sonde van luyig-
heyt wel dapper gestraft sal worden. De luyigheyt is
oorfaek van veel quaets, van veel sonden, so dat een luy
ledigh mensche eenen mefthoop van sonden, een oorkuf-
sen van den Duyvel genaemt wort.

Het

Het een-en-twintigste Capittel.

Willemynken wil eere van een
Aelmoes hebben, en sy maect selver dat
se al schande krijgt.

Willemyn- **S**uster / sullen wy hier in des
ken. se Herbergh niet wat eeten?
Ick ben flæuw van honger: Wy laet de
Daerdine eens wat lustig opschaffen.

Duyfken. **S**uster / ghy zyt flæuw van
lupe vuplighed / Ick sprack van geen op-
schaffen: en ook gy hebt wel een dicke boerse
om lustigh op te schaffen / is 't niet waer?
Ick heb u gebeden / en bidde u noch / dat gy
aen de Kiebiere wilt gaen / om u supber te
wasschen: komt goede Suster / ick sal met
u gaen / om ook van die stof (dat my altoos
wederom quelt) gerepniht te worden: En
laet ons dan wat van onse goede Confituren
gebruyken / die sullen ons seer verstercken.

Willemynken. **A**en de Kiebiere seght gy:
Ick ben beschaemt. **S**eker Suster / daer
komt so veel volks / ick ben beschaemt dat se
my niet sien sullen.

Duyfken. **D**aer is geen belangh aen /
waerom maect gy u so toe?

Willemynken. 't **I**s waer: **H**oe plaegh
ben ick ook dus onboosachtigh? **M**aer nu
dan / sie daer / ick schep een nieuwe moed en
f s fegh

130 Willemynken wilt eere
fegh noch eens / ik sal beter booz my sien / en
Daer mede gae ick my wasschen. **Ma** / wat
een verbersinge is dit / ick ben een andere
mensch / **God** lof: laet ons nu een wepnig
eeten en terstont al boozt. **Boozt** hier **Waer-**
dinneken / bzingt ons wat t'eeten / indien
? u belteft.

Waerdinne. Seer wel **Zuf**-bzoutkens /
gaet daer in de kamer / mijn **Dienst**-maegt
sal u terstont bzingen het geen dat ick heb.
Maer hier komt een armen jongen gelopen
dat hy zweet / ober den wegh die gy gegaen
komt / hy bzingt wat bloemkens / **Hebt** gy
die oock verlooren?

Willemynken. **Ja** ick **Waerdinneken**.
Maer is dat mogelyk dat ick mijn **Bloem-**
kens weder kryge? **Houd** daer manneken /
daer zijn twee schoone noten: siet **Waerdin-**
neken / ick geef daer aen dien armen jongen
die groote noten.

Duyfken. **Maer** hoe dwaeslyck doet gy
Suster / moet dat oock pемant weeten dat
gy die geest? **Gy** soud lieber met een trom-
pet doen uytblasen / dat ghy twee unoten
aen een arm mensch geest / diese nochtang
wel dobbel verdient heeft. **Gy** arm ~~schaepe~~
hoofje / en is dat niet een groote slechticheit /
dat gy selbet gaet roemen en openbaren dat
gy wat goeds doet? **Ik** bid u liebe **Suster** /
weest doch so sot niet / wilt ghy wat goeds
doen /

doen / roemter niet af / hond het heymelijck /
en laet u sijnckerhant niet weten / dat uw^o
rechterhand wat goets doet / dan sult ghy
oprechte eere hebben.

Willemynken. Ghy droomt oock / Hoe
kan ik eere en iof hebben van 't geene dat ick
heel heymelijck hou / en dat ick niemant la-
te weten?

Dayfken. Neen Suster / bedeckt of open-
baer? dat is in sulke saecken al eben spotte-
lijck: Want sulchs te openbaren / om lof te
hebben: dat is den lof op straet geworpen:
oock als men lof ofte eer in dier manieren
wilt soeken / so false doch van u wech blie-
gen: Maer is 't dat ghy den lof en eer van
sulke saecken heymelijck by u selven be-
waert / so sult gyse vatten en geboelen in u
genoegetijck gemoot, en dan sal den genen die
de weldaet ontfangt / aen u een hertelijcke
danckbaerheyt tonen / en u lof verbzenden.
Daerom bid ick u nochtans / wilt doch wij-
ser zijn / of 't op een ander tijd weder te pas
quam / en wilt peysen op de weldadige exen-
pelen van onsen Minnaer. Onbegrijpelij-
ke Prince / onsen uytgesonden Lief-heb-
ber / hoe kleyn is ons verstant / en hoe groot
onse edelheyt; hoe groot is u goede wijsheyt
sonder veranderinge! Gy doet weldaet op
weldaet / wy fouten op fouten! gy hebt ge-
socht en soeckt noch door weldaet ons te loc-

ken tot de aldergrootste eer / om u eppen
 Bzupdt te zijn. Och wat eer en weldaet is
 dat! Een Bzupd / een eppen uptberkoren
 Bzupt te zijn van sulcken Bzupdegom / van
 sulcken Prince / in sulcken Ryck! Bekroont
 met sulcke glorie / en hier noch toe gelockt
 te worden door weldaden! wat wonderlijke
 saecken zijn dit! en daer staen wy simpele
 Wichters / slechte bloeders en weten niet / of
 wy ons boeten daerom eens willen berse-
 ten. Wy mercken of achten de waerdigheyt
 van de eere niet / gelijk oft sulke aengeboden
 eere onweerdigh ware. O liebe suster / laet
 ons met meerder wijshepdt / met meerder
 begeerte / sekerheyt en heerlijckheyt / de
 groote weldaden / de groote aengeboden eer
 van onsen uptstekenden lieben Bzupdegom
 danckelijck ontfangen / en na sijn exempel
 oock weldaden doen / nae ons vermogen.
 Laet ons blijdelijck God dancken ober onse
 wedergekregen bloemkens: desgelijcks oock
 van de spijse: laet ons metter haest wat eten /
 en dan al voort spoeden.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Willemynten moest wel een vuyle
morfebel wesen, datse so ongewassen aen't eeten wil
vallen.

Verklaerder. Dat niet alleen, maer Duyfken wilt
principalijck hebben, datse haer door de Biecte van alle
vuyligheyt der sonden sal suyveren, en de gratie Godes
met de H. Sacramenten gebruycken, 't welck doende,
so verkrijgt sy haer verloren goede wercken wederom;
Maer Duyfken berispt haer dwaesheyt, datse sulke klei-
ne ydelé eere van een aelmoes wilt soecken, en de waer-
achtige groote eere van den Hemel versuynt,

Het beertliende Beeldt.

Het twe-en-twintigste Capittel.

Willemynken, wilt een Dienstmaegt bekijken: ende daer door breeckt een vuyl ey in haer hand.

Willemyn-
ken. **M**er Suster/ wat een ma-
gere keucken is dit! Wat
een viesse kost! Wat hert sullen wy hier af
konnen hebben om noch soo verre te gaen?
De mosselen die stinken d'eperen zijn vuyl/
en het bier is suur. Komt hier ghy klomp-
voet/ siet wat eperen dat ghy ons hier ge-
bracht hebt.

Dienstmaeght. Ep zijn de Eperen niet
goed? Juffrou/ dat is my leet. Ik heb mijn
best gedaen/ en heb geen verscher konnen
krijgen: vergeeft het my/ misschien sullen
d'andere beter zijn.

Willemynken. Tead/ tead/ keack/ keack/
vergeeft het my? Is't niet waer holbloek/
dat d'andere beter zijn. Houd daer bodde aig
op zijt/ riekt of se beter zijn. Aw/ dat dy de
padden kroopen/ daer breekt dat vuple ep in
mijn handt/ dat het door mijn vingeren
druypt. Ich byts het u wel in u magere
kinne-backen/ op beroolde/ kale/ plat-balk-
huls: fluchts gy modde van gompem/ haelt
my

my hier een natten doeck om dit af te hagen.

Duyfken. **O** Suster / gy komt daer eerste
van de Biviere / en maekt u ter stont weder-
om so dupl. De simpele Dienstmaegt heeft
immers geen schult: Sy doet na haer beste
berstant / dat men haer belast / sy bid ver-
giffenis van de misdaet / en gy daer tegen
zijt heel onbescheyden / met u ongeschickt ky-
ben en quade namen te geben.

Willemynten. 't Is maer een kael ma-
ger huer-peerd daer kan men immers niet
aen misdoen.

Duyfken. Wat een groot misberstant /
kan men aen de arme huerlingen niet mis-
doen: sy moeten slaven en werken / de siechte
spijse eten / altoos achter af sitten: sal men
haer dan noch met quade namen / quade
woorden en suer ber sinadig wesen ontmoes-
ten: Wat onredelycke wreedheyd is dat.

Willemynten. Wel ghy zijt oock wel on-
bedacht Suster men moet immers den bot-
ten ploeg-ezels gebieden / en sy moeten ons
dienen.

Duyfken. **A**p Suster / ick worde rood
in mijn aensicht / en nijp mijn oogen toe van
beschaemthept / dat ik u so hoor spreken. De
arme dienstmaegt is bligtig en gehoorfaem
om ons te dienen / maer om dat sy een klepne
foute gehad heeft / so behaelt gy nu hoor u
selven wel aen groote misdaden / met dese

uwe' onbeleefthept. Wilt ghy haer gebieden /
 ſuſter / dat behoeft met geen klyben oft qua-
 lijck ſpreken te geſchieden maer verſtant ge-
 brypkende / ſoo kont gy met beleefthept en
 vrientſchap wel gebieden / daer ſult gy dup-
 ſentmael meer met winnen / dan met bulde-
 ren / pzeutelen / ſuere geſichte / hautwen en
 ſnautwen : ſp heeft haer verſtant alſoo wel
 als ghy uwe. En ghy geeft haer oorzaecke
 (dooz u onbeleefthept) dat ſp achter rugge
 ober u te klagen en quaed van u te ſeggen
 heeft. Is ſp kael / arm / oft wat ſlechter van
 verſtant / dair gy zyt / dat meugt gy haer niec
 verbwijten ; ſp is ſo goet en miſſchlen veel vol-
 maechter dan gy zyt / al is het dat ſp dienen
 moet.

Willemynken. Is ſp ſo goed als ick ben ?
 Sp ? En wilt ghy my by ſulken beroepden
 woet-wozm gelijcken ?

Duyfken. Siet / daer ſpeelt nu al weder
 de dwafe hobaerdy / dan ſchijnt het oft ghy
 heel van ſinnen berooft zyt. En peynſt ghy
 niet eens / liebe Suſter / hoe ſnoo dat ghy
 ſelbe altoos als een Woet-wozm in de buy-
 lighent woet ? Waerom zyt ghy dan beter
 dan ſp ? om dat ſp haer tot werken begeeft ?
 Dat helpt tot haer deugt en betereſchap / en
 dat is haer meerder eer dan in ledighept is /
 't welke u tot ondeugd en ſchande helpt. Sp
 doet immerg veel beter met haer ootmoedig-
 hept

Willemynken wil
hept haer selven niet achtende / dan gy met
u trotshept veel van u selven te houden / of
met u hoveerdigh heerschen en gebieden.

Willemynken. **A**p Suster / ghy maect
my so wat wijs / ick wilde wel dat ick mijn
eygen keucken weder had.

Duyfken. **D**e kameraetken / wat segt gy
nu? Hadde het niet beter geweest u deel wat
te sparen?

Willemynken. **W**ie plaegh sou oock pep-
sen / dat'er so qualijk wat te krijgen sou zijn.
De plumpe Boeren zijn oock niet met allen
boozsichtigh.

Duyfken. **E**n gy teedre boozsichtige **J**uf-
bzouten / soud ghy nu wel willen de boeren
beschuldigen? **D**it is van te booren wel ge-
noegh gesept: nu sult ghy moeten te vreden
zijn / en u behelpen met het sober dat'er is.
Abond sal het beter zijn / troost u daer aen /
by onsen Beminden / ach by ons lief leven.

Willemynken. **G**hy seght wel? **S**uster
van t'avond: maer ick worde so vies / ick
weet niet dese spijse niet boort te geraken / ick
ben dit aldus niet gewoon / ick walgh al.

Duyfken. **S**us / **S**uster wie komt daer?

Geestelijcke Uytleggingh.

Onderfoecker. Ick vraegh u, en had Willemynken hier geen reden om over dese Dienftmaegt te kijven.

Verklaerder. Duysken seydt neen, en berispt haer datse komende van de Biechte, haer terfont niet soude door kijven en qualik spreken wederom so vuyl maect, en dat om sulcke kleyne oorsake, om een vuyl ey.

Het vijfthiende Beeldt.

Het drie-en-twintigste Capittel.

Willemynken acht niet op de Gefantē, maer op het huppelen van den Exter.

Gefanten. **G**odt zegene u jonge Dochters. **W**p komen van wegen u Besninden / die u dese smakelijcke Confituren sēnt / om u op den wegh wat te verberschen te verstercken / en te helpen. **H**p heeft booz u een wonder kostelijck Paleys / en tegen t' avond een hoffelijck banquet doen bereyden: **H**p wagt u komste met groot verlangen / so oock allen sijn **H**upsgezin: **H**p doet u vermanen dat ghy / *Ec.*

Willemynken. *Siet / siet Suster / siet daer booz den venster den Exter eens huppelen.*

Duyfken. *Swijgt gy ydele dance / hoorst wat dese mannen seggen: 't Is om onsent wille datse komen: En laet haer doch niet te vergeefs haer boodschap doen.*

Gefanten. *H*p doet u vermanen / dat gy doch recht boozt wilt komen sonder vertoeven: *W*ant so gy u tijd verliest / en de poorte geslooten word met der Sonnen onderganch / so sult gy noyt ontfangen worden / maer sult dan buyten moeten blijven in donkeren nacht / en gruwelijcke elende. *Dus wees*

Willemynten en acht niet
meest gewaerschout: laet u niet beletten oft
bedriegen van eenige saecke: maer wilt ghy
wel doen / so sluit wat u oogen / stop wat
uw voren / laet u tong wat zwijgen / u herte
wat rusten van de onnodige bekommernin-
gen; laet u niet verdrieten de pijn of moege-
lyckheit op den wegh: Het sal alles so wel
bested zijn / dat ghy 't wel duisendmael be-
danken sult: want u Beminden van groot
vermogen zijnde / bemint u met een uptne-
mende liefde. Daerom komt doch boozt /
houd u suiver en net: Haest u / komt boozt /
want de Sonne is al ober 't hoogste. Adieu.

Duyfken. En hebt ghy hem niet gesien
die mijn ziele bemint? Ick hoor mijn Lief
toe en tot my is sijn toe-keeringe: mijn Be-
minde is mijn / en ick ben sijn: Die daer
weid en geboert word onder de lillen. Mij-
ne ziele is gesmolten doen hy sprak / Haestig
op lieve Suster / hebt ghy het wel verstaen?
Ach mijn Beminde / mijn hert begint te
beben. Treckt ons / en wy sullen loopen in
den reuck van uwre salven.

Willemynten. Ja / seggende dat? Sy
weeten wel te klappen / maer wie weet oft
al waer is?

Duyfken. Wie weet oft waer is? Wat
seggen is dat / Suster? Hou daer proeft de
waerheyd aen dese smakelycke Confituren.

Willemynten. 't Zijn seker leckere din-
gen /

gen / 't verberfcht en verfterckt my t'eene-
mael; 't Is mijn fchuld / Suster / komt ik
gae met u / maer gaet gy byz booz om tijd
te winnen / Ich fal onse Waerdinne betalen.

Duyfken. Och haest u dat ick gae wat
booz uyt; Mijn gepeynfen zijn befigh op de
weldaed van onfen Beminden en op de bood-
fchap van fijn Gefanten. Hy wacht u kom-
fte met groot verlangen / fepden sp. Og mijn
licht mijn leven! Gelyck een herte verlangt
na de Fonteyne der wateren / alfo verlangt
mijn ziele oock na u. Zijt gewaerfchout / en
laet u niet verietten oft bedzielen / fepden sp.
Wel mijn uytberkoren Heere / ick bedank u
uytter herten van u goedhertige waerfchou-
winge. Laet u herte wat rusten van onno-
dige bekommertingen / fepden sp. Seker daer
moeten wy op letten: Want het aldernoo-
dighfte is onse reyse te verbozderen tot u on-
fen Beminden. En laet u niet verdzielen des
moeyelijckheids op den weg / fepden sp. Och
neen mijn helper / mijn verftercker / want gy
hebt my hulpe gefonden dooz uw' waerdige
Confituren / maer fonder dat / fo moet ick
bekennen dat ik maer een kruppende Aerd-
wozm fou wesen / die de moeyelijckhepde
van den wegh niet fou konnen dooz ko-
men. En noch fepden sp dit: uw' Bemind-
den bemint u met een uyt-nemende liefde.
O liefde boven alle liefden! O goed-dadi-
gen

44 Willemynken en acht niet
gen Druydegom; Hier hebben wy weder-
om een secker teecken van uwe liefde / een
seker getuygenisse dooz uwe Gesanten / en een
secker versterckingh dooz uwe Confituren.
Wat zijn alle liefden te gelijcken by de liefde
van onsen Beminden? O liefde der liefden!
soetighepd der liefden / o mijn uytverkoren
Liefhebber / gy nood ons tot de Wijn kelde-
ren / tot den most van de vruchtbare wijn
druyben uwer liefden. Ick ben een van de
genooden / van de geluckige genoden / daer-
om versaecke ick alle andere vzeughden:
mijn Beminden is 't alleen / hy is 't alleen
die my kan vermaken / die my sal beschenc-
ken / die my sal dzoncken maken dooz sijne
supbere druypen. O salige dzonckenschap /
met welke ick bevangen zijnde / verlaet Va-
der en Moeder / verachte goet en lant / over-
winne byer en blamme / en alle verdriet van
desen wegh. Siet ick vliege / mijn voeten
worden licht / ick ben dzoncken van liefde.
Geluckige dzonckenschap! Maer wat is 't?
Dit dunckt my nochtans maer een be-
ginsel te wesen: Ick ben noch verre van 't
volle gebuyck van de verheugende Wijn-
vaten der volle Liefde / en noch verre van de
salige Dzonckenschap daer mijn herte nae
haecht / daer mijn gemoed naer jaegt / welck
is 't vriendelijck aenschijn van mijn Bemin-
den; O wanneer / wanneer sal ick hem tegen-
wooz

woordigh / volkomelijck en dadelijck genee-
ren.

Geestelijcke Uytleggingh.

Onderfoecker. Wat wil dit van dese Gefanten doech
seggen.

Verklaerder. Daer worden de Priesteren en Predican-
ten mede gemeeynt, die van Christus gesonden zijn, om
de menschen voort te porren tot den Hemel, en haer de
H. Sacramenten (die de gratie Gods als versterckende
Confituren mede brengen) uyt te deylen. Maer Wille-
mynken en acht niet op hun Sermoon, waer over Duyf-
ken haer beschuldigt, ende Duyfken het Sermoon wel
ter herten overpeynfende, wort ontsteken in de liefde
Christi.

Het seftiende Beelde.

Het vier-en-twintigste Capittel.

Willemynken fou de Waerdinne betalen, en door argelist ontfangt sy also veel gelts als sy geeft.

Willemyn- **W** Waerdinneken waer zyt gy ken. **W**at moet ghy hebben? **O**ft hoe veel hebben wy verteert?

Waerdinne. Zyt ghy-lieden so haestigh en hebt ghy alreeds gedaen? daer is maer drie stupbers vooz u beyden verteert.

Willemynken. Jae / 't is met ons al haestigh / haestigh / tegen mijn danck. Siet Moeyercken daer is geld.

Waerdinne. Dit dunckt my is een schel- lingh / so moet gy dan drie stupbers wederom hebben. Siet eens wat gebe ick u daer wederom? ick kan 't niet kennen / om dat ick niet wel sie / 't welck een gebreck onder veel oude lieden is.

Willemynken. Dat is waer moeyercken / maer de jonge lieden zijn dickwils oock wel verblind / 't is my oock wel gebeurt dat ick het quaed vooz 't goed gekosen hebbe. Dat gy my hier wederom geeft / dunckt my is een van d'ouste drie stupbers penningen: hy is wat bemurfelt / maer ik geloof dat 't goed

silver is : ick sal 't soo vooz goet houden.
 Waerdinne. Wel / so fou 't dan recht we-
 sen / zyt ghy te vreden ?

Willemynken. Ja ik Moeserken. Maer
 ick moet u wat seggen / doch op sulcken be-
 sweek / dat gy 't stil en heymelyck sult hou-
 den. Ick ben een Edel Vrouwe uyt Swit-
 serlant / hoewel mijn wonnigh nu is geval-
 len in 't vermaert Kasteel van Sparendam
 in Hollandt : de ander / die ick daer by mi-
 hebbe / dat is maer een van mijn Dienst-
 maegden. En al schijn ick hier de slechste /
 ick heb t' huys al veel kostelyke kleedingen /
 en al mijn leven gehad / mids dat ick Edel
 opgeboedt ben. Ick heb veel silverwerck en
 Gutweelen / ons Kasteel daer ick met mijn
 Man in woon / is seer heerlyk en wel gestof-
 feert / komende al van onse treffelyke Booz-
 ouders / want gy moet weten / dat ick van
 het alder edelste beroemde huys van heer
 Switserlant ben. Mijn Man is Heer / hy
 heeft veel volcks onder sijn gebied / en in sijn
 heerlyckheyt voert hy galgh en rad / vyer
 en zweert. Ik heb ook Staet-suffrouwen /
 Kramenteren en veel boden onder my. Maer
 ghy soudt u verwonderen wat een fraeije
 handeling / dat ick heb van alderhande din-
 gen te vercleren / en wat nieuws te vinden /
 so van lackernije om te eten / als oock van
 schoon naelde-werck en bozduur sel / waer in
 ick

Ik seer geprefen worde / en bezre boben ande-
re upt-steeck. Daer-en-boben (dat wel het
booznaemste is) mijn aerdige manieren zijn
soo beballigh en bemint / dat al de werelde
(maer besonder al de gzoote) veel moeyte
doen om by my te zijn. Van doch / gp soud
mogen meppen dat ik het segh om my selve
te pzyisen: Neen / 't geschiet om dat het soo
in de reden te pas komt: en nu / om dat ick
groot gaende / geern een Bebaert en Belgri-
magie sou doen / soo ben ick inet dese mijn
Dienst-maegt alleen in dit slecht kledde
vertrocken: Nu is 't dat my die schoonen /
appel / die daer op u oude schapparade staet /
so in de oogen heeft gesplegelt / dat ick daer
grooten lust toe gekregen heb.

Waerdinne. Och ja Vrouwtken of Me-
bzouw / die schoonen appel / 't is waer / ick
hebbe dien al langh bewaert / nochtang ick
kan hem u niet wepgeren: Houd daer / vol-
doet u lust.

Willemynten. Ik bedank u Moercken /
baer altijd wel.

Waerdinne. En gp desgelijcks Mebzou-
we / ick ben u dienareffe.

Duyfken. Suster / Waer blijft ghy soo
langh? Wy hebben immers sulken grooten
haest en verliesen so veel tijds.

Willemynten. Ick heb profijt gedaen /
ik moet lacchen: onse oude blinde Waerdin-

ne moest dze stupbers van ons beyden hebben; Ich gaf haer een grooten dze stupbers penningh sy seide: Dit is een schellingh / en gaf my dze stupbers wederom: Maer hyt was so van buyligheyt geladen / dat men qualijk kennen kon wat munte dat 't was / en dat heb ick met de vingers af getoeben: Nu en kan ick de blaetwe sinodderp niet weder van de vingers krijgen / wat dat ick doe.

Duyfken. O gy Mensken / hebt gy uwe vingers besmet met bedroggh? Terstond / komt laet ons dat geld wederom dzagen: Want de smettingh sal niet afgaen / nog u herte en kan gerust worden / 't en zy dat gy dat geld wederom geeft.

Willemynken. Wel Suster / sy heeft het selver so gerekent.

Duyfken. Ghy hebt haer met dien grooten halben schellingh in misverstand ghebrocht / en haer verdoolt latende / hebt haer bedrogen: Wilt gy dat noch verbloemen? Ey goede Suster / wagt u doch van dusdanige stucken / en van dit eerloos monster / dat bedroggh genoemt is / schouwt doch dese beeste / dat ick u / want dit is schou van sijne eygen selfs: daerom 't en derft noyt in den klaren dag komen / maer het houd hem altyt in 't doncker vermomt. 't Is altyd besigh met blinde lagen / verbloemde logen / arge schalck-

schalckhepdt / dobbel-tongheyt / hatelijck
 beynsen / dooztraptheyt / verraderye / meyn-
 eedigheyt / en veel andere slimme tveecken.
 Wie dan niet die Monster verkeert die wort
 gehaet en geschuwet als de pest / niemant
 derf niet hem handelen van vzeese upt-ge-
 streken te worden : niemant derf niet hem
 on me gaen dooz vzeese van mede so een ge-
 acht te worden. Daer-en-boven / wat niet
 bedrog gewonnen wort / dat is also wel on-
 rechtheerdigh als gestolen goet. En mercke
 wat een schandigh spreek-woordt dat het
 stelen volghet : Die eens steelt / wort al sijn
 leuen een dief genoemd. Hoe eerlijck en heer-
 lijck is hier tegen een vroom / oprecht ge-
 trou mensch vermaert ? hoe aengenaem en
 hoe veel vertrouwt / dese denkt van oprech-
 tighpdt moeten wy nu toonen niet dit geld
 wederom te geben aen de Waerdinne. Siet
 hier is de herbergh ; Waer zyt ghy Waer-
 dinneken ? Hier is misverstandt / dit geldt
 moet ghy wederom hebben : want het was
 maer een grooten halben schelling / die mijn
 Suster u gegeben heeft.

Waerdinne. God zy u loon dochter / ick
 meynde dat Me-vrou my een schelling ge-
 geben had.

Duyfken. Geen Me-vrou / Moeyerken :
 wy zijn maer twee slechte Meykens / maer
 al zijn wy arm / wy mogen nochtans geen
 onrecht doen.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Dit is kluchtig dunckt my, dat Willemijnken de oude Waerdinne soo aerdigh uytstrijckt, maer dat sy haer selven prijst is sottelijck.

Verklaerder. Sommige menschen houden dat voor behendige kluchten, als sy yemandt loofelijck kunnen uytstrijcken, ofte alsser yets misrekenet word tot haer profijt, dat haer weder-partye niet en merckt, maer Duyfken houdt dat voor een bose fonde van bedrogen dievery.

Het vijf-en-twintigste Capittel.

Willemyken heeft een schoonen appel gewonnen met logens, met stoffen en poffen, maer dien is van binnen al bitter verrot.

Willemyken. **O** Suster / hoe verbzot ghy het my daer / en hoe beschaemt maecht gy my? Ick had haer wijs gemaccht dat ik een Edelvrouwe was / dat ik groot gingh / ende dat ick Bebaert dede: Waer doozicht desen schoonen appel gekregen heb / maer hy is van binnen soo bitter bezrot / dat ick dien quaden sinaeck niet wederom van de tonge krijgen kan.

Duyfken. Jaz / soo / ick hoor wel ghy hebt oock u tonge besmet met hoog stoffen / zwetsen / u selven te pryzen / en oock niet liegen. Ach arme! Moest ghy so veel stoffeersel zoeken om een schoon schijnenden appel te winnen? Oft om dat een onder u booz een groot Mebvrouwe sou aensien? mercht eens / wat een verfoepelijcke sake dat het liegen is. Daerom al willens en wetens plat tegen de getupgenisse van sijn eygen gewisse ofte conscientie / en teghen de supbere waerheyt spreckende is. En wat al moepte isser aen vast; hoe moet hy sijn herffenen quellen: Wat moet hy al bonden en listen te werck stellen die liegen wilt! Hoe dickwils word /

5

hy

hy achterhaelt / beschaemdelijck berispt / en
 wat moet hy een sijn onbeschaemt aensicht
 hebben! Nu ter oorsaeck dat ghy wilt stof-
 fen van Edeldom / soo moet ick u hier eens
 een dzollige strijt-reden verhalen / die ick dese
 dagen hoorde tusschen een Soldaet met
 een Boer. Den Soldaet roemde en noemde
 hem selven oock een Edelman te wesen /
 Waer op den boer seyde: Ik meynde dat sig
 selven te prijsen ofte te roemen van Edel-
 dom / onedelheyt en sotswerck was. Dus
 twijffel ick oft al waer is / dat gy een Edel-
 man zijt: en ick bid u / wilt my eens seggen /
 waer aen dat ick een seker edel mensch ken-
 nen magh. Den Soldaet antwoorde: dat
 is klaer genoegh te kennen aen ons maniere
 van doen: want het betaemt ons Edel-
 den / dat wy ons niet soo nedzigh en houden
 als andere menschen / dat wy niet soo ges-
 meyn zijn met andere gemeynte: dat wy
 uptmuntende gekleet gien / dat wy gedient
 worden: dat wy heerschen en gebieden dat
 wy ons meer laten achten en eeren dan an-
 dere: dat wy geensins de minste en zijn: en
 booz al niet toelaten datmen ons op de teenen
 treet / ofte in't minste onse maniere van doen
 berispt: Want Edel bloet kan dat doch niet
 verdragen. Den boer antwoort: my dunkit
 dat gy noch vergeet te seggen / datter oock
 veel onder u-liden zijn / (doch't kan wel we-
 sen

fen / dat het hem oock so betaemt) die hem
den dagh den nacht / en van den nacht den
dag maken / want sy verquisten 's avondg-
den tijd met geselschappen / en 's mo-
gens byhang tot den noen met slapen: wat
souden sulcke edel zijn? daer sy den alder-
edelsten tijd (welck den heerlijcken morgen-
stont is) so onnuttelijck verluppen en ver-
liesen? Komt het dan datse eens peynsen te
gaen in Gods-dienst (daer men se selden siet)
so schickense daer de laetst te zijn / maecten
dat so kort als sy eenigsin konnen: verslij-
ten ondertusschen daer noch den tijd met
klappen en gabberen / met den rugge nae
God gekeert / en het aensicht gints en her-
waerts na de wereld draeyen: komen daer
meer om malkander te groeten / dan om
Gods-dienst te vereeren / daerse qualijck
een kinle en een ooz te mogen bukken. Dra-
geen veel minder opsicht oft ontsagh aen de
tegenwoozdigheid Gods / dan hare dienaers
aen haer moeten doen: verstooren alsoo de
debotte van andere / geven een verargernisse
en een seer quaed exempel aen de werelt. Van
daer haesten sy haer aen 't banquetten /
dobbelen / tuiffchen / jagten en bochten heele
nachten over / volgen hun lusten in groote
overdaed: maken veel schulden / laten hun
werck-lieden en andere dienste schuldig zijn /
maenden en jaren nalooopen om de betalmi-

ge. Maer blijven dat evenwel edele menschen? Dat is verre boven mijn boers verstant: Want als wy Lant-lieden soo doen so seymen/ dat het ongeschickte botte boeren werck is: dan ick verwonder my seer over twee saken in dic punct. Ten eersten/ dat sodanige Edel-lieden/ die in veel saken (besonder in de naem van Edelheyt) soo trots zijn/ dat men se niet eens raken mag/ noch tans in dese sake so nedzigh en ootmoedigh zijn/ dat se haer alleen met de naem van edel te bzeeden houden/ die haer bukten haer verdienste maer gegeven word door beleeftheyt van andere: En latende Edele daden aen veel slechte gemeynte. Ten tweeden: Datter sulche slechte menschen gebonden worden/ die sulche Edel-lieden booz waerachtige edel menschen konnen achten/ ofte eeren: Want my dunckt een groote dwaesheyt te wesen/ dat men yemant sal achten en eeren booz't geene dat hy niet is. Den Soldaet ontsack tot gramschap/ hy streeck sijn hoed booz op/ settende de hand op 't geweer/ en braegde: Wel stouten onbeschaemden plompaert/ wat wilt ghy dan seggen/ dat de gene/ die van edele vermaerde ouders gebooren worden/ altoos geen waerachtige edele menschen zijn? den huygman dede sijn hoethen af/ sijn beenken agter uit/ en braegde wederom: Met oorlof mijn Heer/ de gene

die

die van vermaerde neerstige ouders geboren worden / zijn dat altoos waeragtige neerstige menschen? Den soldaet seyde/neen Boer/maer een naem van edel / is aen de edele ouders / en so volgende oock aen alle hun nakomelingen gegeven. Den boer bzaegde/ en dat den naem van naerstigh oock so gegeven ware / soudeme dan de luje nakomelingen / die lup in der daed zijn / en ebenwel den naem van naerstig willen boeren / met regt niet bespotten mogen? den Soldaet seyde: wel stompert / en wilt gy dan den naem van edele aen den eenen mensch niet meer dan aen den anderen laten? Den Hupsman/ Ja ick seer geern en hoe meer hoe liever / maer aen de sulcke / die sulcken naem sonder spot met waeragtige waerhepd mogen boeren. Den Soldaet begost te schimpen / en seyde / Komt hier geleerden Hupsman / leert ghy my dan eens wat dat edelhepd is / ofte waer dooz dat sommige menschen sulcken naem boeren. Den Boer antwoorde: dat is mijn werck niet / goeden krijgsmā/ maer gy behoort dat beter te weten / want gy wilt een edel jonck Heer zijn. Maer dat ick (seyde den boer) Heer ober ons Doorp ware / my dunkt ick souw onder onse boeren oock verschepden graben van Edel-liden naer mijn sin maken. Ick souw een wapen op stellen van dese hier deelen: te weten / sulcke wijshepd

158 Willemynken wilt
heyt / daerom sijn eygen ydele sotte lusten
mee kon in den toom houden / sulken groot-
moedighepd / daer men sijn eygen quade ge-
negenheden en dzyften mee kon vermeeste-
ren: sulken beleefshepd / daer men de ge-
meynen man kan mee overtreffen en deugd
doen / besonder aen de geene die ons wat boe-
teljck ontmoeten ofte onse byanden zyn: en
ten vierden / sulken wackeren stoutighepd
ofte sulcke lebende geestighepd / daer men
wat besonders mede tot het gemeyn profyt
kon doen. En dan so veel deelen / als pe-
mant van dit wapen kon winnen / so veel
graden van Edeldom sou hy meer dan een
andere hebben / en daerom souw hy na sijn
waerde een heerlycken naem voeren / en
een edeler mensch genaemt zyn: wel ver-
staende so langh als hy het wapen bewaer-
de / en dat opentlyk gebuyckte: Maer als
hy dit verstoff / verluperde / en dooz sijn
schuld niet meer wilde oeffenen / dan sou hy
ook niet meer edel genoemt zyn dan een an-
der: gelyck als pemant die geen meerder
naerstighepd gebuycken wil als een ander /
die is in der waerhepd niet naerstiger / noch
mach met recht oock meerderen naem van
naerstighepd voeren dan een ander / als 't
dat hy oock van naerstige ouders / oft selbe
al eens naerstigh geweest is. Den Soldaet
seyde: Hoozt geleerden huygman / om dat
gp.

Gp sulcken kloecken verstant toont te heb-
 ben van den Edeldom / soo moet ick u dit
 noch eens vraghen / te weten. Soud gp dan
 geen fraeye heerlycke vrye Heeren en Edel-
 lieden hebben / als sy soo bedwongen moe-
 sten leven / en anders geen vrygheyt moch-
 een genieten? souw dat niet slecht en slaef-
 achtigh zijn? strydende recht tegen de groot-
 achtbaerheyt der Edelheyt? Den Hups-
 man antwoorde: Souw het niet plat stry-
 den tegen de groot achtbaerheyt der Edel-
 heyt / dat sulcke die Vryheeren en Edel-
 lieden willen wesen / als slaven souden gehoor-
 saem zijn / volgen en dienen haer eygen qua-
 de lusten / genegenheden en sotte dzyften;
 noch daer ober meerder heerschapppe / ofte
 grootmoedigheyt toonen / dan de gemeyne
 slechte menschen? En waerom soudense dog
 Edelcr genoemt zijn / als sy niet Edeler en
 doen dan andere menschen? Want alle gro-
 te namen / en besonder de waerachtige waer-
 heyt van goede loffelijcke deughden / die
 worden alleen door 't doen vercregen. Dus
 veyre / beminde Suster / hoorde ick dit haec-
 kelen en haeckelen tusschen den Soldaet en
 den Boer: maer ick meynt / indien dat den
 Soldaet een kloech treffelijck Edelman had
 geweest / hy sou den Boer al lichtelijck ober-
 wonnen / en veel treffelijcke redenen tot be-
 bestinge en waerdigheyt van den Edelman

boort gebrocht hebben. Maer gy liebe **Su-**
ster / meugt (naer het seggen van dien boer)
 geensints van edelhepd stoffen oft roemen:
 Maer gy hebt al onedele wercken gedaen.
 Ghy arm ellendigh mensch / wanneer sult
 gy eens wijs worden?

Willemynken. Wanneer **Suster** ? Siet
 van nu voortaan sal ik u volgen sonder mis=
 sen: maer siet eens wat een schoon Dreef van
 boomen fullen wy hier ingaen.

Duyfken. Dat is waer / en daer aen kon=
 nen wy bemercken ofte overleggen wat
 schoonhepd / dat wy binnen dat vermaert
 schoon **Jerusalem** binden sullen / daer onsen
 edelen **Beminden** ons verwacht. Ach onse
 heugelyke **Sonne** / onsen waerachtigen ede=
 len **Prince** ! ach hoe waerdigh / hoe edel zijn
 u daden / hoe voorzichtig en wyffelyk son=
 der vermeten ! Hoe kloeck en heerlyck son=
 der trotsheyt ! Hoe nedrygh en vrendelyck
 sonder bebeynsthepd ! Hoe gedienstigh en
 profytigh vooz ons sonder verwijten / is 't
 dat wy 't maer willen achten bemercken en
 tot ons profyt gebuycken ! Och hoe naer=
 stigh behooren wy uw' waerdige edele da=
 den te volgen / op dat wy u en u **Edel**
 geselschap niet geacht oft gehouden en wo=
 den vooz valsche ydele schijn-edelen. Ach
 wanneer sullen wy komen en verschijnen
 vooz uw' aenschijn ? Want so lange als ick u
 mijn

een edel Juffrou zijn. 161
mijn lieben edelen Bzupdegom in u glorie
niet sie / so achte ick het al niet wat ick hier
hoore / sie / oft heb. Dan also ick noch wat
gedult moet hebben / so en weet ick nu niet
anders te doen / dan beginnen een kransken
booz uw edel hooft by een te boegen. Waer
zijt gy liebe Suster ? En wilt gy oock niet
beginnen ?

Geestelijke Uytlegging.

Ondersoecker. Hier valt al veel te seggen op Willems
mijnkens kluchten.

Verklaerder. Dat is waer, sulck liegen, stoffen en
poffen is een schandige sondige sake, daer de ziele doos
de tongh mede besmet word. Duyfken prijst de gerech-
tigheyt en edelheyt van Christus naer te volgen.

Het seventiende Beelde.

Het ses-en-twintigste Capittel.

Willemynken wilt een konste leeren om haest rijk te zijn, maer sy wordt bedrogen, en verliest haer beursken.

Willemyn- **H** Elpt liebe Suster / helpt.
ken. Duytken. Wat isser te
doen? Godt beware ons / op gelyckit wel-
cen Tobereffe.

Willemynken. Ap my! Hoe ben ick ver-
schyckit! ick kan niet spreken.

Duytken. Segt my doch / wat isser te
doen?

Willemynken. Wat sal ick u seggen /
ap my / de lelijcke hoeren. Siet daer in dat
oud verballen huyt daer zijn twee of drie
van de geele Hef-wijven / die van de Egypt-
tenaers: Sy riepen my aen / wilden my
geluck seggen: ick was keurigh / en liet
haer in mijn hande sien / sy verhaelden my
wonderlycke saecken. Achter na so komt
daer een oude magere schuddebol met scher-
pe kaecken / holle oogen / zwart lanck onge-
kemt hapt / een gerimpelde geele huydt /
pselyck om aensien: dese bood my aen eenige
konsten te leeren / daer ick seer haest en al
mijn leven rijk genoegh mee sou zijn?
Want

Want ick sou leeren de Maen veranderen /
 Den wind ende het weder nu goed / nu quaed
 maken / so ick selver wilde. Ick sou oock
 leeren de doode en geesten bedwingen om my
 eenige verborghen schatten te wijfen / en oock
 te openbaren waer men het vinden sou so
 der yet verlooren is / desgelijcks wat de uyt-
 komste van eenigen aenslag wesen sal: daer-
 en-boven ick sou konnen tot liefde verwe-
 ken al die ick wilde / en noch meer andere sa-
 ken. Ick docht / mijn keucken is bereept het
 wercken lust my niet / wist ick na dooz eent-
 gelichte konst / ofte list / also aen rijckdom te
 geraecken / dat sou een saecke wesen die my
 dient. Daerom ick maecte met haer ver-
 dragh / en sy kreegh also mijn beursken.
 Maer sy waerschout my / dat ick niet ver-
 beert moeste zijn. Ik seude dat ick stout ge-
 noegh was. So begintse vooz eerst mijn
 hant-blechten al los te doen: daer na strecke
 en smeerdese my met eenige salve / ick en
 weet niet wat het was. Doen schreef se met
 een zwarte roede / diese in de hand droegh /
 een rinkel op d' aerde / daer moeste ik midden
 in staen: Doozt brochtse oock alderhande
 vreemde dingen in de rinkel ofte circkel / diese
 elck op hun plaetse lagh / en na dat ick mer-
 ken kon / so docht my dat het waren leeu-
 wen klauwen / honden oogen / wolfs tanden
 bocks-bloed / ezeis ooren / verckens-front /
 ende

ende oock Pauwen pluymen. Daer na stelde dese oock om den circkel veel zwarte brandende peck tooztsen: Sp nam een boek in de hant / van buyten en binnen al zwart zijnde / Daer veel bloedige vzeemde teeckens in stonden: Doen begosise te pzeutelen / te lollen / en boort te roepen: Ik zweere u by dese helische tekens die in dit perk staen / by dese bloedige handt-schryften in den boeck / dat ghy terstont hier verschijnt / ghy slangen-koppige Hekate / hekate / met u geselschap dwaelster Nachloopster / Lupsierdink / Weer-maekster / Bet-weter / Tijdingstiek / Bemoep-al / Pleusgierighen Krol-rijster. Ik docht wat wonderlijck geselschap is 't dat sp roept: Daer begost 't te roocken en op te Donderen alderhande vzeemde schimmen van afsgrijfelijckie Monsters. Ich beefde / en 't bangzweet brack my upt. Ich bloogh upt den circkel / ick aensagh geen roock of brandende tooztsen. Siet alsoo hebben my de peckige smoockende blammen aldus toegemaecht: en mijn hayz verbzant.

Duyfken. O gy onnosel kinde / en sal 't dat nimmermeer beteren met u? laet ghy sou beurs rooben? Werpt ghy soo slechtelijck boort wegh 't wepnigh dat gy noch behouden haddet / en laet ghy u soo uptstricken.

Willemynten. Ich meynde die konsten
te

Willemynken wilt
te leeren om haest rijk te zijn / en soo veel
was het immer wel waerdigh.

Duyfken. Ja wel arm wicht / siet daer
hebt ghy nu een van de konsten geleert / te
weeten: wat de upkomst van dien aenslag
is / soo profytelyck zijn altemael al-sulche
konsten. En saegt gy niet aen t wesen van
die meesterse / wat die konsten souden wor-
den? want dat sy so lichtelyck aen rijkdom
kon geraken / wat hadden sy dan met u kleis-
beurken te doen / en in sulken armelycken
staet te blijven? Ick bid u Suster / geloof
doch sulken verdwaeld blesbasen niet: sul-
ke handekijkeren / planeet-lesen / te misdra-
fen / droomen / gehuypl en getier der handen /
bogelen / en andere diergelycke bedztegelyke
beusellingen / daer ghy niet anders van kont
krijgen / dan twijffelachtige ongeruste sin-
nen / en groote beschaemthepd. Och Su-
ster / die ongeloozlofde konsten en listige bon-
den zijn soo hatelyck / dat men liever sijn
brood mochte gaen bidden; ja liever onge-
booren zijn dan sulche te leeren: Want elck
heeft daer een schyzick af / dooz dien datse
huyten alle menschelycke byendtschap en
gemeynschap zijn: En gy die leerende / soud
dan mede met sulken geselschap achter land
mogen loopen. Ick bid u / weest doch eens
boozsichtigh / en haest u nu aen de Biviere.

Willemynken. Suster / ick gae: Want
dit

dit smeersel en desen zwarten roock staet mi tegen. Ick wassche ick suyder mi met herten sin; soep het is mi leed dat ick mi soo heb laten bedzegen: Hoe genoegelijck is de netelghede! och hoe wel smaechise! Siet Suster daer loopen de Hup wijben heen! het schijnt datse dien hupsman van daer gedzeven heeft. Siet den Hupsman wenckt en roept ons: Wat magh hy willen seggen. Laet ons eens by hem gaen? jae hy toont mijn bloemen: O God zy geloofst / danck goede Hupsman.

Huysman. Ick lachten sus met u / dat de geele bullebacken u soo uptstreecken / en soo verbaest op de jacht hadden. Ick hebse van hier doen gaen / en pepngde wel dat gy dese bloemen (dooz hare brabbelingen) hier had laten vallen.

Duyfken. Dat is waer goeden Hupsman / God wil u loonen / en wil u bewaren. Lieve Suster? laet ons nu niet vertoeben / maer dien verlooren tijd met neestighede in-halen. Maer verscheyden saken / hoe veel verscheyden menschen / dan goede dan quade natueren / ontmoet een mensch op desen wegh; en een persoon die niet gewoon is te reysen / wat ongeval komt hem al ober! hoe scherp dient hy booz hem te sien? Wat zijnder al quade wegen / quade slagen / steenen en plassen om te stronckelen /
welck

welck so veel tijds doet verletten. Ach dat
 onse ceyse al volbracht ware / en wy upt die
 groot perijckel van bukten te blijven / verlost
 waren? Ach mijn Geminde / stelt my doch
 als een teken op u herte / als een teeken op
 u arm / en vergeet my doch niet. Ach mijn
 uptberkoren Heer / hoe vrolijck sal ick zijn /
 als ick ontslagen van dese perijckelen / u sal
 binden! Och hoe geluckigh als ick magh
 behouden / en u soet geselschap in rust / in vze-
 de en sekerheyt genieten? Wel Suster / zijt
 ghy al weder op den dyl? Hoe is 't dan mo-
 gelijk dat wy wel sullen geraken. Ik heb
 u meermael gesept: Indien ghy u niet wilt
 bedwingen / noch laten raden / so konnen wy
 noyt rust noch vrede t'samen hebben / en ghy
 sult oorfaeck zijn / dat wy inalkanderen ge-
 heel sullen verlaten: Want ghy doet my te
 seer veel achterdeel.

Geestelijcke Uytlegging.

Onderfoecker. Arm Willemynken, hier is sy selven uytgestreken en bedrogen. Maer wat mogen die dingen bedieden die de Toveresse in dien rinck brochte.

Verklaerder. Die door sondige werken winst en profijtsoecken, fullen altoos haer bedrogen vinden. Het toover-gereedschap in dien rinck gebrocht, dat zijn de tekens van de seven Hoost-sonden, welcke sonden gebruykende, en is geen wonder dat men door den Duyvel vervaert wort, en sijn ziele vuyl maect. Doch Willemynken door de Biechte haer suyverende, krijgt nog eens haer goede wercken wederom. Duyfken beklaegt al de perijckelen der sonden die een mensch in dit leven ontmoeten.

Het achtende Beeldt.

Het seven-en-twintigste Capittel.

Willemyken wilt den Prijs winnen met wulſche lichte liedekens te ſingen, ende ſy wint een Krans verrotte miſpelen die haer bekladden.

Willemyn- **S**uſter kijk niet / maer ſiet wat
ken. **S**ick hier heb.

Duyfken. Waer hebt ghy geweest? En
wat iſt dat ghy hebt?

Willemynken. Profijt / winſt Suſter / het
zijn ſchoone miſpelen.

Duyfken. Hoe komt gy aen de miſpelen?

Willemynken. Siet daer in 't eynde van 't
Doorp / om den hoeck in 't ſtraetken / daer
waren eenige Meyskens aen den ronden
dang / en ſongen om prijs onder deſen hoedt
van miſpelen: **H**ey / weynsden ik / ik ſal wel
beter ſingen / En ick hief aen en ſongh een
ſeer vrendelijck liedeken / daer dede ick alle
de omſtanders lacchen / en ſo heb ick deſen
prijs gewonnen.

Duyfken. Wat was 't vooz een vrendelijck
Liedeken dat gy geſongen hebt.

Willemynken. Wat het vooz een Liedeken
was! dat is al evenveel / ick hebber den
prijs mede gewonnen.

Duyfken. Maer sommigen winst dooz
sommige oorzaccken gewonnen en deughd
niet veel; waerom wilt ghy niet seggen/
wat het booz een Liedeken was.

Willemynken. Om dat ick weet dat ghy
so vies zijt / en ick duchte dat ghy weder
lijben sult / oock is 't niet noodig te seggen.
Seker Susterken weest gerust / wat wilt
gy daer aen weten / 't en is niet van noode.

Duyfken. Waerom sou ick ober wel sin-
gen lijben? Men magh wel vrolijk singen /
als de Liedekens immers booz al niet quaed
maer stichtigh zijn.

Willemynken. Ja geestigh was 't / maer
van quaed of goed daer en weet ick niet
besonders af te seggen / dan daer liep so wat
luchtigh of kluchtighs om te lachen met
onder / het welcke sy geerne hoorde: en als
men weet wat den lieden behaegt / so is 't
eene sekere abelhepd / dat men hem daer na
weet te boegen / dat weet gy immers wel.

Duyfken. Ick seyde van geen geestigh /
ick seggh stichtigh / maer laet 't geestigh en
stichtigh te saemen zijn / wilt my doch eens
seggen wat 't was.

Willemynken. Wel / als ghy dan so
keurigh zijt / hoort dan toe / ick sal 't u eens
booz singen aldus gaet 't: Een Venus dier-
ken heb ick uptverloren.

Duyfken. Hola / wat is hier van Venus?

Het is genoeg van sulchs: Wat buyler Liedekens is dat? God zegen ons blijft ghy dan al even sot / is de goede vermaninge van de Gesanten alreeds vergeten / die ons waerschouwden dat wy geen tijd met ydelheyt verliesen souden.

Willemynken. Geen verlies Suster / Ick was begeerich na winst / en heb desen prijs gewonnen.

Duyfken. Ghy hebt wat schoons gewonnen / dooz u begeerte en lichtbeerdigh Liedekens. Ghy seght liebe Suster / dat sy sulchs geerne hooren: ('t Is waer God betert dat sommige lichte schuyten nemen daer vermaeck in: maer hebt ghy u liever te boegen na het vermaeck van sulke lichte ydel ruyten / dan na het behagen van de gelijcke treffelijcke menschen? oft neemt ghy in sulke soele wulpsheyt selver oock vermaeck: so toont ghy dat ghy selver mede sulck een ydel licht schijnt in u herte zijt. Siet oock hoe hebt ghy u alreeds beklad met desen verrotten winst: waer wilt ghyse nu laten? geeftse daer de verckens: Want 't is doch verckens kost / met verckens-sangh gesangen.

Willemynken. Ha / daer liggense dan: En docht ik niet wel dat ghy weder preute-len soud: Ick magh nergens na mijn sin wat profijt doen / oft eenige vermakelijckheyt hebben.

Duyfken. Komt / wilt ghy waerachtige
 vermaekelijckhepd met singen hebben / ick
 ben te vreden en sal u hebben : maer laet ons
 dan een waerdigh genoegelijck Liedeken
 aenbeerden. En niet beter dan 't Liedeken
 van 't Hof gesin van onsen Beminden / als
 hy gebooren wiert / als alle 't Hof verheugt
 was / alle dienaers besigh groote en klepne
 Mansen op de beenen waren. Voeren en Kro-
 ningen hem quamen groeten : elck verwon-
 dert / elck verblijd / elck al singende loof den
 Godt ober de blijde geboorte van haren
 en onsen Prince / die met sulcken verlangen
 verwacht was. Elck na hun gelegenthepd
 bzogten hem dooz liefde en blijdschap eenige
 goede giften en gaben. Och hadde ick mede
 tegenwoozdig moge wesen / als gy mijn toe-
 komenden Bapdegom / so met Lof-san-
 gen en singen vereert wierdt. / en geweeten
 had dat ik nu weete / wat vereering sou ick
 gebzogt hebben ! Mijn wille en begeerte /
 mijn lijf en ziele / mijn dienst en daden sou-
 den booz u gereed zijn geweest. Maer waer-
 om segge ick in dien tijd ? 't Is noch tijdt /
 en noch sal ick het doen / want ghy zijt den
 selven / en hebt my nu u liefde bekent ge-
 maect. Daerom sal ick u dienen met
 vperige liefde / ick sal Liedekens tot uwe-
 ere singen / met een verheugende gemoed /
 ghy zijt mijn meester. / en ik ben u Duyfken
 ick

ick blieg tot u / ick ben nergens t'huys dan
 by u / want ick behoor u toe / en niemant an-
 ders. Och wat heb ick binnen Jerusalem ?
 En sonder u wat heb ick gewilt op der aer-
 den ? Ik bid u / liebe Suster laet ons blijde-
 sijck die wacker te werk stellen / en in plaetse
 van dien bezotten mispel-krans en wel-
 rieckenden bloemen-krans / aen onsen liebe
 Bropdegom brengen; die sal een veel grooter
 winst / een aengename en veel loffelijker
 prijs zijn.

Geestelijke Uptlegging.

Onderfoecker. Willemynkens prijs met singen ge-
 wonnen, wordt weynigh geacht.

Verklaerder. Dat geloof ick wel, want sy heeft haer
 ziele met sondige vuyle Liedekens besmet, en misschien
 de toehoorders oock. Maer Duyfken wil ter eeren van
 haeren soeten Christus singen, wien sy vierig bemint,

Het acht-en-twintigste Capittel.

Willemynken wilt de bloemen laten om het leggen van de menschen, maer Duyfken wilt noch meer vergaderen om de liefde van haer Lief.

Willemynken. **G**hy dzilt my wel met dat Bloemen plucken: wat krach't volk pepsen en seggen / dat wy altijd sulcke slechte queseleerije booz handen hebben? Ich ben daer in beschaemt / want veel volcks spot en lacht'er mede / ja sy walgen daer bykans af / om datse so gemeyn zijn / en seggen / wy sullen zwaermoedig worden van dit semelen / dat wy anders geen vermakelijckhepd soecken.

Duyfken. Goede Sustter / laetse daer af seggen datse willen / wy behoeven het ons niet te beschamen / want het is een edel / en supder werck / dat dikwils Koninginnen en Princen doen; ja veeltijds zyt ghy Koninginnen en devote Me-vrouwen met bloemen verciert; ons is oock veel meer aen de bloemen gelegen / om de goede jonste van onsen beminden te verkrijgen / en hem vriendschapp te doen / daer alle onse welbaert aen hangt / dan aen't segge van sommige onnutte spotachtige menschen. Van gelijken / en wilt wy dog niet laten wijs maken dat wy van bloemen

men plucken sullen / zwaermoedig worden:
want dat is tegen alle reden / dooz dien dat
de bloemen den mensch verheugen van buy-
ten met haer wonderlijcke schoonheyt / en
van binnen met haren uptnemenden soeten
reuck: soo datter oock geen genoeghe te
wercid aen ons sulcken aengenamen nae-
smaeck kan geben als de supbere bloemkens
doen / bysonder als wy die plucken om de
liefde van onsen beminden **Buydegom**.

Willemynten. **Ghy** overwint my / **Su-**
ster / wat sal ick meer seggen? Wat heb ick
oock met 't gekaeck van 't volck te doen:
komt laet ons noch wat plucken: siet daer
heb ick noch drie of vier.

Duyfken. **O** **Suster** / dese zijn alle seer
dzoogh en mager.

Willemynten. **Suster** / ick sal op een an-
der tijd beter binden / wy hebben nu groote
haest / dat weet gy wel.

Duyfken. **Wilt** ghy u dan soo haesten /
soo mogen wy t' avond dan aen onsen **Be-**
minden op-offeren het best dat wy hebben.
O mijn **Beminden** / ghy weet en kent onse
onwijsheyt / en onse versumpnissen zijn
dooz u niet verborgen / want gy by ons zijnde
hebt onse natuere en vergetelijckheden
wel leeren kennen: gelijck u edele goede
natuere / dooz uw verkeerlinge met ons en
onse goede gebueren: ons oock wel bekier

is geworden: so dat mijn herte noch blame
 en verheugt / als ick se pepse op uw wonder-
 lijcke groote deughden / als ick hoorde ge-
 tuggenisse van uw' overtreffende beleest-
 hepdt / behulpsaemhepdt / ende vriendelijcke
 trouwhertighepdt / jae dat 'er in ons landt
 noyt dier gelijken Jongman gehoort / gesien
 oft gekent is / 't geen gij door uw mildadig-
 hepdt wel getoont hebt / onder allen eens /
 doen ghy mede ter Bzuplust genood waert /
 daer ghy alle het geselschap (maer besonder
 den Bzupdegom met de Bzupd) so wist te
 bereeren en te verheugen / dat elck wel groo-
 telijcks verwondert was / waer van al de
 wereld noch weet te spreeken. Deshalven
 is 't geen wonder / dat alle dochters van Je-
 rusalem / u mijn lief (in sulken waerde hou-
 den / alle haer gesichten / alle haer gedagten
 alle haer t'samen spraken / ende al haer gene-
 gentheden op u spelen. Wel gelukkig achten
 sy haer dat sy u geselschap genieten! Maer
 hoe gelukkig zijn wy / dat gij ons bemint en
 ons tot u roept! met wat een begeerte behooren
 wy tot u te blieden; met wat een vreugd
 en naerstighepdt aen u een uptgelesen bloe-
 men-krans te brengen. Dus / liebe Suster /
 laet al de spotters seggen dat se willen: ik seg
 noch eens / dat ick sal staende houden tegen
 al die wlt / dat onsen beminden Bzupde-
 gom boven alle de andere waerdigh is den

Bloes

Willem. schijnt beschaemt te zijn. 179
Bloemen-krans/ den Tellen-krans/ en den
Lautwerier-krans te dragen.

Geestelijke Uptlegging.

Ondersoecker. Willeminken heeft veel stoute stuc-
ken bedreven, maer hier schijntse beschaemt te zijn.
In Duyfken daer tegen ontfsteekt hier met stoutmoed-
igheyt,

Verklaerder. Veel menschen sijn stout, vrymoedig
in sonden te doen, maer in Godvruchtige wercken, die
recht en simpelschijnen, sullen sy haer schamen. Duyf-
ken wordt hier hoe langso vieriger in de liefde Gods,
wil veel goede wercken vergaderen, en ter eeren van
saren Beminden Christus daer een kransken af maken?
Want sy weet dat hy waerdig is boven al dat'er is.

is geworden: so dat mijn herte noch blamit
 en verheugt / als ick se pepsse op uw wonder-
 lijcke groote deughden / als ick hoorde de ge-
 tuggenisse van uw' obertreffende beleefti-
 hepdt / behulpsaemhepd / ende vriendelijck
 trouwhertighepd / jae dat 'er in ons landt
 noyt dier gelijken Jongman gehoozt / gesien
 oft gekent is / 't geen gij dooz uw mildadig-
 hepd wel getoont hebt / onder allen eens
 doen ghy mede ter Bzuplust genood waert
 daer ghy alle het geselschap (maer besonde-
 den Bzupdegom met de Bzup) so wist te
 bereeren en te verheugen / dat elck wel groo-
 telijcks verwondert was / waer van al de
 wereld noch weet te spzecken. Deshalven
 is 't geen wonder / dat alle dochters van Je-
 rusalem / u mijn lief (in sulken waerde hou-
 den / alle haer gesichten / alle haer gedagte
 alle haer t'samen spraken / ende al haer gene-
 gentheden op u spelen. Wel gelukkig achter
 sp haer dat sy u geselschap genieten! Mae-
 hoe gelukkig zijn wy / dat gij ons bemint en
 ons tot u roept! met wat een begeerte behoo-
 ren wy tot u te blieden; met wat een bzeug-
 en naerstighepd aen u een uytgelesen bloe-
 men-krans te bzingen. Dus / liebe Suster
 laet al de spotters seggen dat se willen: ik se
 noch eens / dat ick sal staende houden tege-
 en al die wil / dat onsen beminden Bzupde-
 gom boven alle de andere waerdigh is de
 Bloed

Willem. schijnt beschaemt te zijn. 179
Bloemen-krans/ den Lellen-krans/ en den
Lautwerier-krans te dragen.

Geestelijke Uptlegging.

Ondersoecker. Willeminken heeft veel stoute stukken bedreven, maer hier schijntse beschaemt te zijn. En Duyfken daer tegen ontsteect hier met stoutmoedigheyt.

Verklaerder. Veel menschen sijn stout, vrymoedig in sonden te doen, maer in Godvruchtige wercken, die stecht en simpelschijnen, sullen sy haer schamen. Duyfken wordt hier hoe langso vieriger in de liefde Goets, wil veel goede wercken vergaderen, en ter eeren van haren Beminden Christus daer een kransken af maken? want sy weet dat hy waerdig is boven al dat'er is.

Het negentiende Beelde.

Het negen-en-twintigste Capittel.

Willemyken is begeerigh om te klappen ende snappen; so word fy van een Klappaert vuyl gemaect.

Willemyken. **S**iet hier liebe Suster / hoe ik gebalsemt ben.

Duyfken. Waer hebt ghy nu weder geweest / en waerom volght gy niet haestigh / gelyck gy wilde / doen wy bloemen soudent plucken?

Willemyken. Ick worde belet: want siet daer aen dat Jonckers huys / in de traile / daer was een Papegap / die wist wonderstucken te klappen. Ick bleef wat staen / en was begeerigh om te hooren / vzaegde oft het al waer was dat hy seyde. So sit daer boven op 't huys een opebaer / dien dieffschen langh-beck spuyt van boven neder ons bedden recht op het hooft / en dus al over al.

Duyfken. Dat is den rechten loon / daer heeft den eenen klappaert den anderen vuyl gemaect. A klappaert is dooz sijn selfs klapperny van een anderen klappaert vuyl gemaect. Gy als klappen begeerigh in 't hooren / zyt dooz deselve oorsaek even alleens bedrast. Siet hier nu al wederom so veel

182. Willemynken is een
tijds verloten / en alle u bloemkens zijn mede
bphang bedorben. Gaet doch terstont aen
de rebiere en wascht u selven / met oock u
bloemen.

Willemynken. Wat / wat / dat ick dus bes-
sprenkelt ben : o goede rebiere / hoe wel komt
ghy my altoos te pas ! Wat wesen sou ick
doch hebben / indien ick dit water niet had.
Siet suster si ben nu met mijn Bloemkens
wederom schoon ; Och wat een vermaecks
is 't als men so supber gewasschen is.

Duyfken. En is 't niet waer Suster /
danckit den geber van dit water : laet ons nu
boort haesten / want den avond sal ons on-
derloopen. O dat wy altijd neerstigh boort
gingen ? Wat souden wy in korten tijd al
wegg af-leggen / hoe genoegelyk / hoe vzen-
delijck / hoe luchtigh souden wy reysen / wat
souden wy altijd winnen / en hoe souden wy
onse stucken op 't boortdeel hebben : Och hoe
versekert en hoe nettekens souden wy kon-
nen komen by onsen Beminden ? Waer zyt
gy Suster / volght ghy oock ?

Willemynken. Ja ick Suster / na mijn
best vermoogen / maer het begint hler so
berghachtigh te worden / dat valt my moe-
pelyck / het doet my steenen en wel te dege
den rugge achter uyt steken.

Duyfken. Neemt suster / versterkt u met
dese goede Confituren / die onsen Beminden

ons daer toe gegeven heeft / en seheyt doch
 een wackeren moed / wy sullen'er haest zijn /
 den wegh begint seer te korten. O mijn Be-
 minden / ick verlangh soo langh soo meer /
 wie mocht my geven dat ick u bupren von-
 de / en dat ik u mocht kussen. Och hoe aens-
 genaem soude my dat zijn / en wat een ver-
 makelijckheyt is my uw' soete liefde / hoe
 ickse meer smaect / hoe ick tot deselve meer
 hongerigh en dorstigh ben / soo dat ick niet
 anderz kan begeeren dan u mijn beminden.
 Komt / bid ick / beminde Suster / laet ons
 onsen Beminden kloeckelijck volgen / waer
 zijt ghy? Och! sp is al wederom verdoot
 geloopt.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Dese vuyligheydt komt heel onver-
 siens op Willemijnkens hals.

Verklaerder. So onverdachts maecten de Klappaerts
 en klappeyen malkanderen vuyt, met de hatelijke son-
 de van achterklap; en andere ydele onnutte woorden,
 daer men voor Godt soo scherpe reeckeninge sal moeten
 geven.

Het twintighste Beeldt.

Het dertighste Capittel.

Willemynken wilt een Gierigaerts Spaerpot koopen, en stelt haer in perijckel om haer met slijck te besmetten; Sy wil een Simme belacchen, die al verlooren arbejdt doet, en Duyfken beweent haer dat sy de Simme so gelijk is.

Willemyn- **H**ier ben ick Suster / in dese ken. **H**ottebackerije / ick moest eens sien watse hier maken / oock meynden ick een spaer pot te kopen: want mijn boornemen is nu / ick sal 't al by een schzape en vast houden dat mogelijk is / al eventwel hoe dat ick 't krijgen kan: had ick mijn noten oock noch behouden / ick sou so sot niet zijn / dat ickse dien Jongen oft yemant so lichtelijk geben sou. En also ik hier binnen kome / so binde ik hier een Simme / die doet my lachchen met haer sotte kuren / met spotten en gecken wil sp alles na bootsen / maer het is dog al verloren onnutten arbejdt wat datse doet.

Duyfken. En ghy doet my weenen / dat ghy den Simme so gelijk zijt: want het is als verloren en tijd verlies / wat dat gy oock doet. Gy wilt alle dingh besnuffelen / maer
ber

vergeet u selven / ghy wilt op de simme schim-
 pen / haer belacchen / en peyst niet dat ghy sel-
 ver dupsentmael meer spot-waerdigh zyt.
 Daer-en-boven soo begint ghy hier nu met
 glerigheyt voort te komen / stellende u aldaer
 in sulcken perijckel om u met klep en slijk te
 besmetten. Alsoo doende sou dan geen
 soorte van wyligheyt gebreken / ofte ghy
 soud' er wel u deel af gehad hebben. Het sou
 aen onsen Beminden seer aengenaem zijn /
 dat wy om sijner wille sijn edele goedda-
 digheyt volgden / en dedden onse slechte sa-
 ken / die ons op den weg gediene hebben aen
 andere arme Pelgrims / vertrouwende de
 macht ende mildheyt van onsen Beminden
 so groot / dat ons by hem niet sal gebreken.
 Dus beklageht niet / dat ghy aen dien ar-
 men Jongen de noten gegeven hebt / maer
 beklageht liever u ontfandt / dat ghy in 'e
 eerste u keucken soo onnuttelijck verquist / en
 met den voet gestoten hebt / dien wy doen ter
 tijt noch op den wegh mochten van doen
 hebben. Maer nu by een te schrypen / en alles
 so vast te houden / dat sou also groote dwaes-
 heyt zijn / als doen den overdaet was. Ik
 bid u kom doch voort Suster / mijn herte
 begint te beven. Mijn waerdigen Beminden
 Bzupdegom / gelijk een herte begeerte heeft
 naer de fonteyne der wateren / alsoo heeft
 mijn ziele begeerte tot u! Ach mijn licht en

al mijn leven. Waer zyt gy Suster / komt
ghy oock voort ?

Willemynken. Ja ick / maer seker desen
wegh ofte bergh valt my hart en pijnlijck :
wat plaegh is dat / 't is onmogelyk dit ober-
te komen. Hoe zyn wy doch in desen moeije-
lijken en lastigen wegh geraecht ? andere
Mepstiens hebben 't so goed / so gemak-
lijck / leven sonder pijn / sonder sorgen in alle
breughd / en wy reysen dus met raabzaken
alle den dagh in dysent verdrieten / en nu
noch ten laetsten / met dese groote pijnlijke
vermoepthepd ; Is die niet een schandige
onberdzagelijcke quellingh / die hy ons aen-
doet met sijn roep / ons lockende op desen
harden wegh ? Is dat de lief de die hy ons
draeght ? wie sou dat so konnen achte ofte
dit dus konnen volharden ?

Duyfken. Ik bid u mijn goede Suster /
laet u nu den wegh niet verdrieten / noch
wilt niet onberduldigh kreunen of krozen.
Maer laet ons dancken ende wel groote-
lijcks prijsen sijn goedadighepd / die ons
dooz desen korten weg en moepelijckhepd ge-
roepen heeft tot sulcken grooten geluk. O
obergroten Weldoender / wat heeft u gedre-
ven uyt u Rijk / uyt u heerlijckhepd met u rust /
en uyt u gemak ? wat heeft u alle dese grote
lastighepd / slechte berwozpenhepd / dien ar-
hepd en pijnlijckheid doen aennemen ? Wat is
Doch

Doch de oorzaecke? alleen u hartgrondige
 liefde om ons tot u te brengen. Noch ghy
 en kreunt / noch ghy en klaeght eens over u
 zwaer verdriet / over u spottige versmaed-
 heyd die ghy geleden hebt / over uw' harden
 wegh dien ghy gegaen hebt; welchen wegh
 u nogtans hondert-mael zwaerder geweest
 is / dan onse reyse ons is! want het heeft u
 zweet en bloed gekost / gelijk wy wel genoeg
 verstaen hebben. A teer lichaem en betaem-
 de niet sulcken arbeyd / noch u Princelijcke
 voeten en waren sulken wegh niet gewoon:
 maer alles hebt ghy het verdragen tot ons
 profijt. Wat wondere goedheid bewijst gy
 ons! wanneer men dit elck in 't besonder
 overpeynst en weeght gelijk behoort / wat
 menschen verstant kan dat begrijpen? wat
 reden hebben wy dan te kreunen over onse
 klepne verdrieten die ons selver profijtigh
 zijn? Och lieve Suster / wat souden wy kla-
 gen? wat souden wy kreunen oft knorren?
 neen och neen / laet ons volhertig blammen
 en vliegen over alle verdrieten: en over alle
 pijnlijke moeyelijckheden: wat is doch ons
 verdriet van een dagh oft uurken reysen te
 achten / tegen het gene dat wy verwachten?
 Onsen Beminden gaet ons voor / en heeft
 ons dese versterckende Confituren gelaten /
 die wy nu besonder moeten gebuycken /
 want nu is hoogh-noodigh om hem te vol-
 gen

gen. Og wat een lief de betoont hy ons / wat een groot geluck gebeurt ons boven beel andere; daer wy nu so na by zijn / want den meesten wegh is nu gedaen.

Geestelijke Uytlegging.

Ondersoecker. Dat is vreemt van Willemynken, dat sy nu op 't sparen wilt peynsen, daer sy so na haren weg gegaen heeft.

Verklaerder. Dat is een teken van de sonde der gierigheyt, die veelrijds met den ouderdom oft in 't laetst van 't leven komt, en so wordt den mensch door 't gelde of tydelijk goed als met slijk besmet. Duyfken raed haer van sulck goed wat te ontlasten, en aelmoessen ter liefden Christi te doen. Willemynken kreunt als onverduldig zijnde in den ouderdom, siekten, pijnen en quellingen van dit leven; maer Duyfken troost haer met Christus bitter lijden, en den loon vanden Hemel.

Het een-en-twintigste Beeldt.

Het een-en-dertigste Capittel.

Willemynken wilt van haer eygen daden op 't hoogste roemen: maer Duyfken vreeft den ydelen windt. Willemynken trots, wilt hooger klimmen dan sy vermogh, waer door sy valt en blyft gevallen.

Duyfken. **S**uster / siet daer / ha! siet daer
Siet sie die heerlycke Stad van
Jerusalem / God zy geloofc. Ach mijn Be-
minden / hoe klopt mijn herte / hoe beint
zijn uwe Tabernakelen? Mijn ziel begeert
en blamt na de Dooz-hoben van uo' Hups /
Ick ben kranck van u liefde / en brande uyt
gantscher herten.

Willemynken. 't Is seker een heerlycke
Stad: en laet ons wat hooger klimmen /
sitten en besiense van bezre.

Duyfken. Wat sou ons het bezre besien
helpen / Neen / nu niet sitten liebe Suster /
maer boort / och nu doch boort / en dat wel
voorzichtig: want den wegh is hier seer
smal / en dese steple hooge Bergen schroo-
melyck: Wy mogen hier niet veel ter zijden
loopen / noch boort al niet hooger klimmen
dan 't noodigh is. Men weder-zijden is een
afgruyfelycke diepte / en wy hebben wel ver-
staen dat den windt op dese hooghte dck-
wils

192 Willemynken wilt haer
wils seer verheft / so dat het hier niet perhe-
liel is; sae datter sommige te vermetelyk in
t klimmen geweest / van boben neder geval-
len: en hun leven verlooren hebben.

Willemynken. Maer wat een wonder
gebouw en schone Lansdoutwe is dit! Hoe
veel verschilt dit by ons Land! gelijck ook
den eenen mensch by den anderen verschilt:
Want had onsen Dzyer in ons geen meerder
volmaeckthepd ofte geestige adelhepdt ge-
sien als wel in andere Meyshens / hy sou op
ons so niet verheft geweest hebben.

Duytken. En breeyden ick niet / dat den
wint verheffen sou? God bewaert ons / wat
pdele wind is dat! Komt voort Sustet en
zwygt doch: want onse bloemen zijn seer
weynig / en sy deugen niet veel: maer also
wy geen beter en sien te krygen / so bewaert-
se doch wel / datse hier niet weder bypl be-
stooben worden. Gy weet het immers wel
dat wy hier komen alleen door de liefde en
goedhepdt van onsen Beminden: want hy
heeft ons (gelijck wy dickwils vermaent
hebben) so heerlijck gebryd / geroepen en
geholpen om ons in sulken heerlijcken staet
te stellen.

Willemynk. Dat is geen wonder / want
hy heeft wel geweeten en verstaen onse vol-
maeckthepdt / (indien dat men het seggen
mocht / maer sonder dat / geloofst seker / hy sou
so

soo veel moeyte niet gedaen hebben.

Duyfken. **O** Suster / wilt gy noch roemen van onse volmaekthepd? Deyst gy niet op al de boozlede gebreken en quade parten / daer en boben / wy moeten seker bekennen / insden wy geen versterckinge doorz sijn Confituren hadden gekregen / so hadde 't immers onmogelijck booz ons geweest tot hier toe te komen.

Willemynken. Ick hoorz wel gy wilt het hem al toe-schrijven : en sullen wy dan geen hebben / dat wy sulcken zware repse (doorz onsen kiloecken moed) so blytigh volbzagt / en alle dese kostelijcke bloemen so naerstigh bergadert hebben?

Duyfken. Volbzagt en bergadert / jae / maer doorz hulp van sijn versterckende Confituren.

Willemynken. Ick weet van geen hulp der Confituren / ick segh plat uyt / en 't is waer dat wy selver met onse wackere en stercke voeten desen langen wegh gegaen / en alleen desen moeyelijcken Bergh dus hoogh op-geklommen zyn. En komit met my / ick sal u toonen dat wy selver alleen sonder sijn Confituren) daer ick den bras af heb) noch hooger konnen klimmen en sullen klimmen. Siet daer ick klimme u booz.

Duyfken. **A**p goede Suster / en klimt doch so hoogh niet / daer is seer stercken wind

194 Willemynken wile
wint. Ick bid u weest gedachtigh / dat 't
berheffen ofte hoogh klimmen / u eens soo
schandig doen vallen ende doen vernederen
heeft.

Willemynken. **M**yp / daer val ick achter
ouer ende breeck den hals / helpt **S**uster
helpt / wilt my doch bystaen.

Duyfken. **B**ystaen ? Och dat is nu te
laet. **W**at quaden val is dat ! siet u vermetel
klimmen doet u in den afgrond van desen
grouwelijcken kuyballen. **H**ier is geen hel-
pen aen.

Willemynken. **H**elpt **S**uster / hoorz ghy
niet ? **H**elpt / ick bidde u / wilt my doch ha-
stigh helpen.

Duyfken. **H**aestigh soude ick u geern hel-
pen / datter hoope waer van eenige baet te
mogen doen : **M**aer hier is 't heel gedaen.

Willemynken. **W**at duycker is dat ghe-
sepd ? **S**ult ghy my dan laten in desen be-
nauden noot ?

Duyfken. **I**ck schrick van u roepen en
van uo val / **S**uster : **W**at wilt ghy my van
verlaten beschuldigen ? **G**hy hebt u selven
in dese verlatenisse gezocht.

Willemynken. **W**aer is u **S**usters hert ?
Siet waer dat ick so ligge grouwelijck ge-
quetst.

Duyfken. **H**elaes ! dat is my leet / en
God weet wat droefhepd dat ick in mijn
herte

Herte daer ober geboele.

Willemynken. **O**ch is'er eenigh medelijden of menschelijck geboelen in u herte / so bewijst'et nu in dese upterste ellende / in desen mijnen geweldigen pijnlijcken noot.

Duyfken. **H**et medelijden perst mijn herte tot suchten / en mijn oogen tot tranen: **M**aer't helpen is heel onmogelijck: **W**ant de plaetse daer ghy zijt is te seer duyfster en diep; ick kan u niet sien / ja qualijck horen roepen.

Willemynken. **W**el moet ick dan hier vergaen en sterben duyfent dooden / sonder eenige hulp ofte troost?

Duyfken. **O** Suster / u klachten zijn te laet / en dat ick sulks aenhore / dat is my een verlooren pijn aengedaen: **M**ijn tijdt valt seer kort / daerom ist hoog noodigh dat ick my selven versie / dus segge ick u adieu.

Willemynken. **O**ch mijn herte scheurt / dat gy segt van my te willen keeren.

Duyfken. **H**et quetst mijn herte oock / nochtans het moet so zijn / want ghy hebt u van my gekeert / en niet alleen van my / maec van al u lebens licht en welbaert / een droeben langen nacht is u nu aenstaende. **D**e Son die daelt / ik moet my haesten. **I**ke segg u adieu / den laesten droeben en eubwigen adieu.

Willemynken. **S**uster / ick roep u na /

ach hoorz dog / hoorz mijn bange stem / mijn
pyn / mijn pers / mijn such.

Duyfken. Wat baet het oft dat ick hoorz ?
Het is my onmogelyck u te helpen. Och
mijn beuinden Bzupdegom / mijn Suster
is verlooren. Hier binde ick my droebigh en
alleen: Het valt my hart also van haer te
schepden: Maer wat sal ick doen? Nu heer
ick my geheel tot u mijn eenigen troost / mijn
waerdigh leven. En also ick my selven niet
betrou / ja breefe te hoort te komen / so soekt
ick alle mogelycke hulpe / en coep aen uw
dienaers / aen mijn goede bespieders / dat se
mijn hert-grondige meyninge / mijn uiter-
ste wille doch bemercken / en aen u en u heer-
lijk Hofgesin verkonden. Hoorz gy getrou-
we bespieders / besonder ghy die my en alles
gade slaet: Hoorz ick bid u vliegt booz upt /
boodschapt en seght den Dochters van Je-
rusalem hoe ick haer bezweere / is het dat se
mijn Beuinden binden / dat sy hem bood-
schappen / dat ick van liefde quele. Bid oot-
moedelyck dien grooten Vader der lichten /
van dat klaer-lichtende Jerusalem / dat hy
doch dooz sijn obergroote medogende goed-
heyd / om de liefde van sijn lieben Sone / my
arm onnosel eenig Meynsken / enig (seg ik)
op desen schromelijcken wegh beltebe te be-
waren van de verbaerlycke dupsternisse /
hoorz het droebigh buyken blijven in den
grou-

grouwelijcken donckeren nacht. En wille
 doch seggen aen mijn wel-beminden Bzup-
 degom / dat ick met brandende Liefde dese
 woorden tot hem roep. Mijn Lief mijn uyt-
 verhooren Lief / gij die daer binnen die groote
 Stadt / binnen dat stercke Jerusalem in
 volle heerlijckheyt zijt / ick hier noch buyten
 in groot perijckel / ick vertrou; ja ik weet dat
 ghy mijn komste met groote begeerte ver-
 wacht: Gij die oock selver (door liefde) om
 mijnent wille in dese pijnlijke moeylijck-
 heyt geweest hebt. Ach gedenkt nu u zweet
 en bloed voor my gegeven / om my te hel-
 pen en te roepen / door welken roep ick nu
 dus verze met u versterkende Confitueren
 gekomen ben / nu gebreekt my noch een kort
 epindelen hier hangt het all' aen / alle mijn
 geluck / alle mijn leven / ja alle mijn eeuwige
 welvaert. Ik roepe uyt mijn benoude borst /
 mijn uytverhooren Lief / hebt doch medelij-
 den met my. Gedenkt / bid ick noch eens u
 pijnlijke lastige reyse / ach laetse my niet ver-
 loren zijn / maer voort helpen. Gedenkt / al is
 't dat ik een arm Meysken ben / die van my
 selven gantsch niet vermag / en niet waerdig
 ben in uw te gentwoordigheyt te komen / dat
 ghy my nochtans geroepen hebt: Dat gij
 (door u on-uytsprekelijcke goedheyt) alle
 die moeyte om my gedaen / en my die won-
 derlijcke groote eer betwefen hebt. My tot u
 epgen

eygen Brupt te kiesē: A eygen Brupt die
 op u woort vastelijck geloobende / nu tot hier
 toe gekomen ben: A Brupt die op u groote
 barmhertigheyt betrouwende / in u sterck-
 helijck blijft hopen: A Brupt / seg ick / die
 met alle mijn verstandt / met alle mijn
 krachten / en met alle mijn ziele u bemint.
 Ick kan niet boozder: ick bid u haelt my /
 want ick valle in flautote / en daer mede ge-
 be ick my geheel ober met ziele en lichaem in
 uw' genadige barmhertige handen: Och
 aensiet doch mijn goede wille.

Bespieders. Zijt hertelijck getroost Duyf-
 ken / komt wat tot u selven / ende waecht op:
 Wy hebben uw' sozghbuldigheyt op den
 wegh gesien: u supbere meyninge gemerckt /
 en uw' vperige goede begeerte klaerlijcken
 verstaen / het welck wy getrouwelijck volko-
 melijck naer u begeerte hebben gebootschapt.
 Dien barmhertigen goeden Vader beweegt
 zijnde / heeft het (ter lief den van sijne Sone)
 terstondt geboden / en u beminden Brupte-
 gom ontsteken van Liefde / heeft datelijck
 ons belast / wel snel en dapper ons te hae-
 sten / om u met groote eerbiedingh met blij-
 tige sozghbuldigheyt by te staen / te helpen
 en binnen te geleiden.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Dit is wel een beklagelijck ongeluck tot het welcke Willemijnken door haer hoog klimmen gekomen is.

Verklaerder. Sulcken grouwelijcken sonde is de ydele glorie, als men op sijn eygen deughden, ofte vermetelijck op sijn selfs krachten wil vertrouwen, waer door de mensch de gratie Godts versmadende, valt in de uysterste ellende, gelijk Willemijnken hier in de diepte van de schroomelijcke Helle. Maer Duyfken haer ootmoedigh houdende, soeckt door hulpe van de Engelen en Heyligen in de gratie Godts te blijven, met Geloove, Hope, en Liefde geeft haer ziele over in de handen van haeren goedertieren Bruydegom Iesus; en wort door d' Engelen in verskering van 't Hemels Jerusaleem geleydt.

Het twee-en-twintighste Beeldt.

Het twee-en-dertighste Capittel.

Willemynken gevallen, deerlijck
gequetst, mistroostig in droeve eensaem-
heydt verlaren, en sonder hoope van eeni-
ge hulp, of troost, beklaegt haer banger
staet.

Willemyn- **W**ee my/mijn Suster heeft
ken. my verlaten/ och wee my!
En wee ober den dag dat ick gebooren ben,
Waer en hoe binde ick my hier gestelt / dus
deerlijck gequetst / bloedende door neus door
mont / arm en been gebroken? Och onver-
dragelijcke pijn / en dat hier in dese schzliche-
lycke diepte. Och wat piaetse is dit. Wat
geruchte is hier. Wat bulderen / scheuren /
kraken / tieren. Wat storm hagel / en onwe-
der is hier tusschen dese wreede rotsen? O
scherpe steple klippen / hoe benautot ghy
mijn gemoed. O schitterende Blixem hoe
schzoekt my-mijn herte. O schzoomelijcke
Donder / hoe scheurt gy mijn her sienen. En
wat een dicken bitteren solpher-roock / wat
een fenijnige vergiflige lucht / wat heete ver-
smachtende smoocken komen hier upt desen
grond! O wat slangen / wat serpentes pad-
den / monsters en verbaerlijcke geesten. Och
wat geselschap binde ick hier! Wie heeft ope

dusdanige plaetse gehoozt / gesien / verstaen
 ofte gepeprst? Mijn haren staen te bergh /
 mijn zenuwen krimpden / mijn bloedt ver-
 stijft / en een zweetende angst beklemmt mijn
 bange bozst. O naere diepen kuyt! o bangen
 lange nacht / met vresen overgoten / wat een
 groufame duysternisse / peck-zwart en heel
 donckere / sonder hoope van eenige dag oft
 licht / dan alleen van helsche blixem-pijlen /
 die my somtijds dese grouwelijcke plaetse
 en schroomelijcke Monsters vertoonen. O
 droefhepd wilt nu uptbersten met trooste-
 loose krachten / met diepe weemoedige such-
 ten / met zledende heete tranen? want ik ben
 nu geduerigh in droefhepd / en een levendig
 Lijck in duysternissen / begraben by dit on-
 der aerds gespoock. Och was ik in mijn ge-
 boozte ver smacht / of in de wieg verwozgt. O
 vermaledijde ouders / die my boozt gebzagt
 hebt! Vermaledijde Doester / die my opge-
 gweekt heeft. Met recht mocht ik al wee-
 nende ter werelt kome / en van jongs af mijn
 toekomende quaed beschrijven. O berge valt
 mozfelt en verplettert my: of ghy Blixem
 brijfelt scheurt en verbrand my / op dat'er een
 epnde zp van my elendig droef schepfel. O
 wat een ongelijcken kang is tusschen my en
 mijn Suster: Ick meynde datse sot / datse
 dwaes was met alle haer queseleyp / doen sy
 so scherp op hare saken lette? Nu sit sy ver-
 heben!

heben; Een Princesse / een uptberkoooren
 Bzupd van een uptstekende Prince / op't
 alderhoffelikste bereert ende verclert. Daer
 tegen ligh ick hier in dese grondeloose grou-
 welijke kupt verwozpen en versmaed. In't
 opgaen van de Son begosten wy beyde te
 reysen; en in 't ondergaen van de Son heb-
 ben wy beyde ons eynde: maer wat een on-
 gelijk eynde / al haer sinnen zwellen in
 overbloedige bzeugt: al de mijne geperst in
 groote pijn. Sp heeft daer alle welriekende
 krupden / bloemen en soete reucken dat men
 magh pepsen / ick hier dese onberdragelijke
 heete solpher-dampen en stinckende buplig-
 heyt. Sp daer de lieffelijckheyt van ge-
 sangh / snaren-spel / en uptnemende mu-
 sijk: Ick hier dit naer gehupt van dese ps-
 selijcke serpentes en snazrende Donner-sla-
 gen. Sp de schoonheid van alle grootse heer-
 lijckheyt / blinkende kostelijckheyt / landou-
 wen / fonteynen / klaren Hemel en supbere
 Sonne-schijnen; Ik desen benauden donke-
 ren kupt / schroomelijcke Blixem / en ver-
 baerlijcke Monsters. Sp daer leckere maels-
 tijden / gesoden / gebzaden / bzoet / wijn / en ge-
 supckerde Confituren / wat haer herte mag
 begeeren ik case hier van hunger / versmag-
 te van dorst / noch heb eenige hoope van yet
 anders te krijgen / dan walgen / woegen /
 suchten en bange tranen / sonder een dzuppel

waters tot laeffenisse. Sp daer met haren
 beminde Bzupdegom in obersoete heerlijke
 mogentheyt! Ik in dese harde klippen/ stee-
 kende slangen/ bijtende serpentes/ en smer-
 tende bloedige zeeren. Och wat een onge-
 lijcken kang: Sp in volle weelde; Ick in
 grouwelijcke ellende. En all' dat sp heeft
 heb ick verlooren: Want in plaetse van dese
 ellende mocht ik oock die weelde gehad heb-
 ben/ dat spijt my: deshalven sucht mijn her-
 te: mijn oogen weenen/ mijn tanden krijffe-
 len/ mijn handen wzingen/ treckende het
 hapt upt mijnen hoofde/ maer al vergeefs;
 mijn gemoedt onstelt ende verbittert hoe
 langh soo meer. Och mocht ick my wreec-
 ken na mijn eppen wille/ wat sou ick haer
 en hem bepde doen? Wat sal ick nu anders
 wenssen/ dan dat hy vermaledijt zy om dat
 hy my geroepen heeft/ dat sp vermaledijt zy
 om dat sp my verlaten heeft dat se bepde ver-
 bloeckt en vermaledijt moeten sijn met al ha-
 re weelde/ dat haer dit en dat schyden moet
 met al haer geselschap/ dat se versinken/ ver-
 branden/ versmoren/ met Land/ met Stad/
 met Paleys/ en alles datter omtrent is.
 Maer wat baet al mijn getier? Het maecht
 my een dül geraes: Mijn mont schupmt/
 Mijn oogen spannen/ mijn hoofd schud/ en
 mijn bupsten nijpen/ dus lijde ick een dob-
 belde dulle pijn: nochtangh kan noch en wil
 ick

ick die niet laten. Och hoe pijn mijn ont-
 houdenisse / als ick dit en alle mijn voor-
 gaende verbloechte soetighepdt overdenck!
 Hoe knaegt mijn verstandt met groote ra-
 fernp / als ick overleggh wat ick verlooren
 heb / en waer ick hier gekomen ben. O hoe
 word mijn gepeps t' elkens op een nieu ge-
 quelt met dit te overdencken / en datter geen
 verlossingh te verwachten is: Och hoe bit-
 ter / hoe onbersfettelijck / hoe lelijck en hoe ge-
 perst staet my elck quaet bedreven stuck in
 't gemoet. Hoe gestadigh tergt my elck be-
 sonder / van de eerste faute tot de leste toe / die
 my woegen in 't herte / en wzingen ten
 monde uyt. Dus ben ick gedwongen te roe-
 pen en te klagen met een schreuwende stem-
 me? O mijn geuwende lamme slaperach-
 tigheid / mijn traegh versmadig gelooben /
 mijn flaeuw spottende hoope / mijn koude
 tamme liefde / mijn begecken der nettig-
 hept / mijn onnut tijd-verquisten / verstroy-
 de blaewwe bloemen / mijn gulfigh brassen /
 foete gupchel-spiel sien / overdadig palleren /
 lichtveerdigh andere veroordeelen en ver-
 smaden / ongeschickt wuyls gabberen en
 kouten ; mijn gedachten laten spelen op on-
 eerlijcke danffen der stinkende boecken / ver-
 heffen om dat ick wat gepresen was / waer-
 nemen en valschen eed doen / om dat ik wat
 bespot was / periculeusen hogen staet bege-
 ren /

ren / spijstigh verweeren / trotsigh tegen strij-
 den en niet willen wijcken / afkeerigh schou-
 wen van arme elendige menschen: wie sal
 nu medelijden ofte hulpe aen my bewijzen?
 Och hoe magh ick beklagen mijn twistigh
 kraakeel-rockenen / mijn lusten en leckernijen
 domme verkeerden weg loopen / ongehoor-
 same ongezeppdelthepd / bebegnsde beleest-
 hepd / nieuwsgerigheyt om te weten wat
 andere doen / verdwaelde sothepd van de bo-
 gels in de lucht te bangen / bespotten het wel-
 doen van andere menschen / mijn Ezelsche
 luijghepd / ydel eer-soecken van een klepne
 aelmoeste / onbeleesthepd tegen de huerlin-
 gen / onachtsaemhepd op de waerschouwing
 der Gesanten / bedrog / liegen / stoffen en
 poffen / quade listen ofte konsten laeren / bup-
 le lichte Liedekens singen: welde doen laten
 om het seggen der menschen: vergeefs on-
 nut kloppen en snappen: onrechtbaerdigh
 by een vergaderen en vast houden / bespotten
 andere sonder op my selve te sien / knozren
 en kreunen over de klepne moeyelijkheddt
 van den wegh / versmaden der goede Con-
 stanten / die ons tot hulpe upt beleesthepd ge-
 sonden waren / op het alder-hooghste yde-
 lijck roemen en glorieren. Och hoe magh
 ik boben al verbloecken mijn trots vermee-
 telijk hooger klimmen dan ick vermochte:
 O ghv Belgrins / die over dit gebergte wa-

Jerusalem repst / aenhoozt mijn ellendige
klachten: zijt gewaerschoutwt / en neemt u
gangen seker.

Geestelijcke Uptleggingh.

Onderfoecker. Mijn herteschroomt van dese Wille-
mijnkens klachten aen te hooren.

Verklaerder. Noch veel schroomelijcker sal 't gaen
met de verdoemde mensch die eeuwich in grouwelijcke
pijne, Vader, Moeder, Maegschap, Vrlenden, ja Gods
en alle sijne Heyligen sulen vervloecken, en vernale-
dijden.

Het drie-en-twintighste Beeld.

Het drie-en-dertighste Capittel.

Duyfken binnen de voorstadt
van Jerusaleem geraeckt zijnde, wort eerst
van 't hof gesuyvert en daer na op 't rijcke-
lijckste schoon gepalleert.

Duyfken. **A** My! die bozstels zijn hart /
die ham hapert en kragt / en
de loge bijt scherp / maer 't baegt ook schoon
af. God zo gelooft / dat ick uyt dat groot pe-
ryckel getaecht ben / Ach mijn Beminden /
hoe verlangh ick! Hpt de diepten roep ick
tot u met een groot verlangen! Wanneer sal
ik komen / en verschijnen vooz u aenschijn?
Laet uwe ooren eens luyfteren na de stem
mijns biddens. Sal ick dan noch lang u
aenschijn derben? Hoe sal ick 't kunnen ver-
dragen? Nochtans om u woort / en om sup-
ber vooz u aenschijn te komen / soo sal ick dit
verdragen? Want mijn ziele heeft in u ge-
hoopt van den morgen hoede tot den nacht
toe; en van dit supberen / kemmaen wijven /
van dit lang vertoeven sal eens verlossingh
wesen. Ick sal gesupbert / gewasschen / en
boven sneeuw-wit worden: En ghy mijn
Beminden zint mijn toeblycht van de quael-
ling / die my ombangen heeft. Ik heb mijn
oogen.

oogen op-heffen tot de bergen / van waer
 my hulpe gekomen is. Tot u heb ick mijn
 oogen opgeheben / mijn Beminden / die in
 Jerusaleem woont. Siet gelijk de oogen der
 knechten sien op de handen van hun Heeren :
 gelijk de oogen der dienst-maeghden op de
 handen van hare vrouwen / also sien mijn
 oogen tot u mijn Beminden. En had ghy
 geen hulpe gesonden / magh ick wel seggen /
 en had ghy dat niet gedaen / doe mijn Su-
 ster so tegen mijn opstonde (doense onber-
 duldigh knorde dat wy flaeuwen en krachte-
 loos op den weg souden worden : wederom
 doense wilde hebben dat ick niet haer hoo-
 ger sou klimmen dan wy vermochten /) so
 had ick by abontueren nu mede al lebende
 verflonden geweest. Mijn ziel gaet hier door
 een beecke : Maer by abonturen sou hy daer
 gegaen hebben door een onberdzagelyk wa-
 ter. Nu sullen alle volckeren seggen : de Hee-
 re heeft groote dingen met haer gedaen : En
 't is waer / de Heere heeft groote dingen met
 my gedaen : Ick ben blijde geworden. Die
 in tranen saeyen / sullen in verheugen mae-
 pen. Al gaende heb ick ook met tranen mijn
 zaet geworpen : Maer nu komende / sal ick
 met blijdschap mijn schoben vergaderen.

Bespieders. Waer zyt ghy Duyfken /
 zyt gy gerepnygt ? Hier komt den Opper-
 Hof-meester met alle het Hof-gesin / om u

Wort schoon gepalleert. 211

nae het Paleys te geleiden. Hier zijn oock
Drie edel vrouwen met haer kamentieren om
u te palleren: komt hier in dese kamer / het
Hofgesin wacht so langh daer bupten.

Palleerderfen. Weest hertelijck wellekom /
supber / en simpel Duyfken.

Duyfken. Ick bedanck u vtendelijck.

Palleerderfen. Met groot verlangen wort
in het Paleys u komst verwacht / geluc-
kigh zijt ghy / en wijselijck hebt gy gedaen.
Wy sullen u voort geleiden en doen u ginte-
ten dat gy geloofst / gehoopt en bemint hebt.

Geestelijcke Uytlegging.

Ondersoecker. Het schijnt dat het Duyfken hier oock
al wat hart valt, met dit kemmen en suyveren.

Verklaerder. De plaetse des Vageviers, daer de ziele
van de pijn der gebiechte fonden en dagelijcksche ge-
breken gesuyvert moet zijn, sal al wat scherp vallen,
maer het wort troostelijck versoet. Gelijk Duyfken, die
door de heylige Engelen verloft, en door Geloove, Ho-
pe, en Liefde, die sy met andere deughden geoeffent
heest, verciert wort.

Met

Het vier-en-twintigste Beelde.

Het vier-en-dertigste Capittel.

Duyfken verciert zynde, worde seer feestelijck van 't Paleys gevoert, waer door haer herte van vreughde onisteken schijnt te vlammen.

Hofmee-ster. **G**hy beballige / aengename langh-verwachte en wel be- minde Duppe / ick kome van wegen uw' Beminden / mijn Heer en Prince om u wel- lekom te heeten / en met desen staet te gelep- den na het Paleys: Treed op desen verheben Triumph wagen: Pax sal agter op staen / en den Lauwerier krans met den Palm-tack boden uw' hoost houden. Fama sreecht haer silvere trompet / en op een witte hackency rydse boozupt. Alle de Dochters van Jeru- salem in blinckende wit gekleed / met witte brandende keerssen: Alle 't hofgesin en edel- dom / alle hoost-mannen en kloeckste hel- den / alle gilden / geselschappen / Doctoren / Raedsheeren / alle Wet-houderen en Ouder- lingen / elk in hun besonder kleed / met bran- dende toozsen / vercierte peerden / Banieren / en Standaerden / zijn al ordentlijk geschikt na behoren: twaelf opgepronckte dochter- lens / in wit Satijn / sullen bloemen en wel- riec-

dieckende krupden strojen: Recht booz den
 wagen sullen de Musikers met haer instru-
 menten gaen/en al upt eenderhande gekleets
 Ter zijden sullen dese twaelf Pagien met
 hun geschakeerde leberijen / en gelaurier-
 de hoofden gaen. Achter sullen de Bes-
 waerders met alle de gemeynten in goede
 manierlijckheyt volgen: En also sult ghy
 geboert worden naer het Paleys / daer uw
 beminden Bruydegom u verwacht.

Duyfken. Daer mijn beminden Bruy-
 degom my verwacht! ach wat woord is dat?
 Mijn beminden Bruydegom / wacht ghy
 na my? Ick bedanck u Hof-meester: Dese
 eere is veel te groot booz my slecht Meps-
 ken. Wat wonder dingen zijn dit? Wat eer
 geschied my hier? Aldus gelepd te worden
 na het Paleys van mijn Beminden: Maer
 boben al, hoe sal sijn Aenschijn / hoe sal doch
 sijn minnelijck aenschijn wesen? Nu sal ick
 hem immers sien / nu sal ick hem immers
 genieten / nu sal ik komen in sijn tegenwooz-
 digheyt / daer ick so lang naer verlangt / en
 soo menighmael om gesucht hebbe. Nu sal
 ick na mijn verlangen verbult worden / na
 dat uw Glorie my sal vertoont worden.
 Ick sal my verheugen en seer verheugen in
 uwe glorie / en u verblijdingh is alreeds in
 mijn keel: alsulcke eer doet gy my met alle
 uwe Brienden. O wat eere / wat waerdig-
 heyt /

Wort na haer Paleys gevoert. 215
hepd / wat een on-uytspreekelijcke glorie ge-
niete ik hier / booz mijn klepne versmaethepd
op den wegh geleden ! Wat een groote heer-
lijckheyt booz mijn klepne ootmoedighed !
wat een rijckelijcke kostelijckhepd booz mijn
klepne goedwillige armoede ! Och wat een
vergelding booz mijn soete lief de. Siet daer
is 't Paleys / het schijnt in brand te staen
van alle het Oper-werck : Och alsoo brand
mijn herte oock. Siet daer komt mijnen
Beminden ! Ho / siet daer / daer komt hy my
in 't gemoet met sijn geselschap. Onder set
my met bloemen / om set my met appelen /
want ich bezwijck van lief de.

Geestelijcke Uytlegging.

Ondersoecker. Dit gaet wel treffelijken eerlijck met
Duyfken.

Verklaerder. Nog en is 't in het alderminste niet eens
te gelijcken by de overgroote cere die een ziele, in den
Hemel komende, genieten en ontfangen sal.

Het vijf-en-twintigste Beeldt.

Het vijf-en-dertigste Capittel.

Duyfken wort blijdelijck van ha-
ren beminden Bruydegom ontfangen, en
binnen geleydt zynde, wort van allen het
Hofgesin wellekom geheeren.

Bruydegom. **A**ch mijn ziele!

Duyfken. **A**ch mijn Godt!

Bruydegom. Ach mijn ziele / hoe heb ick
verlangt!

Duyfken. Ach mijn Godt / hoe heb ick
gesucht!

Bruydegom. Komt mijn ziele: vermaekt
u suchten / zijt hertelijck wel-gekomen.

Duyfken. Dank mijn Godt / mijn lie-
be leven / zijt hertelijck wel gebonden. Om mijn
troost / ghy kust my met u Goddelicke ge-
balsenden mondt / wel-riekende na de al-
derbeste Salben! hoe sal ick dit verdie-
nen.

Bruydegom. Het is nu al verdient: Waer
waer is u liebe Suster / mijn tweede uytber-
koren pant / dien ick oock waerdigh geacht
heb / om mijn lastige repse mede vooz haer
te volbzengen / haer te roepen / te noden met
kostelijcke giften / oock dooz Gesanten en
stercke Confituren te locken / mijn rijckelijck

H

Hof /

Duyfken wort van
Hof / mijn kroon en mijn Persoon mede te
deplen: waer is sy?

Duyfken. Mijn Heer wat sal ick seggen?
ofte waer mede sal ick haer onboozsichtig-
heyt beantwoorden / die haer doen vallen
heeft ter plaetse daer geen upkomst te ver-
hopen en was?

Bruydegom. Dat is my wel bekent;
daerom also sy de zware moepelickheyt
van mijn reyse niet heeft willen agten / mijn
roep niet waer-nemen / mijn getuygen niet
gelooben / mijn Gesanten niet aendacht
niet willen horen / noch dooz mijn Liefde
willen beweeght worden / om boozsichtig
tot my te komen / datse dan boorzaen van
my gae / ende blybe ter plaetsen daer sy is:
Want ick heb alle het beloop en den handel
van A-lieder reyse al wel verstaen: Doch
dat sy op den wegh geen medelijden / maer
een af-keer gehad heeft / en geen hulpe be-
wesen aen arme elendige Menschen. So
gebeurt haer nu dan recht naer haer ver-
dienste / dat men geen medelijden over haer
en toone: Maer dat sy altoos blybe van ons
verschoben / by dat groutwelijck geselschap
daer sy haer selven geworpen heeft. En gy
mijn beminde Bruyt / komt binnen / want
ghy hebt de moehelijckheyt van mijn reyse
gewaerdeert / ghy hebt mijn roep waer ge-
nomen / mijn Gesanten gelooft / mijn Consti-
turen

haren Bruydegom ontfangen. 219
turen wel gebzupcht / en boven al mijn lief-
de ter herten getrocken. Daerom komt bin-
nen / segge ick / komt en besit dat Rijck / dien
brede / die weelde / en onse getrouwe liefde /
welcke u bereydt is en altoes by u sal blij-
ven.

Duyfken. Danck hebt mijn waerde
Son / mijn leven en al mijn geluck: u over-
groote goetheyt gaet verre boven mijn ver-
stant.

Bruydegom. Komt binnen mijn Duyf-
ken. Siet hier mijn waerden Vader en
Moeder / siet hier is mijn lieve Bruyt / het
profijt van mijn zware reyse.

Vader. Zijt wellekom lieve dochter mijn
Soon is eens in Nederlandt geweest / en
heeft wel een lastige reyse gehad / maer 't is
alles wel besteed / nu by sulcken aengena-
men Bruydt aldaer gewonnen heeft.

Moeder. Zijt wellekom lieve Dochter /
och hoe aengenaem is u komste hier in het
bredigh Rijck / upt u onrustigh Landt.

Duyfken. Gy alder-opperste Heere / en
gy groote Vrouwe / ik u minste Dienaresse
niet waerdig dese eere: Ick buyge niet al-
le ootmoet voor u neder / wat sal ick doen /
wat sal ick seggen?

Bruydegom. Komt ghy mijn Broeders
en Susters / komt alle ghy Nederlanders /
Siet hier is mijn Bruyt / een van u geslachte

220 Duyfken wort rijckelijck
wilt met alle het Hofgesin haer wellekorn
heeten.

Hofgesin. Zijt wellekom / zijt wellekom
wop ons lang verwachte Suster / hoe hebben
wop verblijd geweest / als wop u komste heb-
ben verstaen. God gebe u eeuwigh geluck /
breede en eeuwige liefde.

Duyfken. Dankt hertelijck vzienden / hoe
wonder geluckig ben ick / dat ick my alhier
in u geselschap vinde.

Bruydegom. Op alle mijn liebe dienaers /
komt ook alle gelyk mijn beminde Bruyd /
wellekom heeten.

Dienaers. Zijt wellekom Vriendinne / zijt
wellekom / zijt noch eens hertelijck wellekom
geheeten : met sang en Cieteren hebben wop
u blijde komste alle het Paleys door verkon-
dicht.

Duyfken. Danck zyu alle / ô getrouwe
vzienden van u vziendelijck onthalen.

Bruydegom. Dat nu alle de kloeken be-
paerden en lupden: alle 't geschut / alle ka-
nons gelost worden. Dat nu alle de buxpij-
len / feseyen / fackels / pecktonnen / alle
buxwercken ontsteken worden. Dat nu
alle tambouren / basunen / trompetten / sal-
mepen / hoornetten en fluyten opsteken. Dat
nu alle Comedianten / mascaraden en dans-
fers eik hun beste doen. Laet nu alle Musi-
cys singen / alle orgelen / cimbalen / harpen /
lup-

van haren Bruydegom ontfangen. 22
lypten/ flolen/ citeren/ ja alle instrumenten
spelen. Laet nu toornopen/ woestelen/ en om
strijt loopen: Laet alle de Stad van Jeru-
salem in volkomen vreugde zijn. Laet alle
de galepen aen onse rijkelyke habens/ en hu-
sten/ met haer blaggen/ standaers/ wape-
nen/ en vollen eieraet op het water speelen.
Dat nu alle groote hupsen van Jerusalem
elk haer grootshert / staet en pracht verto-
nen. Dat nu alle onse tresoren / alle onse
schatten ontslooten en aengeboden worden
dese mijn beminde Bruyt.

Duyfken. Ach mijn schat boben alle
schatten / aen u alleen heb ick genoeg: want
gy zyt mijn al.

Geestelycke Uytleggingh.

Onderfoecker. Och mocht ick oock aldus van Chri-
stus, ende sijn lief geselschap in den Hemel ontfangen
worden.

Verklaeder. Gy kont door die gratie die God u geeft
sulcke deugden doen dat ontfang van de H. Drievuldig-
heyt, van de H. Moeder Gods van de Heyligen en Enge-
len noch duysentmael heerlicker zy.

Het ses-en-twintighste Beeldt.

Het ses-en-dertigste Capittel.

Duyfken krijgt der glorien Kroone, en geeft een kransken aen haer Lief.

Bruydegom. **B**ringt hier de Kroone der glorien van ons Bink / hout daer mijn deugt-gierige Hoose / ik stelse selver op uw' hoost.

Duyfken. Ach mijn Heere / mijn licht en al mijn leven: Ick bedanck u niet al mijn herte: Ik ben niet waerdigh het alderminste van dese groote eere; Wat sal ick binden / om u eenige danckbaerheyt te toonen? Siet hier desen flechten Krans van magere bloemkens / die ick op mijn reyse tusschen wegen vergadert heb.

Bruydegom. Wel danckelijck en wel hertelijck aengenaem is my desen krans. Ghy hebt mijn hert gewone / mijn Suster / mijn Brupt / ghy hebt mijn hert gewont met een van uw oogen / en niet een hant van u hals. Druppende Honigraten zijn u lippen / mijn Brupt / Honigh en melck zijn onder u lippen / en den reuck van uwe klederen / is gelijk des reuck des wierocks. Dese bloemenkrans is mijn cieraet: Ick sal die ter eeren van mijn Geminde aen al 't Hof vertoonen.

Ick ben een bloeme des velds / en een Lelie
 der dellingen / en gelyck een Lelie onder de
 Doornen / also is mijn Beminde onder de
 Dochteren. Siet gy zyt schoon / u oogen zijn
 als der Duppen: siet ghy zyt schoon mijn
 Lief en clierlijck / geheel schoon zyt gy mijn
 Vriendinne / en geen sinerte is in u. Ge-
 lyk een afgezoken stuck van een Granaet-
 appel / also zijn uwe wangen / gelyk een pur-
 peren hant-bant zijn u lippen: ende u spra-
 ke is soet: U tanden zijn als kudden van ge-
 schoren schapen / gekomen zijnde van de
 wasscherijen. Toont my u aensicht / laet u
 kemme luden in mijn ooren / want u stem
 is soet / en uw' aensicht schoon.

Duyfken. En gy mijn Beminden / upts-
 bekokren uyt dupsent / u hoofst is alder fijn-
 ste gout / uw wangen zijn gelyck hof-bedde-
 kens der kostelijcker krupden: u lippen zijn
 Lellen dzuppende de alderbeste myrche: U
 keel is d' alder soetste / u handen zijn ront ge-
 draept vol hachmthen / U beenen zijn mar-
 meren columnen / uytgestozte olie is u
 naem / daerom hebben u de jonge dochter-
 kens lief gehad. Sulck zyt gy mijn Bemin-
 den / en gy zyt mijn vrent / U sincker-hant
 is onder mijn hoofst / en u rechter-hant sal
 my omhelsen. Veel wateren sullen ons lief-
 de niet mogen uyt-blusschen.

Bruydegom. Mijn simpel supber Duyf-
 kens

ken / wat eere / wat glorie / en wat bzeuge
 sal ick u aendoen? Morgen sal ick u verto-
 nen alle onse blinckende getapiseerde ver-
 scheyden vercierde kamers / saletten / en ca-
 binetten / met onse wonderlijke opgezongte
 oratieren : onse gallerpen / wandel-plaet-
 sen / speelhuyzen / lust-hoben en fonteynen :
 Onse lantsdoutwen / waranden / beemden en
 bosschagien / onse jachten / vogel-bluchten /
 vijbers en visscherpen. Morgen sult gy sien
 alle de dochters alle den Edeldom van Je-
 rusalem / elck op het heerlykste u komen
 groeten / en noch veel andere saken / nu al te
 langh om te verhalen.

Geestelycke Uytleggingh.

Onderfoecker Och hoe schoon is Duyfken nu met
 haer Kroon der glorien verciert.

Verklaerder. Dit heeft sy (door Godts gratie) met
 haer fuyvere deughden gewonnen, en daer by noch dan
 winsten gemeynschap van de vreugtaller Heyligen.

Het seven-en-twintighste Beeldt.

Het seven-en-dertighste Capittel.

Duyf kens Bruiloft vol van vreugt,
sal met haren Beminden eeuwig dueren.

Bruyde- **K** Omt mijn supbere Bruydt /
gom. **K** komt hier sitten neffens mijn
zijde. **S**a Hof-meester laet nu op-dragen
van alle uptnemende goede spyse en dranck
datter binnen Jerusaleem te krygen is. **D**at
nu elck een wel sijn dienste bedient gelijck
als't gesepd is. **D**at alle slupsen / alle Ri-
bieren van genoeghte nu volkomelijck open
gedaen worden. **D**at nu de grote fonteynen
oerbloeyen van vreugt: en dat alle sorgen
alle siechten / alle quellingen / alle bekomme-
ringen / alle vermoetsheden / ja alle saken die
eenigsin onse vreught in het minste souden
konnen beletten / eeuwelijck van hier ver-
bannen en verdreven blijven: want aldus
sal ick mijn Beminde al haer leven en altoos
onderhouden.

Duyfken. **W**at sal ick pepsen / wat sal ick
seggen / ofte wat sal ick doen! **M**ijn herre
danst van vreugt en springht op van blijd-
schap! **I**ck ben buypen mijn sinnen / noch-
tans niet volle verstant. **A**ch mijn Heere /
mijn heyl / mijn schat / mijn pant! **A**ch mijn

al/ wat sal ick seggen / wat sal ick doen ! met
 wat tonge sal ick dese vzeught en dese eer
 konnen uytspzeken ? Met wat verstant be-
 grijpen ; Met wat danck seggingh sal ick u
 loben en pzijsen ? 't Is wonder dat ick niet
 berdwijne / dat ick niet smelte in het genie-
 ten van dese grote vzeugt ? O mijn doorluch-
 tige Sonne / nu sie ick dat ick gesocht heb ;
 Nu houde ick dat ick begeert heb : Mijn ho-
 ge mogentheydt / mijn waerdige Bzupde-
 gom : Och wat een wonderlicken Heere zijt
 ghy nu / by dat ghy scheent te zijn / als gy in
 ons arm Nederlant waert / daer men u niet
 heeft geacht naer u waerde. Och wonder
 boven alle wonder ! heeft u de liefde so bezre-
 gebzocht / dat ghy / dat ghy / segt ick / u hebt
 konnen vertrecken uyt dit heerlijck Rijck /
 komende in sulcken kleedt dat u niet be-
 taemde / sonder eenige staet ofte suite in ons
 Nederlandt / om my te roepen / om my te
 vzijen / en my tot dese eere te helpen ? och wat
 wonderlijcke liefde toont ghy my ! wat
 een heerlijcken Bzupdegom heb ick ! wat
 vzienden / wat dienaers / en wat edel gesel-
 schap binde ick hier ? Wat gesangh / wat
 swaerspel wat een uytnemende soet geklank /
 wat schoonheyt / wat rijkdom / wat blinken-
 de kostelijckheyt / wat reuk / wat smaek / wat
 hemelsche soetigheyt is dit : Wat rust / wat
 vrede / wat vziendenschap / och wat een liefde

en eendracht / mijn herte zwemt / mijn ziel
 smelt / och mijn Beminden. O mijn bemin-
 den Bzupdegom / wat hebt ghy in my ge-
 sien / dat u beweegde my te beminnen? Wie
 ben ick / en wie is die my bemint? O salige
 ure / als mijn Beminde op my gepepst heeft.
 Danck salige Ouders / Boedster en Mee-
 stressen dat ghy my voorzgebracht / opge-
 queekt en tot mijn Beminden geraden / ge-
 stiert en gesonden hebt. Danck segh ick / ge-
 zegent moet ghy zijn in der eeuwigheyt: en
 geloofst mijn uptverkoren Heere. Waer ben
 ick doch / waer hebt ghy my gelept? waer
 zyt ghy mijn ziel? waer zijn u sinnen / waer
 is u verstant? Danck en looft / met hert /
 met geest met tongh met stem. Wat glorie /
 wat blijdschap / wat vreughd geniete ick
 hier. Ach wat zijn al de weelden van ongs-
 lant op een vergadert / by dese? wat zijnse:
 niet so veel als de schaduw by der waerheyt /
 niet so veel als een graenken zants by al de
 bergen / niet so veel als een druppel by al
 de zeen / noch niet so veel als een keerffe by
 de Son te gelijcken. O mijn ziel gaet in u
 blinnsse / soeckt en hersoeckt oft ghy pet-
 kont binden / waer mede ghy uwen waer-
 digen Minnaer sult bedancken. Treckt
 een nieuwen moede / scheidt een nieuwe
 sterckheyt / een nieuwe vperige liefde / berst
 wylt en blamt met danck seggingen. Danck

mijn Heer / geloofst mijn behouder / geprefereert
moet gy zijn / mijn uytberoken weldoender
der / mijn liefhebber / mijn trefsooz / mijn ziele-
len-merg / mijn schat en mijn hemel / glorie /
eer / zegeningh en heerlijkheyt zy u in der
eeuwigheyt der eeuwigheden / Amen.

Geestelycke Uptleggingh.

Onderfoecker. Diteynde is wel een groot verschil
tusschen Duyfken en Willemynken.

Verklaerder. Gelyck het is tusschen de salige en ver-
doemde, Dat komt van sonden, dit komt van deugden :
de fondaers verdoemt in eeuwige pijn vloeken en ver-
maledijden. De Godvruchtige saligh in eeuwige blijde-
schap, loven en gebenedijden Godt.

F I N I S.

T A F E L.

T A F E L;

Ofte

A E N - W Y S I N G

der Capittelen in defen Boeck.

Het eerste Beeldt.

C Ap. I. Duyfken is vlijtig om den roep van haren Bemin- den te volgen: maer het is Wille- mynken veel te vroegh, die meer genegen is tot slapen in de keuc- ken. Fol. 7.

Het tweede Beeldt.

Capitt. II. Duyfkens wackeren Geest gelooft, hoopt, en vlamt door de liefde tot haer Lief. Maer Willemynken koel en traegh is onachtsaem, spottigh en spijtigh. 15

Cap. III. Duyfken waerschouwt haer Suster voor alle ongeval, en vermaent haer om Bloems-
kens

T A F E L.

kens te brengen aen haer Lief.
Willemijnken doet veel schoo-
ne beloften, maer ten zijn niet
dan blaeuwe bloemen die sy
pluckt. 24

Cap. IV. Willemynken wilt ha-
ren begeerigen lust met brassen
blusschen: waer door sy haer
bekladt, en banckt haer deel al
t' seffens op. 33

Het derde Beeldt.

Cap. V. Duyfken sou geern voort
haesten, en tijdt winnen: maer
Willemijnken vergeet haer sel-
ven by een Guychelaer, en wint
daer al krievelachtige luyskens. 39

Cap. VI. Willemijnken siet een
pronckende Pauwe, en sy wil
haer ook palleren: maer gelijck
de Pauwe leelyke voeten heeft,
so maect sy ook haer voetkens
vuyl. 45

T A F E L.

Het vierde Beeldt.

Cap. VII. Willemynken veroor-
deelt en versmaet de Verckens,
om datse haer van geen vuylig-
heyt wachten, en sy bewaert
haer eyge tronie niet, van een
vuylen kalver steert. 49

Het vyfde Beeldt.

Cap. VIII. Willemynken gepre-
sen zynde, verheft haer om ge-
sien te worden: waer door sy
valt, ende wort schandigh be-
spot. 57

Het sesde Beeldt.

Cap. IX. Willemynken bespot
zynde, wil haer leet wreken:
maer sy haelt een groote plage
op haer hals. 53

Het sevende Beeldt.

Cap. X. Willemynken wilt naer
hoogheyt loeren: en een kleyne
hoogte doet haer vallen. 73

Cap.

T A F E L.

Cap. XI. Willemijnken wil haer
tegen een bassaert verweeren:
en sy maect haer selven langs
hoe vuylder. 76

Het achtste Beeldt.

Cap. XII. Willemynken wil den
Stier niet wijcken, so krijgt sy
een klopken voor haer schein. 81

Cap. XIII. Willemijnken wil den
armen schouwen, en daer door
krijght sy een soppeken over
haer lyf. 86

Het negende Beeldt.

Cap. XIV. Willemynken hitst
twee hondent' famen, en alfoo
wort haer rockxken met bloed
bekladt. 93

Cap. XV. Willemynkens leckere
tong wil snoepen; en sy krijgt
een flecksken in haer mont. 96

Het thiende Beeldt.

Cap. XVI. Willemynken wil een

T A F E L.

affcheyt ofte verkeerden wegh
loopen, en valt met d' alderbot-
ste Koe in de gracht. 101

Het elfde Beeldt.

Cap. XVII. Willemijnken wilt te
peerde rijden, versmaden de jok
en breydel, en brengt haer sel-
ven in perijckel om hals en been
te breeken. 107

Het twaelfste Beeldt.

Cap. XVIII. Willemynken aen-
biedt haer dienst met Hoofsche
woorden, maer is traegh in 't
Volbrengen, want sy is meer
keurigh om 't Hasen nest te be-
snuffelen, en krijgt een quade
locht in de neus. 113

Cap. XIX. Willemijnken wilt een
valcxken in de locht vangen:
maer sy stoot haer scheenen
datse hinckt. 119

Het

T A F E L.

Het dertiende Beeldt.

Cap. XX. Willemynken wil luy
liggen en slapen: Sy krapt haer
voetkens in de sporen. 125

Cap. XXI. Willemynken wil eere
van een aelmoes hebben: en sy
maeckt selver datse al schande
krijgt. 129

Het veertiende Beeldt.

Cap. XXII. Willemynken wil een
Dienstmaeght bekijven, ende
daer door breekt een vuyl ey in
haer hant. 135

Het vyftiende Beeldt.

Cap. XXIII. Willemynken en agt
niet op de Gefanten, maer op
het huppen van de Exter. 141

Het zestiende Beeldt.

Cap. XXIV. Willemynken sou
de Waerdin betalen, en door
arglist ontfangt sy so veel gelts
als sy geeft. 147

Cap.

T A F E L:

Cap. XXV. Willemijnken heeft een schoonen appel gewonnen met logens om stoffen en poffen, maer dien is van binnen al verrot. 153

Het sebentiende Beeldt.

Cap. XXVI. Willemijnken wil een konst leeren om haest rijck te zyn, maer sy wort bedrogen, verschrickt, en verliest haer beursken. 163

Het achtliende Beeldt.

Cap. XXVII. Willemynken wil den prys winnen met wulpselichte Liedekenste singen: en sy wint een krans verrotte mispelen die haer bekladden. 171

Cap. XXVIII. Willemijnken wil de bloemen laten om het seggen van de menschen: maer Duyfken wil noch meer vergaderen, om de liefde van haer Lief. 176

Hee

T A F E L.

Het negentiende Beeldt.

Cap. XXIX. Willemynken is be-
geerigh om te klappen en snap-
pen, soo wort sy van een klap-
paert vuyl gemaect. 181

Het twintigste Beeldt.

Cap. XXX. Willemynken wil een
gierigaerts spaer-pot kopen, en
stelt haer in peryckel om haer
met slyk te besmetten. Sy wil
een Simme belachen die al ver-
loren arbeyt doet, en Duyfken
beweent haer, dat sy den Sim-
me gelyck is. 185

Het een-en-twintigste Beeldt.

Cap. XXXI. Willemynken wil
van haer eygen daden op 't
hoogste roemen, maer Duyfken
vreesst den ydelen wint. Wille-
mynken trots, wil hooger klim-
men dan sy vermag, waer door
sy valt en blyft gevallen. 191

Het

T A F E L.

Het twee-en-twintighste Beeld.

Cap. XXXII. Willemynken gevallen deerlyk gequest, mistroftig in droeve eenfaemheyt verlaten, en sonder hope van eenige hulpe ofte troost, beklaegt haer bangen staet. 208

Het drie-en-twintighste Beeldt.

Cap. XXXIII. Duyfken binnen de Voor-Stad van Jerusaleem geraeckt zynde, en daer na op 't rijckelijckste schoon gepalleert. 209

Het vier-en-twintighste Beeldt.

Cap. XXXIV. Duyfken verciert zynde wort seer feestelijck naer het Paleys gevoert, waer door haer herte van vreugde ontsteekenschijnt te vlammen. 213

Het vijf-en-twintighste Beeldt.

Cap. XXXV. Duyfken wort blijdelijk van haer beminden Bruides. 217

T A F E L.

degom ontfangen, en binnen
geleyt zynde, wort van al
Hofgesin wellekom geheeten.

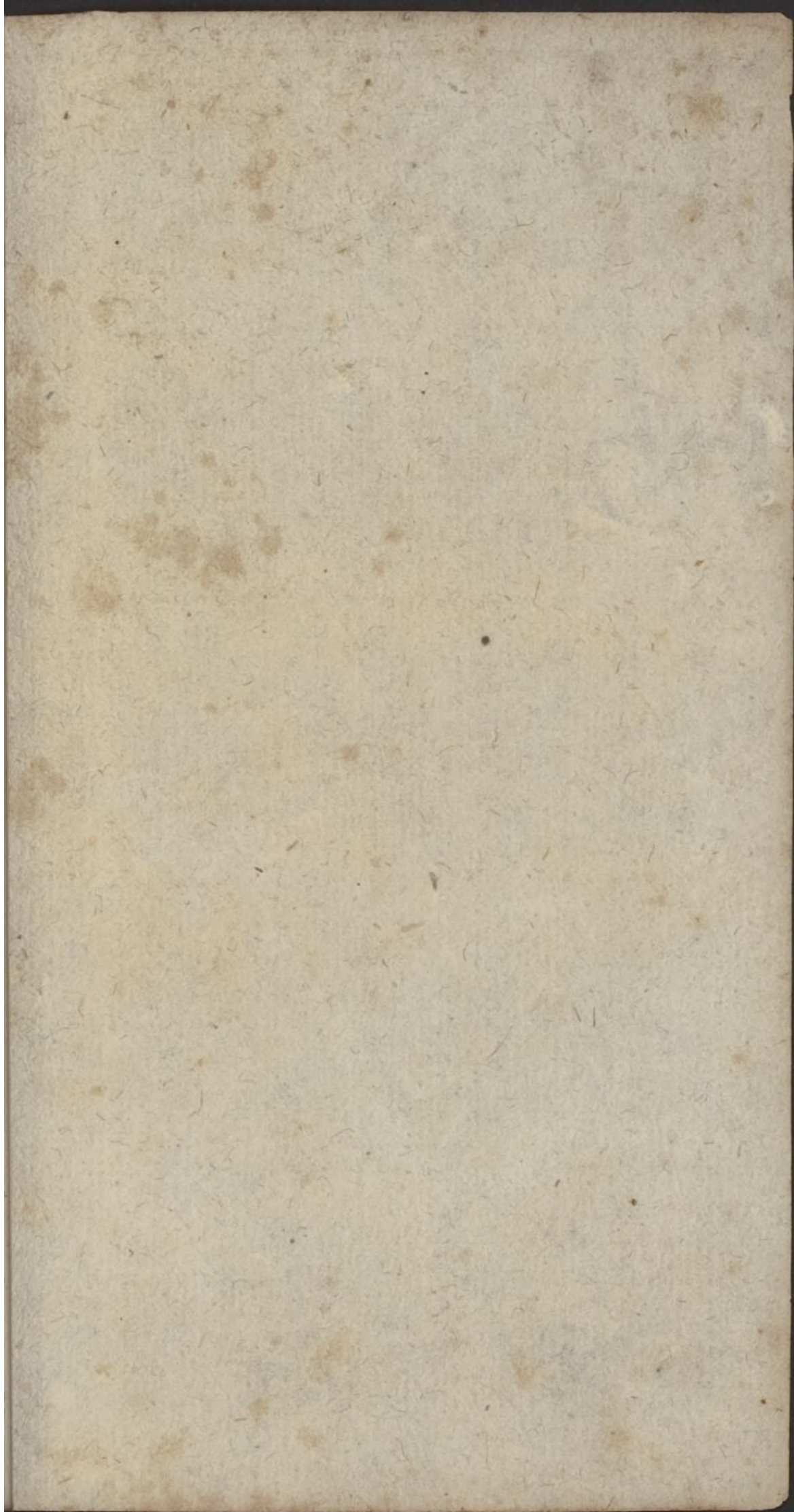
217

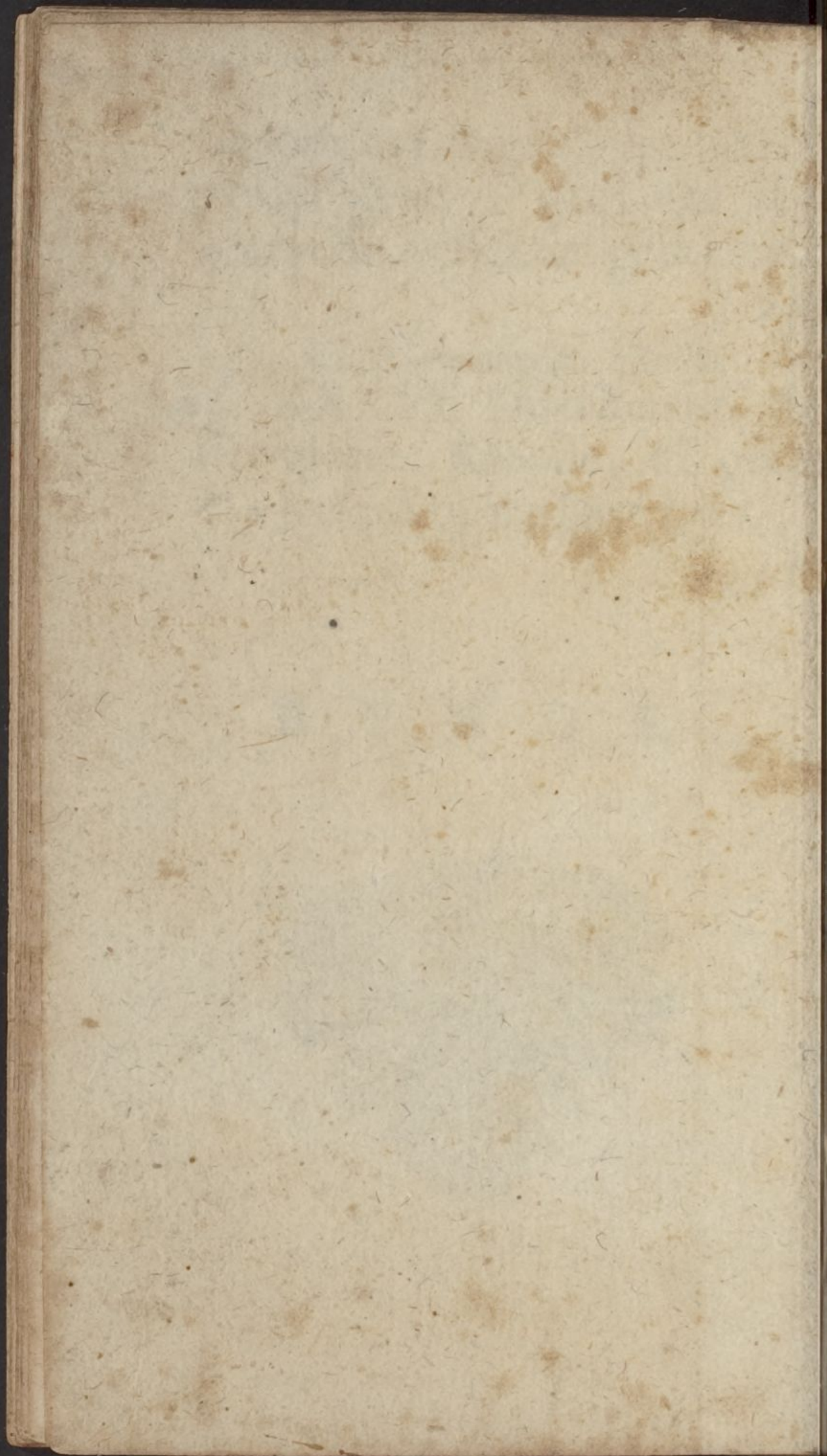
Het ses-en-twintighste Beeldt.
Cap. XXXVI. Duyfken krijght
der glorien Kroone, en geeft
een Kransken aen haer Lief.

223

E Y N D E.

2.50

